

D14160

ભ્રમણા અને ગણિત

4 D14160

UNIVERSITY OF THE WESTERN STATES & C.

ཞེས་བུའི་བློ་གསེབ་མ།

4

༡༩༩༩ བོད་ཀྱི་དཔལ་ལྷན་པོ་	
Class No.	.....
Acc. No.	14160
LIBRARY OF TIBETAN WORKS & A.	
DHARAMSALA.	

M-533

མི་རིགས་དཔེ་སྟླན་ཁང་།

ཤེས་བྱའི་ཐེགས་མ།

མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་གིས་བརྒྱུར་ནས་བསྟན་པ།

1981 ལོའི་ཟླ་ 10 བར་པར་གཞི་ 1 བོ་བསྐྱེད་པ།

1981 ལོའི་ཟླ་ 10 བར་པེ་ཅིན་ལ་པར་ཐངས་ 1 བོ་བརྒྱབ་པ།

དྲིལ་རེས་སྒྲོར་བྱུང་ 1 ཟམས་ 6།

ཡིག་གནས་དང་ལྷན་ཅུང་།

གཞི་མདུན་འཕྲོ་བའི་མདུན་ཡིག་གི་ཡིག་གཞུང་།

- མདུན་ཡིག་གནས་རབས་ཀྱི་རྒྱུ་ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡིག་གཞུང་། (42)
- ..... ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡིག་གནས་ཀྱི་ཡིག་གཞུང་། (51)
- ཏུང་གི་འབྲུག་སྐད་ཀྱི་ཡིག་གཞུང་། ..... ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡིག་གཞུང་། (52)
- ཏུང་འབྲུག་ཡིག་གཞུང་གི་ཡིག་གཞུང་། ..... ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡིག་གཞུང་། (55)
- ཏུང་འབྲུག་ཡིག་གཞུང་གི་ཡིག་གཞུང་། ..... ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡིག་གཞུང་། (55)
- གཏུང་འབྲུག་ཡིག་གཞུང་། ..... ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡིག་གཞུང་། (55)

ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡིག་གཞུང་གི་ཡིག་གཞུང་།

- རང་ལྷན་ཡིག་གནས་ཀྱི་ཡིག་གཞུང་། ..... ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡིག་གཞུང་། (57)

ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡིག་གཞུང་།

- ཏུང་འབྲུག་ཡིག་གཞུང་། ..... ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡིག་གཞུང་། (63)

གནས་ལྷན་ཡིག་གཞུང་།

- འབྲུག་ཡིག་གཞུང་གི་ཡིག་གཞུང་། ..... ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡིག་གཞུང་། (68)

ཡིག་གཞུང་།

- ཏུང་ཡིག་གཞུང་། ..... ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡིག་གཞུང་། (73)

གཞུགས་ཁམས་ཀྱི་ཡིག་གཞུང་།

- ཏུང་ཡིག་གཞུང་གི་ཡིག་གཞུང་། ..... ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡིག་གཞུང་། (76)

ཆམ་པ་མོག་པའི་མི་སྒོ་དང་ཉལ་གྱི།..... ལྷུང་མཁན་གངས་ཆེན། (77)

མཉན་པའི་བཟུང་བྱ་ལྷུང་ཆེ་ལྷུང་ཅམ་ཐ་དམོས།..... ལྷུང་མཁན་མི་གིས་མཆོ་མ། (78)

རྩ་མཆར་ཅན་གྱི་ཅིས་རིག

བཟུན་བཞིག་ཆ་བའི་དབང་ལྷུག་ལགས།

ཐབས་མཁས་ཀྱི་ཆོ་ནས་དུལ་མོང་མེན་བ།..... ལྷུང་མཁན་ལས་དང་མེན། (82)

ལྷུ་ཆོགས་སྤྱང་གསའི་སྤར།

བཤུས་སྤར་ལ་བཟུ་འཛག་དང་། ལྷུས་པར་གཅེས་སྤྱང་། གཉེན་ཆེན་

འཆོ་སྤྱང་བཅས་ཤེད་དམོས།..... ལྷུང་མཁན་མཆོ་མ། (84)

ཆན་རིག་བས་བཅུན་བཟུས་སྤར་མེད་བ། ... འདེམ་ལྷུང་ཤེད་མཁན་དོན་རྩ་དང་རྩ་ལ། (86)

ལྷུ་ཁབ་ཁབ་གྱི་གནས་ལྷུ།

མུ་མན་ཞི་ལྷུ་མཁུན་ལྷུ་ཁབ། ..... བཟུས་ལྷུང་ཤེད་མཁན་སྤོལ་མ་ལྷུ་མས། (87)

འཇམ་སྤར་ཤོག་གི་གནས་ལྷུ་རྩ་མཆར་ཅན།

མུ་ཆེན་གྱི་ལྷུང་།..... ལྷུང་མཁན་སྤོལ་བཟང་། (90)

དམངས་སྤོད་གྱི་གཏམ་ལྷུང་།

ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྤྱིམས་དམོན།..... ལྷུང་མཁན་ཆེ་རིང་། (94)

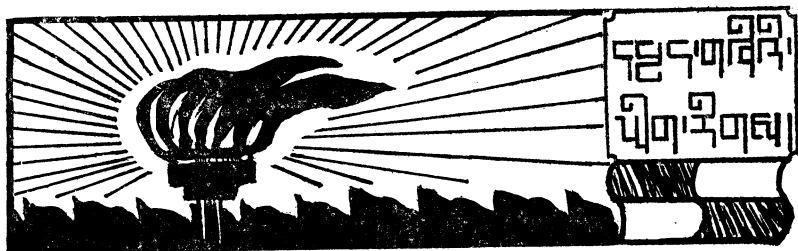
ལྷུ་ཤོག་ནང་མའི་རི་མོ།..... འཁྱི་མཁན་ཅང་རྩ་མིང་།

མཁུན་ཤོག་གི་རི་མོ།..... འཁྱི་མཁན་ཁི་ཤུང་མ།

ལྷུ་ཤོག་གི་རི་མོ།..... འཁྱི་མཁན་ཆེ་མིང་།

དཔ་འདྲིའི་ནང་གི་ཁ་བྱང་རི་མོ་དང་བར་བཅུག་རི་མོ་འབྲི་མཁན།

..... དོན་བྱལ། མང་མིང་རྩུ། ཅང་མན་རྩུ། མང་རྩུང་།

བརྒྱུད་གཅིག་དམག་འཛུགས་དུས་ཆེན་གྱི་ རོ་སྤྲོད་མདོར་བསྟུས།

ཀྲང་ཞོ་མི་དམངས་བཅིངས་འཁྱོལ་དམག་གི་དམག་དར་ཐོག་དུ་གསེར་...
འོད་ཆེས་ཆེས་དུ་འཕྲོ་བའི་ཀྲང་ཡིག་“བརྒྱུད་གཅིག་”ཅེས་པའི་ཡིག་འབྲུ་ཆེན་པོ་...
གཉིས་འབྲི་དགོས་དོན་ཅི་ཡིན། དེའི་གོ་དོན་ག་རེ་རེ་དེ་ཅི་ན། འདི་ནི་ཨ་ཁོ་...
ལ་བརྒྱ་ང་བཞིའི་སྒྲན་ནས་བཤད་འགོ་འཛུགས་དགོས་པ་ཞིག་རེད།

1926 ཨོ་ནས་ 1927 ཨོའི་བར་ཀྲང་ཞོ་གྲང་ཁན་ཏང་དང་གོ་མིན་ཏང་...
གཉིས་མཉམ་ལས་བྱས་ཏེ་ཀྲུལ་དམངས་གསར་བཅའི་དམག་སྤྱི་གཞི་འཛུགས་བྱས་...
ཐོག བེ་དབྱང་དམག་གི་དེ་ཅན་དག་འདུལ་བྱེད་པའི་ཀྲུལ་ནང་གསར་བཅའི་
དམག་འཁྲུག་དང་པོ་བསྐངས་པ་རེད། འོན་ཀྱང་ཀྲང་ཞོ་གྲང་ཁན་ཏང་གི་འགོ་
ཁྲིད་པ་ཁོ་རྒྱུ་ཞིའུ་ཡིས་གཡས་ལྷོང་མགོ་འདོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་...
ལག་ལེན་བསྟར་བའི་སྐབས་དང་བསྟུན་ནས་ཅང་ཅེ་ཅིས་གསར་བཅའ་རོ་ཡིག་...
བྱས་ཏེ་ཀྲང་ཞོ་གྲང་ཁན་ཏང་མི་ལ་སྒོ་བྱར་དུ་འཇབ་ཀྱིས་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་...
ཏང་དང་མི་དམངས་ཀྱིས་རྒྱས་པ་ལྟན་པའི་སྐོལ་ལན་སྤྲོད་ཀྱི་ཅི་འཛུགས་བྱེད་མ་
ཐུབ་པས། ཐངས་དེའི་ཏུར་ཏུར་ཆེལ་ཆེལ་གྱི་གསར་བཅའ་ཆེན་པོར་ཕམ་ཉིས་ཁེལ་

“བརྒྱད་གཅིག”ནན་ཁང་འཛུགས་ལས་(ལྷ་མ་ཚན་རི་མ) 1927 ལོའི་ཟླ་ 8 ཚེས་ 1
 ཉིན་སློ་མཐུན་གྲོུ་ཞེན་ལའེ་དང་། ཀྲུ་ཏི། ཉི་ལུང་། ཡེ་ཤིང་། ལིུ་པོ་ཁྲིང་བཅས་
 གྱིས་བྱང་འདུལ་དམག་ཁྲི་གསུམ་ལྟག་ཙམ་ཁྲིད་གནང་ནས་ཅང་ཞི་ནན་ཁང་དུ་དྲག་པོའི་
 འཛུགས་ལས་བྱས་ཏེ་གོ་མིན་ཏང་ཁྲིའི་སྤྱི་ལོ་ལྟུང་ཁྲིའི་ཕྱི་དྲུག་ལ་རྒྱ་ཁྲིའི་བྱེད་པའི་མེ་མདའ་དང་
 བོ་བརྒྱབ་པ་རེད།

བ་རེད། 1927 ལོའི་གསར་བརྗེར་ཡམ་ཁ་བྱང་རྗེས་ཅང་ཅེ་ཉི་གོ་མིན་ཏང་གིས་
 བོ་དབྱང་དམག་ཤེད་ཅན་གྱི་ཆབ་བྱས་ཏེ་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ཁྲོན་ལ་དམག་ཤེད་ཅན་
 གསར་པའི་གསར་བརྗེར་རྒྱ་ཁྲིའི་དམག་དོན་གྱི་སྤྱི་དབང་སྒྲུབ་འཛིན་བཅུ་
 ཤིང་། སྤྱི་དབང་སྒྲུབ་འཛིན་དེ་ནི་ཞིང་བདག་ཆེན་པོ་དང་ཕྱིར་རྟེན་ཆོང་པ་
 ཆེན་པོའི་གྲལ་རིམ་གྱི་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་སྤྱི་དབང་སྒྲུབ་འཛིན་ཡིན་པས་གྲལ་རིམ་

ཁྱི་རྩ་པོའི་ཐོག་ནས་བཤད་ན་ལོག་སྟེང་གི་སྤང་དབང་རྟིང་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་
པར་མ་ཟད། དམག་ཤེད་ཅན་རྟིང་པའི་དབང་སྦྱར་དང་བསྐྱར་ན་དེ་བས་ལོག་
སྟེང་ཆེ་བ་ཞིག་དང་གདུག་རྩུབ་ཆེ་བ་ཞིག་རེད།

ཡམ་ཁ་ཕྱང་བ་དེས་ཀྱང་གོ་གུང་ཁན་ཏང་མི་སྐྱེས་ནས་དཔལ་ལྷན་པ་.....
ཞིག་བཟོ་བྱུང་མེད། ཁོ་ཚོས་ཡམ་ཉིས་ཕྱང་བའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཐོག་ནས་སློ་མཐུན་
མའི་ཙུང་གི་དྲག་པོའི་འཐབ་རྩེད་སྐོར་གྱི་དགོངས་པ་ཡང་དག་པ་ཡིན་པའི་.....
ངོས་འཛིན་བྱང་བས། གསར་བཞེ་སྟོབ་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་ 1927 ལོའི་ཟླ་ 7 པའི་ཟླ་
དགྱིལ་ལ་ཏང་ཀྱང་དབྱང་གིས་སྐབས་དེར་ཏང་གི་ཤུགས་རྒྱན་འོག་སྐར་བཞིན་.....
གསར་བཞེ་རྒྱན་འཁྱོངས་བྱེད་མཁན་རྒྱལ་དམངས་གསར་བཞེའི་དམག་ཁག་.....
གཅིག་ཡོད་པ་དེར་བརྟེན་ནས་ཅང་ཞི་ཞིང་ཆེན་གྱི་ནན་ཁང་གྲོང་ཁྱིམ་དུ་དྲག་.....
པོའི་འོས་ལངས་བྱེད་རྒྱ་ཐག་བཅད་པ་རེད།

དེ་ནས་ཏང་གི་བཀའ་མངགས་ལྟར་སློ་མཐུན་གྲོུ་ཨེན་ལའི་ནན་ཁང་དུ་.....
ཐེབས་ཏེ་འོས་ལངས་ལ་འགོ་བཟུང་གནང་བ་རེད། ཐེངས་དེའི་འོས་ལངས་སུ་
གཞུག་མཁན་སློ་མཐུན་གྲུུ་ཏེ་དང་། ཉི་ལུང་། ཡེ་ཐིང་སྐགས་ཀྱིས་འགོ་
བཟུང་གནང་བའི་རྒྱལ་དམངས་གསར་བཞེའི་དམག་གི་དམག་མི་བྲི་ཚོ་གསུམ་ ལྷག་
ཅུ་ཡོད་པ་རེད།

1927 ལོའི་ཟླ་ 8 ཆེས་ 1 ཉིན་གྱི་ཞོགས་པ་རྒྱ་ཚོད་གཉིས་པར་བད་.....
མདེལ་དམར་པོས་འཇམ་ཐིང་ངེར་གནས་པའི་ནམ་མཁའ་དེ་སློ་བུར་དུ་འབྱུག་པོ་
བཟོས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་འོས་ལངས་བྱེད་འགོ་ཚུགས་པ་རེད། རྒྱ་རས་དམར་
པོ་དགྱིས་པའི་འོས་ལངས་དཔོན་དམག་ཚོས་སྐྱེལ་མ་ཇི་ནས་བབ་པ་ལྟར་དག་.....
ཐེངས་དམག་སྐར་ལ་ཡར་ལོལ་བྱས་ཤིང་། སྐབས་དེར་གྲོང་ཁྱིམ་གྱི་ནང་ག་ས་ག་
ལ་མེ་མདའི་སྐད་སྒྲུས་བཅས་པ་རེད། སློ་མཐུན་གྲོུ་ཨེན་ལའི་དང་། གྲུུ་ཏེ།
ཉི་ལུང་། ཡེ་ཐིང་། ཡིུ་པོ་བཅས་སྐྱ་རྩ་མ་གཞུགས་དང་པོར་ཐེབས་

ནས་ཐེངས་དེའི་འོས་ལངས་ལ་བཞོད་འདོམས་གནང་བ་རེད། འོས་ལངས་དམག་གིས་དམག་འཐབ་དྲག་པོ་བྱས་ནས་ནན་ཁང་སྤང་མཁན་དག་དམག་ཆིག་ཁྲི་ལྷག་ཅམ་ཆར་གཙོད་བྱས་པ་དང་དྲག་ལག་ནས་མེ་མདའ་ཆིག་ཁྲི་ལྷག་ཅམ་སྒོ་བ་..... ཅིང་། ནན་ཁང་གོང་ཁྱིམ་ཐོག་ཏུ་རྒྱལ་ཁའི་དར་དམར་ལྷ་བ་ལྷ་བ་གཡོ་བ་རེད།

ནན་ཁང་འོས་ལངས་བྱས་ནས་གོ་མེན་ཏང་ལྷག་སྤྱད་ཚུགས་ཁག་ལ་མེ་... མདའ་དང་པོ་བརྒྱབ་པ་དེའི་ཐོག་ནས་ཀྱང་གོ་ཀྱང་ཁན་ཏང་དང་ཀྱང་གོའི་མི་... དམངས་ནི་རྟོབས་ཆེའི་དག་པོར་མི་སྐྱུ་པར་སྤྲོད་འབྱེད་རྒྱུ་ལ་ཁྲིམ་གསར་བརྗེ་བྱེད་པའི་རྟོབས་རྟོབས་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་གསལ་པོར་མཚན་ཞིང་། དེས་ལྷག་སྤྱད་ཚུགས་ཁག་གི་ཏམ་པ་ཆ་བའི་ངན་ཤུགས་ལ་རྩལ་རྒྱུ་ཆ་ཐག་ཆོད་ཅིག་བཏང་བ་དང་། མི་དམངས་ཀྱི་འཐབ་སེམས་ལ་སྐྱེད་མ་ཏུ་ཅང་ཆེན་པོ་ཞིག་བཏང་བ་རེད། འོན་ཀྱང་སྐབས་དེར་འོས་ལངས་དམག་དཔུང་གིས་གོང་གསེབ་ཏུ་ཕྱིན་ནས་མང་ཚོགས་སྐུལ་སྤོང་དང་མང་ཚོགས་ལ་དྲག་ཆས་སྤྲོད་ཐབས་མ་..... བྱས་པ་དང་། གནས་གཞིའི་ས་ཁུལ་འཛུགས་ཐབས་མ་བྱས་པའི་རྒྱུ་ཁྲིམ་མཐར་ཤུགས་ཆེ་བའི་དག་པོའི་སྒྲོར་སྒྲོལ་འོག་གཙོ་ཤུགས་དམག་དཔུང་ལ་ཡམ་ཉིས་..... ཁེལ་བ་རེད། དེ་རྒྱུ་སྤྱོད་མཐུན་ཀྱང་ཉི་དང་ཁྲི་དེའི་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་འགོ་བཙུག་གནང་བའི་དམག་དཔུང་ཁག་གཅིག་གིས་དཀར་བ་སྤྱད་དེ་དམག་འཐབ་བྱས་..... མཐར་ 1928 ལོའི་ཟླ་ 4 པར་རི་བོ་ཅིན་ཀང་ཙན་ལ་འཕྱོར་ཉི་སྤྱོད་མཐུན་མའོ་... ཙན་ཏུང་གིས་འགོ་བཙུག་གནང་བའི་བཙོན་གསར་བརྗེའི་དམག་དང་རྒྱལ་ཁའི་... ངང་མཉམ་འཛུམས་བྱང་ནས་ཀྱང་གོའི་བཙོན་ཞིང་དམར་དམག་ཅུན་བཞི་པ་..... བཅུགས་ཤིང་། སྤྱོད་མཐུན་མའོ་ཙན་ཏུང་གིས་ཏང་གི་སྤྱི་ཚབ་ཀྱི་ལས་འགན་བཞེས་པ་དང་སྤྱོད་མཐུན་ཀྱང་ཉིས་ཅུ་ཀྱང་གི་ལས་འགན་བཞེས་པ་རེད། དེ་ནས་བརྒྱུ་དང་གི་འགོ་བཙུག་འོག་དམག་དཔུང་དེ་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་འཆར་ཡངས་བྱང་བ་... དང་རྟོབས་ཆེར་སྤང་སྤྱོད་ཏུ་ཁྱེད་ཀྱང་གོ་མི་དམངས་བཅིངས་འགྲོལ་དམག་འདི་...

ཆགས་པ་རེད།

1933 ལོ་ཟླ་ 7 ཚེས་ 1 ཉིན་སློ་མཐུན་མའི་ཙུང་གིས་གཙོ་འགན་...
བཞེས་པའི་ཀྱང་ ཏུ་སྤྱུ་མེ་ཨེད་ གྱི་ཀྱང་ དབྱང་ སྤྱི་ གཞུང་གིས་ ཟླ་ 8 ཚེས་ 1
ཉིན་ནི་ཀྱང་གོ་འོ་བཟོ་ཞིང་དམར་དམག་གི་དྲན་གསའི་ཉི་མ་ཡིན་པའི་ཁྲོས་ཐག་
བཅད་པ་དང་། 1949 ལོ་ཟླ་ 6 ཚེས་ 15 ཉིན་ཀྱང་གོ་མི་དམངས་གསར་

བཟུང་དམག་དོན་ལུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གིས་དངོས་སུ་བཀའ་ལབ་སྟེ་ “བརྟུང་གཅིག”
ཅེས་པའི་ཡིག་འབྲུ་དེ་ནི་ཀྱང་གོ་མི་དམངས་བཅིངས་འགྲོལ་དམག་གི་དམག་དར་
དང་དམག་རྟགས་གྱི་མཚན་རྟགས་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་གཏན་འཁེབས་བྱས་པ་རེད།

དེ་ནས་བཟུང་ཟླ་ 8 ཚེས་ 1 ཉིན་དེ་ཀྱང་གོ་མི་དམངས་བཅིངས་འགྲོལ་...
དམག་དབུ་བརྟེན་པའི་དུས་ཚད་འོད་སྟོང་འབར་བ་ཞིག་ཆགས་ནས་ཕྱལ་ཡོངས་
མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དམངས་ཀྱིས་ལོ་ལྟར་དྲན་གསའི་བྱ་གཞི་ཡོད་པ་རེད།

བདེ་སྲིད་མི་རྟོག་གིས་བརྩས་སྒྱུར་བྱས་པ།

གྲུང་ཁྲན་རིང་ལུགས་ཀྱི་བསམ་སྒྲོ་འབྱུང་ཚུལ།

ཆེ་བསོད་ཀྱིས་བསྒྱུར་པ།

《གྲུང་ཁྲན་ཏང་གི་བསྐྱགས་གཏམ་》ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ་དེའི་ཆིག་དང་པོ་...
ནི་“ནམ་ཤེས་ཤིག་སྟེ། གྲུང་ཁྲན་རིང་ལུགས་ཀྱི་ནམ་ཤེས་དེས་ཨོན་མེད་སྤྱི་བར་
འགྲོ་ཚུར་འགྲོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད”ཅེས་པ་དེ་རེད། ཡིན་ནའང་ཨོན་མེད་སྤྱི་བར་གི་
སྟོབས་ཀྱགས་མཐའ་དག་གིས་གྲུང་ཁྲན་རིང་ལུགས་དེ་སྟོབས་ཀྱགས་ཤིག་ཡིན་...
པ་ཁས་སྲུང་ས་པའི་རྗེས་སུ་དེ་དུས་རབས་བྱེད་ཙམ་རིང་པར་འགྲོ་ཚུར་འགྲོ་བྱས་
ཡོད་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་དམ?

པ་པེ་བླུ་འདྲ་མཉམ་ཕྱོགས་ཁག་གི་ལས་འགུལ།

“གྲང་ཁན་རིང་ལུགས་”ཞེས་པ་དེ་ནི་ 1830 ལོའི་རྩ་གྲིའི་གསར་བརྗེའི་
རྗེས་སུ་གསར་བའི་གསར་བརྗེའི་ཉི་དང་ཚོགས་པ་ཁ་གསལ་གི་གྲང་བྱང་བའི་
ཐ་སྟད་ཅིག་ཡིན་པ་སྟེས་མེད་རེད། འོན་ཀྱང་དེའི་བསམ་སྒྲིག་ཅེ་པོའི་འབྱུང་
ཁུངས་བཤད་ན་དུས་སྔ་མོ་སྔ་མོ་ནས་བྱང་བ་ཞིག་རེད། དཔེར་ན་མི་ལ་ལས་དེ་
ནི་མོར་གྱི་《ལུ་ལུ་ཐུ་ལུ་པུ་ལུ》(1516 ལོ)དང་ཁང་པ་ལེ་ལའི་《ཉི་མའི་མཁར་》
(1623 ལོ)ཞེས་པའི་དེབ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་བྱང་བ་རེད་བསམ་གྱི་ཡོད་པ་རེད།
དོན་དངོས་ཐོག་ནས་ང་ཚོས་ཤེས་པར། དེ་བསམ་སྒྲིག་ཀྱི་གྲུ་བྱར་ནས་དེང་
རབས་ཀྱི་འཕྱོར་མེད་གྲུ་ལ་རིམ་གྱི་ལས་འགུལ་དང་བྱང་འབྲེལ་བྱེད་པ་ནི་དུས་་་་
རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་དུས་མཇུག་གི་རྩ་གྲིའི་གསར་བརྗེ་ཆེན་པོའི་དུས་སྐབས་་་
ནས་འགོ་ཚུགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་དེ་ནི་པ་པེ་བླུ་འདྲ་མཉམ་ཕྱོགས་ཁག་གི་ལས་
འགུལ་དེ་རེད།

1796 ལོར་ཡ་ཀོ་པིན་གྱི་སྤྱད་དབང་སྒྲིལ་འཛིན་པས་ནས་འཕྱོར་ལུན་་་་
གྲུ་ལ་རིམ་ཆེན་པོས་སྤྱད་དབང་འཛིན་པའི་སྐབས་སུ་པ་པེ་བླུ་ལྟངས་ཀྱི་རྩ་
གྲི་བཟོ་པ་དང་པ་ལའི་བདེ་སྤང་དམག་དཔུང་གི་ནང་དུ་གསར་བའི་གསར་བརྗེའི་
ཅ་འཇུགས་བཅུགས་པ་རེད། ཅ་འཇུགས་དེའི་སྒྲིག་གིང་ལ་“འདྲ་མཉམ་ཚོགས་
པ”ཟེར་ཞིང་། དེས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དམའ་རིམ་གྱི་ནང་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁོངས་མི་
སྤྱད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེའི་སྤྱི་གཞིམས་ཏ་ཅང་དམ་པོ་ཡོད་པར་མ་ཟད་ཚོགས་པ་
དེར་གཞུག་སྐབས་མནའ་ཡང་སྤེལ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཁོ་ཚོས་བསྐྱགས་
གཏམ་འབྲེལ་སྤེལ་དང་། མཚན་ཆ་སྤེལ་འདྲིན། གསར་བའི་བྱ་བ་བཅས་བྱས་
ནས་གཏོར་ཐེངས་གཅིག་ལ་སྤྱད་གཞུང་རྒྱུ་པ་ཅ་མེད་གཏོར་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་་་་
བསྐྱགས་ནས་བཟད་པ་རེད། པ་པེ་བླུ་འདྲ་མཉམ་སྒྲིག་ནི་ཆ་སྟོན་རིང་ལུགས་དང་
རྒྱུང་བསམ་གྲང་ཁན་རིང་ལུགས་ཡིན་ཞིང་། དེའི་རྒྱུང་པོ་ནི་རྒྱ་ནི་ལ་
དབང་བའི་ལམ་ལུགས་ཅ་མེད་དུ་བཏང་ནས་མི་ཆང་མ་འདྲ་མཉམ་ཡོང་བའི་་་་

འགན་ལེན་བྱེད་ཀྱི་དང་དྲག་ཤུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ངལ་ཚལ་མི་དམངས་ཀྱི་སྤྱི་དང་...
 དབང་འཛུགས་རྒྱུ་འདོད་ཚུལ་འཛིན་པ་དེ་རེད། ཁོས་རྩ་གྲིལ་གསར་བཞེ་ནི་
 བཟུ་གཞིག་པ་ཁག་གཅིག་གིས་བཟུ་གཞིག་པ་ཁག་གཞན་ཞིག་གི་ཆབ་བྱས་པ་...
 ཅམ་རེད་ཅེས་དང་། མི་ཆང་མར་རང་བྱུང་ཁམས་ནས་ཐོན་པའི་རྒྱ་མོར་ལོངས་
 གུ་སྤྱོད་རྒྱུ་འདྲ་མཉམ་གྱི་ཁེ་དབང་དང་། ངལ་ཚལ་བྱེད་རྒྱུ་འོས་འགན།
 སྤྱོད་གསོ་དང་ལེན་བྱེད་རྒྱུ་ཁེ་དབང་བཅས་ཡོད་ཅེས་དང་། མིའི་རིགས་ལ་
 བདེ་སྲིད་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་ངེས་པར་དུ་དབུལ་ཕྱུག་དོ་མི་མཉམ་པའི་གནས་ཚུལ་
 དེ་མེད་པ་བཟོ་དགོས་ཞེས་བཤད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། མར་ཁེ་སེས་པ་ཤེ་རྒྱུ་འི་
 གཞུང་ལུགས་དེ་“འཇིག་རྟེན་རྟིང་པའི་སྤྱི་ལམ་ཕྱི་ལ་པོའི་བསམ་སྒྲིལ་ཁྲུབ་ཁོངས་
 ལས་འདས་པའི་བསམ་སྒྲིལ་ཞིག་རེད”ཅེས་གསལ་སྟོན་གནང་བ་རེད། ཟླ་ 5 ཆེས་
 10 ཉིན་ཁོ་ཚོས་རྒྱུར་བཅོན་ཆེན་པོས་དྲག་པོའི་འོས་ལངས་བྱེད་རྒྱུ་ལ་སྤྱི་གྲ་...
 བྱེད་པའི་སྒྲུང་ལ་དམག་དཔོན་ཞིག་གིས་ངོ་ལོག་བྱས་ཏེ་གསང་བ་དེ་ཕྱིར་གྱུར་...
 བར་བརྟེན་པ་ཤེ་རྒྱུ་དང་འགོ་ཁྲིད་པ་གཞན་དག་ནམས་དག་ལག་དུ་ཐེབས་ནས་
 འོས་ལངས་བྱེད་རྒྱུ་དང་རྗེས་སུ་པ་ཤེ་རྒྱུ་བཅོན་ཁང་ནས་འདོན་རྒྱུ་འཆར་གཞི་
 ཆང་མ་འབྲུབ་མ་ཐུབ་པ་རེད། 1797 ལོའི་ཟླ་ 5 ཆེས་ 28 ཉིན་པ་ཤེ་རྒྱུ་དང་
 ཁོའི་འཐབ་ཁྲོགས་ཏེར་ཐེ་གཉིས་གསོད་ཁར་པ་ཤེ་རྒྱུས་དཔའ་ངར་ལྷན་པའི་ངར་
 བས་“དུས་རབས་རྗེས་མའི་སྤྱི་གཏམ་གྱིས་ང་ཚོར་ནག་ཉིས་མེད་པ་ཁྲུབ་བསྐྱགས་”
 བྱེད་ངེས་ཡིན་པར་མ་ཟད། ང་ཚོར་མེ་རྟོག་གི་ཟེ་སྒྲིལ་འདོགས་ངེས་ཡིན་པ་
 ང་ལ་ཡིད་ཆེས་ཡོད་ཅེས་བཤད་པ་རེད།

ཁ་ཤེ་དང་ཁོའི་《དབྱི་ཅ་ལི་ཡའི་འགྲུལ་སྤྱོད་ཟིན་ཐོ》

1830 ལོའི་རྩ་གྲིལ་གསར་བཞེའི་རྗེས་སུ་པ་ཤེ་རྒྱུ་གྲང་ཁན་རིང་ལུགས་
 ཀྱི་སྤྱལ་རྒྱུན་རྟིང་སྟོབས་དེ་རྒྱུན་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་བྱས་པ་རེད། རྩ་གྲིལ་
 “གྲང་ཁན་རིང་ལུགས་པ”ཞིག་བྱས་ནས་བསམ་སྒྲིལ་ཁྲུབ་བསྐྱགས་བྱེད་མཁན་ནི་
 ཡའེ་ཏི་ཡེ་ན་ཁ་ཤེ་(1788 ལོ་ནས་1856 ལོའི་བར་)དང་དེའི་རྗེས་འབྲང་པ་ཚོ་

རེད། ཁ་པེ་གསར་བརྗེ་ལས་དོན་ལ་ཞུགས་པའི་དུས་འགོར་གསང་བའི་རྩ་
 འཇུགས་སྟངས་གསལ་ཅན་སོལ་སྟེག་ཏང་ཞེས་པའི་ནང་གཞུག་སྟུང་ཞིང་། ཁོ་ནི
 ཁྱིམ་ཚུང་པའི་སློབ་གསུང་ཐོབ་སྟུང་མཁན་ཞིག་ཡིན་པས། 1830 ལོའི་གསར་
 བརྗེའི་རྗེས་སུ་ཞི་ཅའི་དབུ་བཞུགས་ཞིབ་དཔྱད་དཔོན་པོར་བསྐོས་པ་རེད།
 རྗེས་སུ་ཁོས་སྟོན་གཞུང་ལ་ཁ་དྲུང་དཔལ་པོ་བཏང་བའི་རྒྱུ་ཀྱིས་གོ་གནས་གོར་
 བས་དཔྱིན་གོར་ཡུལ་འབྲམ་མི་བྱེད་ཀ་མེད་བྱང་སྟེ་ཨོཅ་ལུན་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལུང་
 རྒྱུ་ཟབ་པོ་བྲེངས་པ་རེད། 1840 ལོར་སྤྱོད་གོར་ལོག་པའི་ཕྱི་ལོར་ཁོ་རང་
 གིས་“མཆན་ཉིད་རིག་པ་དང་སྤྱི་ཚགས་ཀྱི་སྒྲུང་”ཡིན་ཟེར་བའི་《དཔྱི་ཅ་ལི་ཡའི་
 འགུལ་སྟེད་ཟིན་ཐོ》སྟེལ་བ་རེད།

རྩོམ་ཡིག་དེའི་ནང་དུ་ཁ་པེས་དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་ཀྱི་ནམ་པ་སྟུང་
 དེ་གོ་སྟེ་ཞིང་གསལ་ན་ཉམས་ལྡན་པའི་སྟོན་ནས་རང་གིས་ཚོད་དཔག་བྱས་པའི་གྲང་
 ཁན་ལས་ལུགས་ཀྱི་ཀུལ་ཁབ་དཔྱི་ཅ་ལི་ཡ་ཟེར་བ་ཞིག་བྲིས་པ་རེད། སྟེ་ཞིག་
 ཀུལ་ཁབ་དེའི་ནང་དུ་སྟེབས་ཅུང་དེ་མ་ཐག་དུ་འདི་ནི་ཐོན་སྟེད་རྒྱ་ཆས་སྟེ་ལ་
 དབང་བའི་ཆང་གཞིའི་ཐོག་བཅུགས་པའི་མི་ཆང་མ་འདྲ་མཉམ་ཡིན་པ་དང་མི་
 ཆང་མར་བདེ་སྟེད་ལྡན་པའི་སྤྱི་ཚགས་གིག་ཡིན་པ་ཆར་ཡོང་གི་རེད། དེ་གར་
 བཟོ་བྲུ་དང་ས་ཞིང་ཡོད་ཅད་ཀུལ་ཁབ་ལ་དབང་བའི་ཐོག་བཟོ་ལས་ཐོན་སྟེད་
 དེ་བཟོ་ལས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཅད་མཐོན་པོར་སྟེབས་པའི་ཐུན་མོང་གི་ཐོན་སྟེད་
 ངལ་རྩལ་ཡིན་པ་དང་། ཞིང་ལས་ཐོན་སྟེད་དེ་ཁོར་རྒྱང་གི་ངལ་རྩལ་ཡིན་པ།
 སློབ་གསུང་དེའང་ཏ་ཅང་གནད་ཆེ་སར་བཞག་ཡོད་པ་བཅས་ཀྱིས་མ་ཆད། གང་
 རུས་དེ་སྟུབ་བྱེད་རྒྱ་དང་ཐོན་རྗེས་ཀུལ་ཁབ་ཀྱིས་རིན་སྟེན་མི་དགོས་པར་བགོ་
 བཤའ་བྱག་རྒྱ་དང་། སྤྱི་ཚགས་ཀྱིས་ཕན་བདེའི་ལས་དོན་སྤྱོད་ཚགས་བཅུགས་ཏེ་
 ཁོངས་མི་རྒྱུད་མའི་ཁོ་ཕན་ལ་སེམས་ཁུར་བྱེད་རྒྱ། མོ་མའི་ཁོ་དབང་འདྲ་མཉམ་
 ཡིན་པ་དང་གཉིན་སྟེག་བྱེད་རྒྱར་རང་དབང་ཡོད་པ་དང་སྟེལ་བྱེད་རྒྱ་བཅས་ལག་
 ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ལུགས་དེའི་སྤྱི་མཐུན་ཀུལ་ཁབ་དེ་ནི་མི་དམངས་ཀྱི་

གཙོ་འཇིག་དབྱི་ཅར་གྱི་འགོ་བྱིད་འོག་དྲག་ཤུགས་ཀྱི་གསར་བཞིན་བྱེད་ཐབས་ལ་
 བརྟེན་ནས་ཁོ་ལྷོ་ལ་སྤྱི་ཏེ་——ལི་ཁེ་སི་ཏེ་ཡི་ཡོག་སྤྱད་དབང་སྤྱད་ཅ་གཏོར་
 བཏང་བའི་ཐོག་ལོ་བཅུ་ཕྲག་ཁ་གས་རིང་མི་དམངས་ལ་དྲིལ་བསྐྱགས་དང་སྒྲིབ་
 གས་ལྟས་ཞེས་བཅུགས་པ་ཞིག་རེད། རྒྱལ་ཁབ་དེའི་ནང་མི་དམངས་ནི་རྒྱལ་
 ཁབ་ཀྱི་བདག་པོ་ཡིན་པ་དང་། རིམ་པ་ཁག་གི་འགོ་བྱིད་པ་ཆང་མ་རང་ཉིད་
 ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་མི་དམངས་འབུས་མི་ཚགས་ཆེན་ནམ་སྤྱི་དམངས་ཚགས་ཆེན་...
 གིས་དམངས་གཙོའི་འདུལ་བསྐྱོ་བྱས་ནས་ཐོན་པ་ཡིན་ཞིང་། སྤྱི་དམངས་ནམས་
 རེས་མོས་བྱས་ནས་གཞུང་གི་ལས་འགན་སྒྲ་ཚགས་ཁུར་ཚག་པ་ལས་དེ་ཆོར་.....
 དམིགས་བསལ་གྱི་དབང་ཆ་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད།

ཁ་ཤེད་དང་ཁོའི་ཞེས་འབྲང་པ་ཆོས་སྤྱི་བར་གསུམ་དུ་སྟོང་བསམ་གྱང་...
 ཁན་རིང་ལུགས་དེ་ལྟ་བུ་དྲིལ་བསྐྱགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པར་མ་ཟད། སྟོང་བསམ་སྤྱི་
 ཚགས་རིང་ལུགས་པས་མེ་མོར་ཕྱིན་ཏེ་ཁ་ཤེད་ཁོ་རང་གིས་བཅུམས་པའི་སྟོང་.....
 བསམ་གྱི་སྤྱང་དེབ་ནང་ཆོད་དབག་བྱས་པའི་ནམ་པ་ལྟར་“དབྱི་ཅ་ལི་ཡ”ཟེར་བ་
 གསར་འཛུགས་བྱས་པ་རེད། མི་ནམས་ཀྱིས་ཁ་ཤེད་ཞེས་འབྲང་པ་དེ་ཆོར་དབྱི་
 ཅ་ལི་ཡ་རིང་ལུགས་པ་ཞེས་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་རེད། དབྱི་ཅ་ལི་ཡའི་ཕྱགས་ཁག་
 གི་གྱང་ཁན་རིང་ལུགས་པས་སྟོང་བསམ་སྤྱི་ཚགས་རིང་ལུགས་ཆེན་པོ་གསུམ་.....
 ནང་ནས་འོས་ཤིང་འཆམ་པའི་རིགས་སྒངས་ཐོག་འཕེལ་རྒྱས་བཏང་ཡོད་པ་རེད།
 ཁ་ཤེད་བསམ་སྟོན་དེས་མར་ཁེ་སི་དང་ཨན་ཀེ་སི་ནམ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མཇུག་
 པ་ལའང་ཤུགས་སྐྱོན་ངེས་ཅན་ཞིག་ཐེབས་ཡོད་པ་རེད།

སྟོན་དགོས་པ་ཞིག་ནི་ཁ་ཤེད་དེའི་ཞེས་འབྲང་པའི་གྱང་ཁན་རིང་.....
 ལུགས་ཀྱི་ཕོ་རྒྱས་ལྟ་རྒྱལ་དེ་སེམས་གཙོ་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་རྒྱལ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་།
 དེས་ཕྱགས་རེ་བའི་སྒོ་ནས་སྤྱི་ཐོབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་ལྡན་པའི་མི་སྤྱི་ནམ་པ་ནན་...
 བཤད་བྱས་ཐོག་ མིའི་གཤིས་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོན་འགྲུགས་ཐབས་བྱེད་པ་ལས།
 གྲལ་རིམ་འབྲེལ་ཆོད་དེ་གྲལ་རིམ་གྱི་སྤྱི་ཚགས་འཕེལ་རྒྱས་འགོ་བའི་རྒྱལ་ཤུགས་...

སྐྱེལ་ཡིན་པ་མཐོང་གི་མེད་པར་བརྟེན་ཁོ་ཚོས་མ་ཅ་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་་་
 རོག་བྲན་གཡོག་ཟུས་པའི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་གསལ་བཤད་བྱེད་མི་བྱུང་ལ། མ་
 ཅ་རིང་ལུགས་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བའི་ཚུས་ཉིད་ཀྱང་རྟེན་མི་བྱུང་། དེ་བཞིན་སྤྱི་
 ཚོགས་གསར་པ་གསར་སྐྱེད་བྱེད་མཁན་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲིབས་ཀྱིས་ཀྱང་ཅ་བ་
 ནས་རྟེན་བྱུང་གི་མེད་པ་དེ་རེད། མར་ཁེ་སིས་“གུང་ཁྲན་རིང་ལུགས་དེ་ལྟ་བུ་
 ནི་མི་ཚས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཅ་དོན་ཐོག་གི་མཚན་བྱེད་དམིགས་བསལ་ཅན་ཞིག་་་་
 ཡིན་པ་ལས། དེས་ད་དུང་རང་གི་འགལ་ཆུང་ལྟོགས་ཏེ་སྒྲེར་དབང་ལམ་ལུགས་
 གནས་པའི་ཀྱགས་རྟེན་ནས་ཐར་ཡོད་པ་མ་རེད”ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་རེད།
 (《མར་ཁེ་སི་དང་ཨེན་ཀེ་སིའི་གསུང་འབུམ》ཀྱི་ཡིག་པར་གཞི་དབང་དང་པོའི་
 ཐོག་ལྗེ་ 416 པར་གསལ།)

རྒྱ་གོར་དེ་འདྲ་རེད། དབྱིན་གོར་གང་འདྲ་ཞིག་རེད་ཅེ་ན། “གུང་ཁྲན་
 རིང་ལུགས་པ”ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་ 1840 ལོར་ཐོག་མར་བྱུང་ཞིང་། དེ་ནི་ཨ་ལུ་
 ལུན་རིང་ལུགས་པ་ལྟའི་ཉན་ཀུའུ་ཏེ་ལུན་པ་ལུའུ་བེ་ཞེས་པས་རྒྱ་གོ་ནས་བྲངས་
 པ་ཞིག་རེད། གང་ལྟར་ཡང་“གུང་ཁྲན་རིང་ལུགས”ལ་འཐབ་འཛིང་གི་དོན་རྟོག་
 གསལ་ཐག་ཚད་ལྡན་པར་མ་བཟད། འབྱོར་མེད་བྲལ་རིམ་དང་འབྲེལ་འདྲིས་དམ་
 ཅམ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་མར་ཁེ་སི་དང་ཨེན་ཀེ་སི་ནམ་གཉིས་ཀྱིས་1847 ལོར་
 གུང་ཁྲན་རིང་ལུགས་པའི་མནའ་མཐུན་གྱི་ཅ་འཇུགས་འཇུགས་སྐབས་དང་ཅ་་་་
 འཇུགས་དེའི་མངག་བཅོལ་དང་དུ་བཞེས་ནས་བསྐྱགས་གཏམ་གྱི་ཟིན་བྲིས་འགོད་
 སྐབས་“གུང་ཁྲན་རིང་ལུགས་པ”ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་སྤྱད་པ་རེད། མར་ཁེ་སི་
 དང་ཨེན་ཀེ་སི་ནམ་གཉིས་ཀྱིས་《གུང་ཁྲན་ཏང་གི་བསྐྱགས་གཏམ》ནང་དུ་དངོས་
 གུ་བེད་སྤྱོད་གནད་བ་ནས་བཟུང་“གུང་ཁྲན་རིང་ལུགས”ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་ཆན་
 རིག་དང་མཐུན་པའི་དོན་སྤྱི་ཞིག་ཏུ་བྱུར་པར་བརྟེན་ཡར་འགྲོ་ཆུར་འགྲོ་བྱེད་་་་
 མཚམས་བཞག་སྟེ་དུས་སྐབས་གསར་པ་ཞིག་ཏུ་སྒྲིབས་པ་རེད། (ཁྲིན་ཉན་ལུའུ་
 ཡིས་བརྒྱུ་མས་པ)

སྒོ་རིག་གོང་ལ་སྤྱི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་དང་ལྷན་པ།

—སྒོ་མཐུན་གྲོུ་ཞེན་ལའི་ཡིས་དཀར་པོའི་ས་
ཁུལ་དུ་འཐབ་ཚུད་གནང་བའི་གཏམ་གྱི།

1927 ལོའི་དབྱིད་དབྱར་གཉིས་ཀྱི་མཆའ་སྤྱི་ཁྱེད་གོང་ལ་སྤྱི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་དང་ལྷན་པ། བཅན་གྱི་རིང་ལུགས་ཀྱི་རན་སྐྱོར་ལོག་ཅང་ཅེ་ཅིས་ཁ་དན་གྱི་སྐྱོར་གྱིས་གསར་བརྒྱུ་རྒྱུ་ལོག་པུས་བཞུགས་བཞུགས་ཀྱི་གསར་བརྒྱུ་པར་འབྱར་བར་བརྟེན། ཅང་ཉེ་དེ་ཁྱེད་ཀྱི་སྒོ་ལའི་དཀར་པོའི་འཛུགས་སྐྱོག་གི་ནང་དུ་ཚུད་དེ་ཁྱེད་གོང་ལ་སྤྱི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་དང་ལྷན་པ། བྱ་བའང་གསར་བའི་སྒོ་ནས་བྱེད་དགོས་བྱུང་བ་རེད།

ལོ་དེའི་ཟླ་ 11 པར། སྒོ་མཐུན་གྲོུ་ཞེན་ལའི་ཅང་ཉེ་ཅུ་མཐུན་པ་རེད། སྐབས་དེར་ཁོང་དགྲུང་ལོ་ཉེར་དགུ་ཡིན་ཞིང་། ཁྱེད་དབྱང་དམག་དོན་ལུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གི་ཕྱུ་ཅི་དང་ཅེ་འཛུགས་ཕྱུ་ཁྱེད་གི་འགན་བཞེས་ཀྱི་ཡོད། ཉང་ཁྱེད་དབྱང་སྐྱོར་བྱེད་ཆེད་དང་། ཉང་གིས་ས་གནས་ཁག་ལ་ཁྱེད་སྒོ་དང་འབྲེལ་གཏུག་བྱུང་བ་བྱེད་ཆེད་སྒོ་མཐུན་གྲོུ་ཞེན་ལའི་ཡིས་དཀར་པོའི་ཉེན་གང་ལའང་མ་འཛུགས་པར་བཅན་གྱི་རིང་ལུགས་ཀྱིས་ཉམ་བཟུང་བྱས་ཤིང་གོ་མིན་ཉང་གི་དམག་མི་དང་ཕྱུ་མ་ཅུ་སྟོད་བྱས་པའི་ཅང་ཉེ་ཅུ་ཁྱེད་དབྱང་དམག་པས་ལ་ལས་ཁུངས་ཉེ་གསར་བའི་འཐབ་ཚུད་ཀྱི་བར་འགོ་ཁྱེད་མཐུན་ལས་ཁུངས་ཤིག་གསར་འཛུགས་གནང་ནས་གསར་བའི་བྱ་བ་བྱེད་ས་དང་དམར་པོའི་འབྲེལ་ལས་མང་པོ་པོ་པོ་བཅུགས་པ་རེད། སྐབས་དེར་ཉང་ཁྱེད་དབྱང་གི་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ཅང་ཉེ་ལོ་ཁྱོད་གཞུང་དུ་

གནའ་རྩམ་དང་གཡང་དེའི་ཚང་ཁང་ཞིག་བཅུགས་ཏེ་གསར་བརྗེའི་བྱ་བ་བྱེད་ས་བྱས་ཤིང་།
སློ་མཐུན་ཀྱི་ཉུ་ཞེན་ལའེ་ཡིས་གནའ་རྩམ་ཚང་ཁང་དེའི་སྤྱོད་བདག་གནའ་རྩེ་རྟག་པར་གྱང་...
ཁན་བྱལ་སྤྱིའི་སྤྱོ་རྩལ་དང་ཏང་གི་འབྲེལ་གཏུག་པ་ན་མས་ལ་ཐུག་འཕྲད་དང་འབྲེལ་འཕྲུབ་...
ཅུད་ཀྱི་འཆར་གཞིར་གྲོས་མཉམ་དང་ལས་ཀ་བཞོད་སྤྱིག་ཞིབ་བཤེར་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད།

1928 ལོའི་ཟླ་ 5 པར། སློ་མཐུན་ཀྱི་ཉུ་ཞེན་ལའེ་ཏང་ཏའེ་ནས་མོ་སེ་ཁྲོད་གྱང་གོ་
གྱང་ཁན་ཏང་གི་འཐུས་མི་ཚྭགས་ཆེན་ཐེངས་དྲུག་པར་ཞུགས་པར་ཤེབས་ཤིང་། སློ་མཐུན་ཆོས་
སློ་མཐུན་ཀྱི་ཉུ་ཞེན་ལའེ་ལམ་བར་བདེ་འཇགས་ཡོང་མེད་ཐང་སེམས་ཁལ་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་...
ཡོད་པ་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན། སྐབས་དེར་གོ་མེད་ཏང་གིས་བཅན་བྱལ་རིང་ཞུགས་དང་
ངན་འབྲེལ་བྱས་ཏེ་ཀྱི་ཉུ་ཞེན་ལའེ་འཛིན་བཟུང་བྱེད་ཅིས་བྱས་ཏེ་སྤྱི་མཐུན་འཛིན་བཟུང་བྱེད་ཐུབ་
ན་དེར་བྱ་དགའ་ཆེན་པོ་སྤྱོད་ཀྱི་ཡིན་ཟེར་གྱི་ཡོད་པས། སློ་མཐུན་ཀྱི་ཉུ་ཞེན་ལའེ་ཤེབས་
རྒྱར་ཉེན་ཁ་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་ཁྲོད་གིས་འཆབ་འཆུབ་སྤྱོ་ཅམ་ཡང་མ་
གནང་བར་ཐོན་པའི་ཉི་མ་དེར་ཚོང་པ་ལྷུག་པོ་ཞིག་གི་ཆས་སྤྱོད་ཏེ་ཁོས་གཞུང་ནས་ཐང་ཀར་
ཏང་ཏའེ་གྱུ་ཁར་ཤེབས་ཏེ་མི་མང་པོ་ཞིག་དང་མཉམ་དུ་བྱང་ཕྱགས་སུ་སྤྱོད་པའི་གྲུ་གཟིངས་
སུ་བཞུགས་པ་རེད།

གྲུ་གཟིངས་ཏ་ལེན་དུ་སྤེལ་སྤྱོད་སྤྱོ་མཐུན་ཀྱི་ཉུ་ཞེན་ལའེ་ཡིས་མཁོ་ཆས་སྤྲུམ་...
བདེ་ཞིག་བསྐྱམས་ནས་གྱུ་ཁར་ཤེབས་དུས་རི་ལོན་གྱི་ཆུ་ཐོག་ཉེན་རྟག་པ་དང་ཐུག་སྤེ་འདྲི་
རྟག་ནན་པོ་བྱས་པར་མ་ཟད། ཀྱི་ཉུ་ཞེན་ལའེ་ཡི་པར་ཞིག་ཁྱེར་ཡོད་པ་དེར་བཞུགས་ཏེ་ཁྲོད་
ཀྱི་ཉུ་ཞེན་ལའེ་རེད་ཟེར་ནས་ལམ་སང་འཛིན་བཟུང་བྱེད་ཅིས་བྱས་ཤིང་། སྐབས་དེར་སློ་
མཐུན་ཀྱི་ཉུ་ཞེན་ལའེ་སྤར་ལྷར་བག་ཤེབས་པའི་ངང་ནས་དགྲ་པོ་ཚོར་“ཁྱོད་ཆོས་མི་ནོར་བ་...
མ་རེད་དམ། ངའི་དུས་མིང་ལང་ཡིན། གནའ་རྩམ་འཆོང་མཁན་ཡིན། ཀྱི་ཉུ་ཞེན་ལའེ་
ཡིན་ག་ལ་སྤྱིད་”ཅེས་གསུང་བཞེད་ཉེན་རྟག་པའི་ལག་ནས་འདྲ་དཔར་དེ་རྒྱར་བྲངས་ཏེ་...
གཟབ་གཟབ་བྱས་ནས་གཟིགས་རྩེ་འཕྲུལ་དམུལ་གྱིས་གསུངས་པར། “འདྲ་དཔར་ནང་གི་
མི་འདི་སྤྱོ་རེད། ཏྲུ་ཏེ་ཉུ་དང་སྤྱི་གནས་ང་འདྲ་པོ་འདྲུག་ཡིན་ནའང་ཁྱོད་ཆོས་གཟབ་
གཟབ་བྱས་ནས་བཞུས་ན་འདྲ་པོ་མེད་པ་མཐོང་གི་རེད་”ཅེས་གསུངས་པ་དང་སྤྱིགས་བཞེད་...

མོ་བཞུད་བཞིན་དུ་ཨམ་ཕྱག་ནང་ནས་ལག་ཁྱིར་བརྟན་གནང་ནས་དགྲ་པོར་སྤྱད་དེ་ཞིབ་
བཤེར་བྱེད་རྒྱལ་གསུངས་པར་མ་ཟད། ཁོ་པ་ཚར་ལམ་སང་རྩེ་ལ་ཁ་པར་བཏང་ནས་
འདྲི་རྟོག་གིས་ཞེས་བསམ་འཆར་ཡང་བརྟན་པ་རེད། དགྲ་པོས་སྒྲོ་མཐུན་གྲོུ་ཨན་ལའེ་ཡི་
བཀའ་མོལ་གནང་སྟངས་དང་། རྒྱལ་འབྱུར་སྟོན་སྟངས། ཆ་ལྷགས་སྤྱོད་སྟངས་བཅས་
གང་ལ་བལྟས་ནའང་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པའི་ཚང་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད་འདྲག་བསམས་ནས་ཐོག་མ་
བཤད་པའི་ཆོག་མཐའ་སྦྱོང་མ་ཐོད་པ་རེད། དེ་ལྟར་སྒྲོ་མཐུན་གྲོུ་ཨན་ལའེ་ཐངས་མཁས་
གིས་དགྲ་པོར་ཞིབ་བཤེར་ལས་ཐར་བ་རེད།

དགྲ་པོས་སྒྲོ་མཐུན་གྲོུ་ཨན་ལའེ་བཏང་མ་ཐག་སྤར་ཡང་འགྲོད་པ་སྤྱིས་ནས་མི་དེ་...
གྲོུ་ཨན་ལའེ་རོ་མ་ཡིན་ན་གང་འདྲ་བྱེད་དགོས་བསམས་ཏེ་སྒྲོ་མཐུན་གྲོུ་ཨན་ལའེ་ཏ་...
ཨན་ནས་ཏར་པིན་དུ་སྦྱོད་པའི་མེ་འཁོར་དུ་བཞུགས་དུས་གསང་ཉལ་ཞིག་ཁོང་གི་ཆེས་སུ་...
བཏང་ཞིང་། སྒྲོ་མཐུན་གྲོུ་ཨན་ལའེ་ནས་ཀྱང་དགྲ་པོས་དེ་འདྲ་བྱེད་ངེས་ཡིན་པ་སྟོན་
ནས་ཆོད་དཔག་ཐེབས་ཏེ་མ་གཞི་ཏར་པིན་ནས་མན་གྲོུ་ཡི་ལ་སྦྱོད་རྒྱུའི་མེ་འཁོར་བཞེ...
དགོས་ཀྱང་། ཁོང་གིས་ཁང་ཁུན་དུ་ཐེབས་རྒྱུའི་མེ་འཁོར་འཛིན་ཤོག་མ་གཏོགས་མ་གཟིགས་
པ་རེད། ཁོང་མེ་འཁོར་ཐོག་ཐེབས་མ་ཐག་གསང་ཉལ་དེའང་མེ་འཁོར་ཐོག་སྤྱབས་ནས་སྒྲོ་
མཐུན་གྲོུ་ཨན་ལའེ་ཡི་ཁ་སྦྱོད་དུ་བཅད་དེ་མི་མཐུན་མཐུན་མདོག་གིས་ཁོང་དང་ཁ་བད...
ཆོགས་རྒྱ་མེད་པ་བྱས་ནས་ཁ་བད་བྱེད་རིང་སྒྲོ་མཐུན་གྲོུ་ཨན་ལའེ་ཡིན་མིན་ཤེས་པ་བྱེད...
བསམས་པ་རེད། འོན་ཀྱང་སྒྲོ་མཐུན་གྲོུ་ཨན་ལའེ་ནི་གསར་བཞེས་དོགས་ཚོན་ཏ་ཅང་ཆེན་
པོ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་པས་ཁོང་གིས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་སྤང་མེད་གྱི་བཙོ་ལྟ་བུ་ནས་
གསང་ཉལ་དེ་དང་ཁ་བད་གནང་ཞིང་། དགྲ་པོས་ཆོང་གི་ལྷལ་ཐང་གང་འདྲ་ཡིན་མིན་སྟོར་
འདྲི་སྐབས། སྒྲོ་མཐུན་གྲོུ་ཨན་ལའེ་ཡི་སྒྲོ་བ་དེ་བས་ཀྱང་ཆེ་ཏུ་སངས་ལྟེ་ཁོང་གིས་དངོས་
འབྲེལ་རྩེ་ལ་ཏེ་ཏུ་གནའ་རྗེས་དང་གཡང་ཤིང་ཆོང་ཁང་གི་“སྦྱོན་བདག”གནང་སྤྱང་བས་ཆོང་
ཚོག་གི་རིན་གོང་དང་། དྲིན་ཆུལ། ཆོང་པ་སྒྲ་ཆོགས་གྱི་གོམས་གཤིས་སྐགས་ཆང་མ་གསལ་
པོ་མཐུན་གྱི་ཡོད་པར་བརྟན་ག་རེ་དྲིས་ནའང་ལན་གསལ་ཐག་ཆོད་བསྦྱོན་བྱུང་གྱི་ཡོད་སྟབས་
གསང་ཉལ་དེའང་རྩེ་སངས་པ་རེད། དེ་ལྟར་གསང་སྤྱལ་དེས་ཡར་བཤད་མར་བཤད་མང་

བོ་བྱས་ནས་འདྲི་ཞིབ་བྱས་རུང་། གློ་མཐུན་གྲོའུ་ཞིན་ལའེ་ཡིས་ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ལན་
 བསྐྱུན་སྟབས་དམ་པོར་འཇུ་ས་གང་ཡང་མ་བྱུང་བ་རེད། མེ་འཁོར་ཁང་ཁྱེད་དུ་སླེབས་ཏེ་
 གློ་མཐུན་གྲོའུ་ཞིན་ལའེ་ཡིས་མེ་འཁོར་ནས་འབབ་བྲལ་གནང་སྐབས་གསང་ཉུལ་དེས་ཡང་
 གློ་བུར་དུ་མིང་གོག་ཅིག་བཏོན་ནས་གློ་མཐུན་གྲོའུ་ཞིན་ལའེ་ལ་སྤྱད་དེ་ཁོང་དང་གོགས་པོ་
 སྤྲིག་དགོས་ཞེས་བཤད་ཅིང་། དམ་པོས་གློ་བུར་དུ་ངན་རྩས་དེ་ཉེ་བྱ་ཞིག་བཏིང་ན་ཡང་།
 གློ་མཐུན་གྲོའུ་ཞིན་ལའེ་ཡིས་འཆབ་འཆུབ་ཅ་བ་ནས་མ་གནང་བར་འཇུམ་དཔུལ་དཔུལ་ངང་
 འཕྱིག་གི་རེད། འཕྱིག་གི་རེད་ཅེས་གསུང་བ་དང་འབྲེལ་ཨམ་ཕྱག་ནང་ནས་མཚན་གོག་འདྲན་
 ཁུལ་གནང་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ཁེར་རྒྱུ་ཆོག་ལའ་ཀྱིས་“ཨ་ཅི། ལུས་ལ་མིང་གོག་གཅིག་ཀྱང་
 བྱེད་མི་འདུག”གསུངས་ཤིང་སྤར་ཡང་ཨམ་ཕྱག་སྟོད་སྤང་ཆང་མར་འཛོལ་ཁུལ་གནང་ནས་
 བྱེད་ཅམ་སང་ཆེ་ཉལ་ཏེ་དན་པ་ལྟར་དཔུ་ཡར་བཀྱགས་ནས་“ཨོ། ངས་གོས་བརྗེ་དུས་མིང་
 གོག་འཇུག་རྒྱ་བརྗེད་འདུག དགོངས་པ་མ་ཆོམ། ལྷམ་ནང་ལ་ད་དུང་ཡོད། ངས་བཏོན་
 ཆོག”ཅེས་གསུངས་ཏེ་རྒྱུ་བཀྱག་གཅིག་གི་ཐོག་བཞེངས་ནས་ལྷམ་ལེན་ཅིས་གནང་བའི་སྐབས་
 དེར་ཁང་ཁྱེད་དུ་མེ་འཁོར་ནས་འབབ་མཁན་འབྱུལ་པ་རྣམས་གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུད་དུ་
 འབབ་བྲལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པས། དམ་པོས་གཅིག་ནས་གློ་མཐུན་གྲོའུ་ཞིན་ལའེ་ཡི་བག་
 གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་འབྱུར་དང་ནན་ཏན་གྱི་སྦྱོད་རྩལ་མཐོང་བ་དང་། གཉིས་ནས་མེ་འཁོར་ཐོག་
 ལ་འཆང་ཁ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་མཐོང་ནས་རྟལ་རྟལ་པོར་“ལན་མི་དགོས། ལན་མི་དགོས”ཞེས་
 བཤད་པས། གློ་མཐུན་གྲོའུ་ཞིན་ལའེ་ཡིས་སྐབས་དང་བསྐྱུན་ནས་ལམ་སང་“དགོངས་དག
 མེ་འཁོར་ནས་བབས་ཏེ་སྤྱད་གནས་སུ་སླེབས་མ་ཐག་མིང་གོག་བྱིད་རང་ལ་བསྐྱར་ཆོག”ཅེས་
 གསུངས་པ་རེད། དེ་ལྟར་གློ་མཐུན་གྲོའུ་ཞིན་ལའེ་ཡིས་ཡང་སྐྱར་དམ་པོའི་“གསང་བྱུལ་”ཞིག་
 བསྐྱུར་ནས་བདེ་འཇགས་ངང་མན་གྲོའུ་ལིར་སྦྱོད་པའི་མེ་འཁོར་དུ་བཞུགས་ཏེ་དུས་ཐོག་དུ་
 མ་སི་ཁོར་ཐེབས་ནས་ཏང་གི་རྒྱལ་ཡོངས་འཕུས་མི་ཆོགས་ཆེན་ཐོངས་དྲུག་པར་ཞུགས་པར་མ་
 ཟད། ཆོགས་འདྲའི་གཙོ་འགན་ཡང་བཞེས་པ་རེད།

རྗེས་སུ། ཏང་ནང་གི་གློ་མཐུན་ཆོས་གློ་མཐུན་གྲོའུ་ཞིན་ལའེ་ཡི་བདེ་འཇགས་ཐད་ལ་
 བཅས་ཁྱུར་དེ་བས་ཆེ་བ་གནང་རྟེ་ཁོང་ལ་ཕྱི་རུ་ཉུང་ཅམ་ཐེབས་དགོས་ཞེས་ཞུས་པ་རེད།

གློ་མཐུན་ཚོས་སེམས་ཁུར་དང་གཅིས་སྦྱང་དེ་འདྲ་གནང་བར་དམིགས་ནས་གློ་མཐུན་གྲོལ་ཡིན
 ལའི་ཡིས་ཕྱགས་བཟང་ཆོག་ནན་གྱིས་“གློ་མཐུན་ནམ་པས་ང་ལ་གཅིས་སྦྱང་གནང་བ་དེ་ངས་
 སེམས་གྱི་གཏོང་དུ་བཞག་ནས་ཕྱིན་ཆད་ལས་ཀ་བྱེད་དུས་དོགས་ཚོན་སྐར་ལས་ཆེ་བ་བྱེད་གྱི་
 ཡིན། ཡིན་ནའང་གསར་བརྗེ་བྱེད་དགོས་ན་ཉེན་ཁ་མེད་པ་ག་ལ་ཡོང་། ང་ཚོས་རང་གི
 བདེ་སྤྱག་གི་སྤྱད་དུ་གསར་བརྗེ་ལས་ཀ་སྦྱོང་དུ་གཏོང་བྱ་མེད་”གསུངས་ཤིང་། ཁོང་གི
 རང་དོན་བྱུང་སྐབས་ཀྱི་གསར་བརྗེའི་སྤྱིང་སྦྱོང་བས་དེས་གློ་མཐུན་ནམས་ལ་སེམས་འགྲུལ་ཆད་མེད
 ཐེབས་ནས་གློ་མཐུན་ལ་ལས་སྤྱོད་སེམས་གྱིས་ཁོངས་པའི་སྒྲན་ཆོག་མང་པོ་བྲིས་ནས་ཁོང་ལ
 བསྟོད་བསྐྱབས་བྱས་ཡོད་པ་དེ་དག་གི་ནང་དུ་གློ་རིག་གོད་ལ་སྤྱིང་སྦྱོང་བས་ཆེ། གྲོལ་མཆོག
 འཇུག་པས་དག་འདྲེ་འབྲུལ་ཟེར་བའི་སྒྲན་ཆོག་རྒྱུ་ལ་གཉིས་ཡོད་པ་རེད།

* བསྟོད་ཆོས་བརྒྱུར་བ། *

(ཤོག་ཉེ་ 30 པར་མཐུད།) མདོག་སྒྲན་མ་ནང་བཞིན་ཡོང་གི་མ་རེད།

10. ལག་འདོགས་ཆུ་ཚོད་ག་བྱར་དང་མཉམ་དུ་འཛོག་མི་ཉན་ པའི་རྒྱ་མཆན་ཅི་རེད།

ལག་འདོགས་ཆུ་ཚོད་ག་བྱར་དང་མཉམ་དུ་བཞག་ན་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་...
 ཆུ་ཚོད་ཀྱི་ཤེལ་སྒྲར་གནོད་སྒྲོན་ཡོང་གི་པ་དང་། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་ག་
 བྱར་ལས་ཐོན་པའི་སྒྲངས་པ་དེ་ཆུ་ཚོད་ཀྱི་སྒྲགས་སྤྱོད་ནས་ནང་དུ་ཕྱིན་ན་ཆུ་...
 ཚོད་ཀྱི་ལྷ་ལག་ཐོག་བྱགས་པའི་འཇམ་སྒྲུམ་དེ་དག་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་འགྱུར་ཕྱོག་...
 བྱང་སྟེ་འཇམ་སྒྲུམ་འབྱེད་སྒྲུལ་ནས་འཇམ་འདྲེད་ཀྱི་རྩས་པ་ཐོན་མི་ཐུབ་པར་འགྱུར་
 རེས་ཡིན་པས། འཁོར་ཡོ་འཁོར་སྦྱོང་བྱེད་སྤངས་འབྱུགས་ནས་ཆུ་ཚོད་འགྲོ་
 དུས་བརྟན་པོ་མེད་པ་ཞིག་ཆགས་གྱི་རེད། དེར་བརྟེན་ལག་འདོགས་ཆུ་ཚོད་ག་
 བྱར་དང་མཉམ་དུ་འཛོག་བྱ་མེད་ལ་ག་བྱར་བཞག་ཡོད་པའི་སྒྲན་ནང་དུ་འང་...
 འཛོག་མི་བྱུང་།

སྒོན་དང་པོར་གསར་བརྗེ་དོན་དུ་རང་སྒྲིག་ དོར་བའི་གཞོན་ནུ་གཉིས།

ཆེ་ཤིང་གཟུ་སྒོན་གྱིས་བརྒྱུར་པ།

1922 ལོའི་ཟླ་ 1 ཚེས་ 17 ཉིན་གྱི་ཐོ་རིངས་སུ་གང་ངར་ཆེ་བའི་ལྷགས་
པ་ལུར་ལུར་རྒྱག་པའི་ནང་གི་དང་མེ་མདའ་ཐོགས་པའི་ལོག་སྒྱུད་ཀྱི་དམག་མི་
རུ་སྟར་གཅིག་གིས་གཞོན་ནུ་གཉིས་རྒྱལ་རྒྱུས་བསྟན་གསུང་རར་བྲིད་འགྲོ་གི་
ཡོད་ཅིང་། གསུང་རར་སྤྲེལ་མཆའས་གཞོན་ནུ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཁ་ཚུར་བསྐྱར་
ནས་སྒྲུང་ཚུང་གི་ངང་ལག་དམར་རྣམས་ལ་ལྟ་ཅམ་བྱས་ཏེ་སྐད་བྱགས་ཆེན་པོས་
“ལུས་སྒྲིག་འཕངས་མེད་བདང་བས་ན། བྱ་གཞག་ལེགས་འགྲུབ་ཡོང་བར་ངེས”
ཞེས་འཛོད་པ་རེད།

གཞོན་ནུ་དེ་གཉིས་གཅིག་གི་མིང་ལ་རྟོང་ཨེ་དང་གཅིག་གི་མིང་ལ་ཡང་
རེན་ཆོན་ཟེར། ཁོང་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་གཞོན་ནུ་ཚོགས་
པའི་ཚོགས་མི་ཡིན་པས། གཞོན་ནུ་ཚོགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཁོང་གཉིས་ནི་སྒོན་
དང་པོར་གསར་བརྗེ་དོན་དུ་རང་སྒྲིག་དོར་བའི་སྒོན་གཉིས་དཔལ་པོ་རེད།

ལྷ་བཞེད་ལས་འགྲུལ་གྱི་སྐབས་སུ་རྟོང་ཨེས་ཐོན་ཅིན་གྱི་སྒྲོལ་གྲར་སྒྲོལ་
སྒྲོང་བྱེད་པའི་སྐབས་རེད། ཁོང་གོ་ལྟ་ཨོན་ལའི་ཡིས་འགོ་བྲིད་གནང་བའི་སྒྲོལ་གྲར་
པའི་རྒྱལ་གཅིས་ལས་འགྲུལ་ནང་རྟོང་ཨེ་གྱིས་ལྷགས་པར་མ་ཟད། ཐོན་ཅིན་
གྱི་སྒྲོལ་གྲར་པའི་འཕུས་མི་བྱས་ནས་པེ་ཅིན་དུ་རེ་ལྷུ་བྱེད་པར་ཕྱིན་པར་བརྟེན་
དམག་ཤིང་ཅན་སྤྲིད་གཞུང་གིས་བཀག་ཉར་ཉི་མ་སུམ་ཅུ་སྟེ་བརྒྱུད་བྱས་པ་རེད།
ཡིན་ནའང་ལྷ་བཞེད་ལས་འགྲུལ་གྱི་རྗེས་སུ་དཔལ་ངར་ཆེ་བའི་འཕུལ་འཛིང་པ་
དེ་རྒྱལ་སྒྲོལ་དམངས་སྒྲོལ་གྱི་བདེན་དོན་འཆོལ་ཞིབ་བྱེད་པའི་གོ་རིམ་ནང་བར་

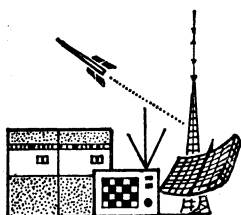
ངལ་རྩལ་བཟོ་པའི་ལྷན་ཚོགས་ནི་མ་གཞི་ནས་སློ་མཐུན་སེམས་མཐུན་གྱི་
 ཅ་འཇུགས་ཤིག་མིན་པས་གནོད་འཆེ་ཁོལ་མ་ཐག་ལམ་སང་ཁ་ཐོར་ཡ་ཐོར་.....
 ཏུ་སྤང་བ་རེད། འགག་ཅར་ཐུག་པའི་སྐབས་དེར་རྟོང་ཨེ་དང་ཡང་རེན་ཆོན་
 གཉིས་ཀྱིས་མའོ་ཅེ་ཏུང་ཐུག་ནས་མའོ་ཅེ་ཏུང་གིས་ཐུགས་བཤེལ་ཆེན་པོས་མར་ཁི་
 སི་རིང་ལུགས་དྲིལ་བསྐྱགས་གྱི་ལས་ཀ་དང་དང་འཇུགས་རྒྱུ་ལྟེ་གྲ་སྒྲིག་གི་ལས་ཀ་
 གནང་གི་ཡོད་ཅུང་སྒྲི་སེམས་འཁོལ་བའི་ངང་ནས་གཞོན་ནུ་དེ་གཉིས་ལ་སྒྲེ་ལེན་
 གནང་ཞིང་། ཁོང་གིས་ཐུགས་གཅིག་ནས་ཁོང་ཆོད་གསར་བརྗེ་སྤྱང་སྒྲོབས་
 ཁས་ལེན་གང་ལེགས་གནང་བ་དང་། ཐུགས་གཞན་ཞིག་ནས་ངལ་རྩལ་བཟོ་པའི་
 ལྷན་ཚོགས་ནང་གི་སྤྱད་གཞུང་མེད་པའི་རིང་ལུགས་གྱི་བསམ་པའི་སྐབས་རྒྱན་རྒྱ་
 ཡན་རྒྱས་པ་ལྟར་བྱུང་བའི་སྒྲོན་ཆ་དང་། ཡང་དག་པའི་སྒྲོབ་རྒྱན་གྱི་བསམ་སློ་
 དང་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆབ་སྤྱད་གྱི་དམིགས་ཡུལ་ཆེན་པོ་མེད་པའི་སྒྲོན་ཆར་
 བསམ་པ་ནམ་དག་གིས་སྒྲོན་བརྗོད་གནང་བ་རེད། རྟོང་ཨེ་དང་ཡང་རེན་ཆོན་
 གཉིས་ཀྱིས་ངལ་རྩལ་བཟོ་པའི་ལྷན་ཚོགས་ལ་ཡམ་ཉེས་བྱུང་བའི་རྒྱ་རྒྱེན་རྟེན་.....
 སྐབས་སེམས་གཏིང་གི་ཐུན་པ་སློ་བྱུང་བསལ་བ་ལྟ་བུར་གྱུར་ནས་སློ་ཐག་ཅད་...
 བཅད་ཀྱིས་སྤྱད་གཞུང་མེད་པའི་རིང་ལུགས་དྲར་ཉེ་མར་ཁི་སི་རིང་ལུགས་དང་...
 ལེན་བྱས་པ་དང་། མའོ་ཅེ་ཏུང་གིས་ཁང་ཅ་གོང་བྱིར་དུ་གསར་འཇུགས་གནང་
 བའི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་གཞོན་ནུ་ཚོགས་པའི་ནང་ཞུགས་པར་མ་ཟད། མའོ་ཅེ་
 ཏུང་གི་དགོངས་འཆར་ལྟར་ངལ་རྩལ་བཟོ་པའི་ལྷན་ཚོགས་བཙོས་སྒྲིག་བྱས་.....
 ཤིང་། དེ་ནས་བཟུང་ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་མའོ་ཅེ་ཏུང་གི་ཐད་ཀའི་འགོ་བཟོ་འོག་
 ངལ་རྩལ་བཟོ་པའི་ལས་འགུལ་སྒྲེལ་བ་རེད།

ལྷན་རིང་མ་ཕྱིན་པར་ཀྱང་གོ་བྱུང་ཁན་དང་གི་རྒྱལ་ཡོངས་འཐུས་མི་ཚོར་
 ཆེན་ཐེངས་དང་པོ་འཚོགས་པ་རེད། “ཚོགས་ཆེན་དང་པོ”ཐོལ་རྗེས་མའོ་ཅེ་
 ཏུང་ཕྱིར་ལོག་ཐེབས་ནས་དང་གི་དུའུ་ནན་ས་ཁུལ་གྱི་ཁྱ་ཡོན་ལྷན་ཁང་བཅུགས་...
 གནང་ཞིང་། དང་གི་འགོ་བཟོ་འོག་ངལ་རྩལ་བཟོ་པའི་ལྷན་ཚོགས་དེ་ནམ་པ་

གསར་པ་གསར་རྒྱུ་ཞིག་དང་བཅས་ཏེ་མཚུགས་སྐྱར་འཕེལ་རྒྱས་ཕྱིན་པ་དེས་...
 ལྷག་སྤྱད་ཚུགས་ཁག་སྟེང་ཅ་འདར་བ་ཞིག་བཟོས་པ་རེད། ཁོ་པ་ཚོས་ལྷགས་
 ཐོབ་ཆེན་པོ་སྤྱད་ནས་རྟོང་ཨེ་དང་ཡང་རེན་ཆོན་གཉིས་འཁེལ་འཐག་བཟོ་གྲ་...
 དང་པོ་འི་“མཐོ་རིམ་སློ་འདྲི་ས”ཏུ་གདན་འདྲན་བྱེད་ཐབས་ཀྱིས་བསྐྱུ་བྱིད་བྱེད་...
 རྒྱུ་འི་རེ་བཅས་བཅངས་རུང་། རྟོང་ཨེ་ཡིས་“ང་ཚོར་ངལ་རྩལ་བཟོ་པའི་ལས་
 འགུལ་སྤེལ་རྒྱུ་འི་ལས་སྐལ་མ་གཏོགས་‘མཐོ་རིམ་སློ་འདྲི་ས’བྱེད་རྒྱུ་བསྐྱེད་...
 བཅས་མེད”ཅེས་བཤད་པས། ལྷག་སྤྱད་ཚུགས་ཁག་སྟེང་ལྷག་བཅུ་བས་པ་རེད།

1922 ལོའི་ཟླ་1 པོར་རྟོང་ཨེ་དང་ཡང་རེན་ཆོན་གཉིས་ཀྱིས་ཉན་ཀོན་ས་
 ཆའི་ལས་མཆམས་འཇོག་པའི་འཐབ་རྩུང་གི་འགོ་བྱིད་གནང་ཞིང་། སྐོས་མལ་
 ཚོགས་འདུའི་ཐོག་ལྷག་སྤྱད་མ་ཅ་ཅན་གྱིས་སྒྲིག་རྒྱུ་རྟོང་ཨེ་དང་ཡང་རེན་ཆོན་...
 གཉིས་ལ་སྒྲོར་ཉིས་རྟོང་གི་དཔུལ་འཇོན་སྤྱད་ནས་ཡང་སྐྱར་བསྐྱུ་ཏེ་བྱེད་རྒྱུ་འི་
 རན་བཅངས་རུང་། རྟོང་ཨེ་དང་ཡང་རེན་ཆོན་གཉིས་ཁོང་ཁྱོད་གཞན་གྱིས་
 མེད་པ་བཟས་ནས་མི་ཀྱན་གྱིས་མཐོང་སར་དཔུལ་འཇོན་སྒྲིག་ཅའི་ཐོག་ལ་དབྱུར་
 པས། ལྷག་སྤྱད་པ་མེམས་འཆབ་དང་ཁོང་ཁྱོད་ཅིག་ཅར་དུ་ལངས་ནས་རྟོང་ཨེ་
 དང་ཡང་རེན་ཆོན་འཇོན་བཟུང་བྱས་ཏེ་དམར་གསོད་བཏང་བ་རེད། རྟོང་ཨེ་
 དང་ཡང་རེན་ཆོན་དཔལ་ངར་ལྷམ་མེད་གྱི་སྒྲོ་ནས་བདེན་དོན་གྱི་ཆེད་དུ་གསེགས་
 དུས་དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཅ་ལྷ་ལས་ཟིན་མེད་པ་རེད།

མའོ་ཅེ་དུང་གིས་གནས་ཚུལ་དེ་མཁྱེན་རྗེས་སྐྱོ་རོ་མས་ལྷ་རན་ཆོགས་...
 འདུའི་གཙོ་འགན་བཞེས་པར་མ་ཟད། གའོ་ཉིང་ཐི་དང་གདོང་དང་གདོང་གདུར་
 བས་འཐབ་རྩུང་གནང་བ་དང་། ཏེ་མོ་ཏུ་བཞུགས་ཡོད་པའི་གྲོུ་ཨེན་ལའེ་ཡིས་
 རྟོང་ཨེ་སྐྱོ་གསེགས་པ་མཁྱེན་རྗེས་ ཡིད་སྦྱོར་བ་དང་ཁོང་ཁྱོད་ཁོངས་པའི་ངང་ནས་
 《གསོན་གྱིས་གི་བྲལ》ཞེས་པའི་སྟན་ངག་རྩམ་བཅིང་ལྷན་པ་ཞིག་བཅུ་མས་པར་...
 མ་ཟད། སྟན་ངག་གི་སྤྱིང་གཞིའི་ནང་དུ་“ཁོང་ལ་བྲན་གསོ་ལྷ་ཐབས་ནི་འབད་
 བཙོན་ལྷར་ལས་སྤྱག་པ་ཞིག་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རང་ལས་མེད”ཅེས་གསུངས་པ་རེད།

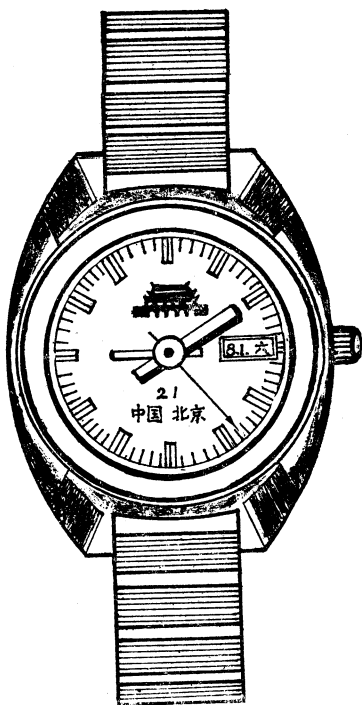

ལག་འདྲགས་ཚུ་ཚད་བཟུང་སྟུང་ གཏོང་སྟངས་སྒྲིག་གི་དྲི་བ་བཅུ།

ཚུ་རིང་དང་མི་ཉླག་གིས་བཟུང་བ།

1. ལག་འདྲགས་ཚུ་ཚད་ཁྲིམ་ཐོག་ཏུ་ལྷེ་མིག་ཁེངས་པ་བྱུག་ལྟ་ དགོས་དོན་གང་ཡིན་ནམ།

ལག་འདྲགས་ཚུ་ཚད་ལྟ་
ལྷེ་མིག་ཁེངས་པ་བྱུག་རྒྱུ་ནི་
ཚུ་ཚད་ 24 ནང་འགྲོ་བའི་དུས་
ཚད་ཀྱི་ཉེ་བཟག་གི་འགྱུར་ལྡོག་
ཚུང་ཤོས་ཡིན་ཞིང་། གལ་
སྟེ་ལྷེ་མིག་ཁེངས་པ་མ་ཟེར་
བྱུག་པ་ལས་ཡང་ན་ཁེངས་པ་
བྱུག་ཏུང་ཚུ་ཚད་ 24 ལས་
བཟུལ་བ་ཡིན་ན་ཚུ་ཚད་ཀྱི་སྒྱུ་
མའི་ལྷེ་མ་འཁྲུགས་མི་འདྲང་བས་
བརྟན་པོ་འགྲོ་གི་མ་རེད། དེར་
བརྟེན་ལག་འདྲགས་ཚུ་ཚད་ནི་
ཉིན་ལྟར་རེ་བཞིན་དུས་ཐོག་དུ་
ལྷེ་མིག་བྱུག་དགོས་པར་མ་ཟད་
ཁེངས་པ་ཞིག་བྱུག་དགོས་པ་ལས་ཚུ་ཚད་བཟུང་རྒྱུ་གཞི་ནས་ལྷེ་མིག་བྱུག་ན་

མི་འགྲིག ལྷེ་མིག་བརྒྱབ་ནས་ཁེངས་བྱའམ་ཕྱིད་དུས་སྤྱར་ཆད་འགོར་དུ་གཏོང་
 དགོས་པ་དང་སྤྲིམ་གྲགས་ཆུང་དུ་གཏོང་དགོས། གཤམ་ཏི་ཤུགས་ཆེན་པོས་
 བསྐྱམས་ན་ལྷེ་མིག་གི་འཁོར་སྐྱེའམ་ཆུ་ཆོད་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཆད་སྤྲོ་པོ་ཡོད། ཆ་གཤུག་
 ཆེ་བའི་དབྱར་དུས་སྤྲོ་ལྷེ་མིག་དམ་པ་ཤུགས་མི་རུང་། དམ་པ་ཤུགས་པ་
 བརྒྱབ་ན་རྒྱ་མ་ཆ་རྒྱས་ཕྱང་ནས་ཆད་སྤྲོ་པོ་ཡོད།

2. རྩ་ཆོད་སྤྲིག་དུས་མདའ་ཕྱི་སྐྱར་བརྒྱབ་ན་འགྲིག་གཤམ།

རྩ་ཆོད་སྤྲིག་དུས་སྤྱིར་བཏང་མདའ་ཕྱི་སྐྱར་བརྒྱབ་ཆོག་རུང་། མདའ་
 ཕྱི་སྐྱར་རྒྱག་དུས་སྤྲོ་ན་ལ་སྤྲིག་དགོས་སའི་མཚམས་ལས་ཅུང་ཙམ་བཞུལ་བར་.....
 བསྐྱར་བ་དང་། དེ་ནས་སྐར་ཡང་ཕྱིར་བསྐྱར་ཏི་སྤྲིག་དགོས་ས་དེར་སྤྲོལ་
 དགོས་པ་དཔེར་ན་མ་གཞི་དགོང་དྲོའི་རྩ་ཆོད་བརྒྱད་པ་ཡིན་རུང་ཁྱོད་ཀྱི་རྩ་...
 ཆོད་དེ་རྩ་ཆོད་བརྒྱད་དང་སྐར་མ་བཙུལ་ལྷེ་བས་ཡོད་ན། མདའ་ཕྱི་སྐྱར་
 རྒྱག་དུས་དང་ཐོག་རྩ་ཆོད་བདུན་དང་སྐར་མ་ལྷེ་བཅུར་བསྐྱར་ཏི་དེ་ནས་སྐར་...
 ཡང་ཕྱིར་བསྐྱར་ནས་རྩ་ཆོད་བརྒྱད་པར་སྤྲིག་དགོས། དེ་འདྲ་བས་ན་རྩ་ཆོད་
 ཀྱི་འཁོར་སྐྱེ་བའི་སྤྲིག་ཕྱང་ནས་རྩ་ཆོད་བརྒྱད་པོ་འགྲོ་རྒྱར་སྤྲོད་ཀྱི་མ་...
 རེད། ཆོས་བྲངས་ཡོད་པའི་ལག་འདྲེགས་རྩ་ཆོད་ཕྱི་སྐྱར་ཙ་ནས་རྒྱག་མི་
 ཉན།

3. རྩ་ཆོད་བཏགས་བཏགས་པར་ཉལ་ན་ཡག་པོ་ཡོད་དམ་ཅིད།

རྩ་ཆོད་བཏགས་ནས་ཉལ་ན་དུས་ཆོད་ཏག་ཏག་འགྲོ་རྒྱར་སྤྲོད་ཆེན་པོ་...
 ཅིང་རུང་རྩ་ཆོད་རྒྱབ་ཀྱི་ཁ་གཙོད་དང་ལྷེ་མིག་ཐོག་པགས་པ་དང་ཆི་སྒྲིའི་རིུ་...
 མགས་ཀྱི་དངོས་པོ་འབྱར་སྤྲོ་ཞིང་། གཤམ་སྤྲོད་དངོས་པོ་དེ་ཆོ་རྩ་ཆོད་ནང་ལ་
 བྱུན་པ་ཡིན་ན་རྩ་ཆོད་ཀྱི་འཕྲུལ་ཆས་ལ་གནོད་སྤྲོད་ཡོང་གི་རེད། དེ་མིན་མི་

ནམས་ཀྱིས་ཉལ་དུས་དྲག་པར་ལག་པ་ལོ་ཁྱེད་ཀྱི་ཕྱིར་ཁྱོད་གི་ཡོད་སྟབས་ཀྱི་་་་
 ཚོད་དེ་ཉལ་ཁྱི་དང་། རྒྱལ་ཅོ། བྱང་བཅས་ལ་དེབ་སྒྲ་བས་དེབ་ཀྱལས་ཀྱང་ན་
 རྒྱ་ཚོད་ཀྱི་ཕྱལས་སྒྲལས་དང་ཤེལ་སྒྲར་ཆག་སྒྲིན་ཡོད་སྒྲ་བ་དང་དེབ་ཀྱལས་ཀྱི་་་་
 ན་འཕྱལ་ཆས་ཀྱི་ཕྱེ་ལག་ལ་སྒྲིན་ཤོར་སྒྲ་བས། ཉལ་དུས་ཀྱི་ཚོད་བཀྱལ་ན་
 དགེ། རྒྱ་ཚོད་བཀྱལ་རྒྱུ་ལྟེ་མིག་ཡོད་ས་དེ་གནས་ལ་གཏད་དེ་འཛིག་དགོས་
 པ་ལས་ལེབ་དུ་འཛིག་མི་ཅུང་། ལེབ་དུ་བཞག་ན་འཕྱལ་ཆས་ལ་དར་སྒྲིན་ཡོད་
 གི་རེད།

4. ལག་འདྲགས་ཀྱི་ཚོད་ལ་རྒྱ་ཁབ་ལེན་གྱི་རྒྱས་སྒྲིན་མི་ལེབས་ པ་བྱེད་དགོས་དོན་གང་ཡིན་ནམ།

རྒྱ་ཁབ་ལེན་གྱི་རྒྱས་སྒྲིན་མི་ལེབས་པ་བྱེད་དགོས་ཟེར་བ་དེ་ནི་ལག་་་་་་
 འདྲགས་ཀྱི་ཚོད་དེ་རྒྱས་ཀྱལས་ཀྱི་བའི་ཁབ་ལེན་ར་བ་དང་ཐུག་དུ་མི་འཇུག་པ་་་
 དེར་ཟེར། དཔེར་ན་ལག་འདྲགས་ཀྱི་ཚོད་དེ་སྒྲ་སྒྲུང་འཁོར་ལོ་དང་། སྒྲུ་
 རྒྱུ་སྒྲིག་བརྟན། དར་སྒྲུགས། རྒྱུ་སྒྲུལ་འཕྱལ་འཁོར་སྒྲུགས་ཁབ་ལེན་གྱི་
 རྒྱས་པ་ལྟན་པའི་སྒྲིག་ཆས་ཤོག་འཛིག་མི་ཉན་ལ། ཕྱགས་ཁབ་ལེན་དང་། རྒྱུ་
 རྒྱུར་འཕྱལ་ཆས། རྒྱུ་གིས་ཆ་ལ་གཏོང་བྱེད་ཀྱི་འཕྱལ་འཁོར་སྒྲུགས་ལ་བཅར་
 ཡང་མི་ཉན། གང་ཡིན་ཟེར་ན། ལག་འདྲགས་ཀྱི་ཚོད་དེ་རྒྱས་ཀྱལས་ཀྱི་བའི་ཁབ་
 ལེན་ར་བ་དང་ཐུག་པ་ཡིན་ན་རྒྱ་ཁབ་ལེན་གྱི་རྒྱས་སྒྲིན་ལེབས་སྒྲ་བས། རྒྱ་ཚོད་
 དྲག་དྲག་འགྲོ་བར་སྒྲིན་བྱེད་མིན་པ་དང་ཆབས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་ཚོད་འགྲོ་མཆམས་་་་
 ཆད་པ་ཡང་ཡོད་མིན་པའི་ཁྱེད་ཀྱིས་རེད། ལྟེ་མ་སྒྲུང་ནི་རྒྱ་ཁབ་ལེན་གྱི་ཀྱལས་
 ཁྱེན་ལེབས་ནས་ཀྱི་ཚོད་བརྟན་པོར་འགྲོ་སྒྲུར་གཞིན་སྒྲིན་ཀྱི་ཤོས་ཀྱི་ཕྱེ་ལག་ཅིག་
 རེད། རྒྱ་ཁབ་ལེན་གྱི་རྒྱས་སྒྲིན་འགོག་ཐུབ་པའི་ཀྱི་ཚོད་ཀྱི་ལྟེ་མ་སྒྲུང་ནི་རྒྱ་ཁབ་
 ལེན་གྱི་རྒྱས་སྒྲིན་འགོག་ཐུབ་པའི་ཕྱགས་རིགས་ཉེ་མིས་གཙོ་བོར་བུས་པའི་མཉམ་

བསྐྱེས་ལྷགས་རིམ་གྱིས་བཅོས་པ་ཞིག་ཡིན་པས་དེར་རྟོག་པ་ལེན་འགོག་བྱེད་གྱི་
 རུས་པ་ངེས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་ལག་འདྲགས་མུ་ཚོད་དེའི་གས་གྱི་
 ལྷ་ལག་ཆེས་མང་ཆེ་བ་ནི་སྤར་བཞིན་སྐྱེ་ཆ་ཐན་མང་བའི་ངར་ལྷགས་གྱིས་བཅོས་
 པ་ཞིག་ཡིན་སྟབས་རྟོག་པ་ལེན་གྱི་རུས་སྒྲིན་ཐེབས་ནས་མུ་ཚོད་བརྟན་པོར་འགྲོ་
 སྐྱེ་སྒྲིན་བྱེད་སླ་བར་བརྟེན་རྟོག་པ་ལེན་གྱི་རུས་པ་འགོག་སྐྱབ་པའི་ལག་
 འདྲགས་མུ་ཚོད་ཡིན་ན་ཡང་ཁབ་ལེན་ར་བ་དང་རྒྱང་ཐག་གང་རིང་རིང་བྱས་ན་
 དགའ།

གལ་སྲིད་ལག་འདྲགས་མུ་ཚོད་ལ་རྟོག་པ་ལེན་གྱི་ལྷགས་ཀྱིན་ཐེབས་ནས་
 སྒྲིན་ཤོར་བ་ཡིན་ན་མུ་ཚོད་བཅོ་སར་བསྐྱལ་ནས་རྟོག་པ་ལེན་གྱི་རུས་སྒྲིན་གཙང་
 སེལ་བྱས་ཏེ་སྤར་བཞིན་བརྟན་པོར་འགྲོ་སྐྱབ་པ་ཞིག་བཅོ་དགོས།

5. ལག་འདྲགས་མུ་ཚོད་འགྲོ་དུས་ཀྱི་སྐྱ་ཆེ་རྒྱང་ལས་མུ་ཚོད་ ཡག་ཉེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འབྱེད་སྐབ་ཀྱི་རེད་དམ།

ལག་འདྲགས་མུ་ཚོད་འགྲོ་དུས་ཀྱི་སྐྱ་ཆེ་རྒྱང་དེ་ལས་མུ་ཚོད་ཡག་པོ་
 ཡིན་དང་སྐྱག་པོ་ཡིན་གྱི་གསལ་བཤད་བྱེད་མི་སྐྱབ། མུ་ཚོད་ཀྱི་སྐྱ་ནི་མུ་ཚོད་ཀྱི་
 རྒྱ་སྐྱགས་བརྒྱད་ནས་ཐོན་པ་ཞིག་ཡིན་པས་གལ་སྲིད་མུ་ཚོད་ཀྱི་ཁ་གཙང་དམ་པོ་
 བརྒྱབ་ཡོད་ན་སྐྱ་རྒྱང་བ་དང་ཁ་གཙང་དམ་པོ་བརྒྱབ་མེད་ན་སྐྱ་རྒྱང་ཆེ་བ་ཡོད་
 ཅིང་། དེ་མིན་མུ་ཚོད་འཁྱེད་དུས་འཇམ་སྐྱམ་བྱུག་མང་དགས་ནའང་སྐྱ་རྒྱང་དུ་
 འགྲོ་གི་རེད། དེ་ཆོས་མུ་ཚོད་ཀྱི་སྐྱས་ཚད་ལ་སྒྲིན་མི་བྱེད་སྟབས་སྐྱ་ཆེ་རྒྱང་ལ་
 བརྟེན་ནས་མུ་ཚོད་ཡག་ཉེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འབྱེད་མི་རུང་། མུ་ཚོད་ཡག་ཉེས་ནི་
 གཙོ་པོ་དེའི་སྐྱ་རྒྱན་ལྷན་ཡིན་མིན་དང་། གསང་པོ་ཡོད་མེད། མཚམས་ཆོགས་
 བརྟན་པོ་ཡོད་མེད་བཅས་ལ་རྟོག་དགོས།

6. ལག་འདྲགས་ཚུ་ཚོད་འགའ་ཞིག་སྐབས་འགར་སྡོ་བྱར་དུ་ མཚུགས་པོ་འགྲོ་བའི་ཚུ་མཚན་ཅི་རེད།

འགྲོ་ཆད་བརྟན་པའི་ལག་འདྲགས་ཚུ་ཚོད་ཅིག་སྐབས་འགར་སྡོ་བྱར་དུ་
མཚུགས་སུ་ཕྱིན་པར་མ་ཟད་ཉི་མ་གཅིག་ལ་ཚུ་ཚོད་ཁ་གསུམ་མཚུགས་ཤིང་། ཚུ་
ཚོད་དེ་ན་བར་སྐྱར་ནས་ཉན་དུས་“ཉི་དྲུག་ ཉི་དྲུག་”ཞེས་བྲགས་པའི་སྒྲ་ནི་འགྲོ་ཆད་
བརྟན་པའི་ཚུ་ཚོད་ལས་ཏ་ཅང་མཚུགས་པ་ཡོད་པ་ཐོས་གྱི་རེད། དེའི་རྒྱ་མཚན་
ནི་ཚུ་ཚོད་དེའི་ལྷོ་སྐྱད་འཁོར་པའམ་འབྱར་བས་བྱས་པ་རེད། ལྷོ་སྐྱད་འཁོར་
པ་ནི་ལག་འདྲགས་ཚུ་ཚོད་ལ་འཁྲུག་ཐེབས་ནས་བྱང་བ་ཞིག་ཡིན་པས། ག་ལེར་
སྐམ་པས་ལྷོ་སྐྱད་སྐྱལ་ཅམ་བྱས་ན་ལམ་སང་འགྲོ་ཆད་བརྟན་པོ་ཆགས་གྱི་རེད།
ལྷོ་སྐྱད་འབྱར་བ་ནི་ལྷོ་སྐྱད་དེ་ཚུ་ཚོད་འཁོར་ལོའི་ནང་གི་ལྷོ་ལག་ཐོག་བྱགས་
པའི་འཇམ་སྒྲུམ་ལ་འབྱར་ནས་བྱང་བ་ཞིག་ཡིན་པས། ལག་འདྲགས་ཚུ་ཚོད་ཁ་
ཕྱེ་ཏེ་ལྷོ་སྐྱད་མར་བཞགས་ནས་སྒྲུམ་ནང་བཞག་སྟེ་འཇམ་སྒྲུམ་གཙང་མར་
བྱུས་རྗེས་སྐྱར་དུ་ལྷོ་སྐྱད་བྱས་ན་འགྲོག་གི་རེད།

གོང་དུ་བཤད་པའི་སྒྲུབ་དེ་རིགས་བྱང་ན་སྐྱོ་སྐྱོ་ཁ་ཕྱེ་ནས་བཟོ་བཅས་
ཟུག་མི་དྲང་བར་ཚུ་ཚོད་བཟོ་སར་བསྐྱལ་ནས་བཟོ་བཅས་ཟུག་དགོས། དེ་
འདྲ་མ་བྱས་ན་ཐལ་བ་སྐྱོ་ཚུ་ཚོད་ནང་དུ་འཇུག་ནས་ལག་འདྲགས་ཚུ་ཚོད་ཀྱི་
འགྲོ་ཆད་དང་གེལ་སྒྲིའི་ཚུ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་བྱས་པར་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རེད།

ལག་འདྲགས་ཚུ་ཚོད་ལ་དྲོ་ཁབ་ལེན་གྱི་གནད་སྒྲུབ་ཐེབས་ན་འང་སྡོ་བྱར་
དུ་འགྲོ་ཆད་མཚུགས་པོར་འབྱར་སྤྱད་ཅིང་། གནས་ཚུལ་དེ་རིགས་བྱང་ཆེ་ཚུ་
ཚོད་བཟོ་སར་བསྐྱལ་ནས་དྲོ་ཁབ་ལེན་གྱི་བྱས་སྒྲུབ་མེད་པ་བཟོ་དགོས།

7. ལག་འདྲགས་ཚུ་ཚོད་འགའ་ཞིག་ཇི་ཙམ་བྱིན་ན་དེ་ཙམ་... བྱིས་དལ་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་རེད།

གལ་ཏེ་ཐལ་བ་སྐྱབས་ལག་འདྲགས་ཚུ་ཚོད་ཀྱི་ནང་ལ་འཇུག་བའམ་ཡང་ན་འཁོར་ལོ་ལྟ་ལག་ལ་བྱུགས་པའི་འཇམ་ལྷུ་རྒྱལ་སྤྱོད་ན། འཁོར་ལོ་དང་རྩ་རྩེ་ལ་ལམ་གྱི་འཁོར་རྟེན་བར་གྱི་དར་བྱུགས་ཆེ་དུ་སྤང་ནས་ལག་འདྲགས་ཚུ་... ཚོད་ཇི་ཙམ་བྱིན་ན་དེ་ཙམ་བྱིས་དལ་དུ་འགྲོ་གི་རེད། གནས་ཚུལ་དེ་མི་ཡོང་བ་བྱེད་ཆེད། ལག་འདྲགས་ཚུ་ཚོད་ནང་གི་ལྟ་ལག་རྣམས་ངེས་པར་དུ་རྟག་པར་གཙང་མ་ཡོང་བ་དང་འཇམ་ལྷུ་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་མི་ཡོང་བ་བྱེད་དགོས། སྤྱིར་བཏང་བྱས་ན་ལོ་གཉིས་རེར་ལག་འདྲགས་ཚུ་ཚོད་བཞིགས་ནས་ཐོངས་རེ་... འཇུ་དགོས་པ་དང་འཇམ་ལྷུ་ཐོངས་རེ་བྱུག་དགོས་ཀྱི་རེད། གལ་ཏེ་ལག་འདྲགས་ཚུ་ཚོད་ཇི་ཙམ་བྱིན་ན་དེ་ཙམ་བྱིས་དལ་དུ་འགྲོ་རྒྱལ་བྱང་ན། དུས་ཤོག་དུ་ཚུ་ཚོད་བཙོ་སར་བསྐྱལ་ཏེ་འཇུ་དགོས་པ་དང་འཇམ་ལྷུ་བྱུག་དགོས་ཀྱི་རེད། དེ་འདྲ་མ་བྱས་ན་ཚུ་ཚོད་འཁོར་ལོར་དར་ཟད་ཡོང་གི་རེད།

དེ་མེན་ལག་འདྲགས་ཚུ་ཚོད་འགའ་ཞིག་ལོ་མང་བེད་སྤྱོད་བྱས་པ་དང་། འཁོར་ལོ་ལྟ་མའི་བྱུགས་ཚུང་དུ་སྤང་བ། འཁོར་ལོ་ལྟ་ལག་རྣམས་དར་ཟད་བྱུང་བ་ལ་སྐྱབས་པའི་དབང་གིས་འགྲོ་ཚད་དལ་དུ་སྤང་བའི་གནས་ཚུལ་ཡང་... ཡོང་སྤྱོད་ཀྱི་རེད།

8. ལག་འདྲགས་ཚུ་ཚོད་ཀྱི་ཤེལ་སྒོ་གང་འདྲ་བྱས་ནས་སྤྱང་... སྤྱང་བྱེད་དགོས་སམ།

ལག་འདྲགས་ཚུ་ཚོད་ཀྱི་ཤེལ་སྒོ་ནི་རྩལ་འཕྲུར་ཤེལ་སྒོ་ཡིན་པས། རུལ་བསྐྱད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་སྤངས་པ་དང་། རྩལ་འཕྲུར་གྱི་རྒྱལ་(དཔེར་ན་

ཁྱུ་རིགས་དང་ག་ཕྱར་སྐགས་)། རྟོད་ཆད་མཐོན་པོ། གཞོན་ཕྱགས་ཆེན་པོ་
 སྐགས་དང་མི་ཕྱག་པ་བྱེད་དགོས་ལ། རྟོ་ཅན་དངོས་པོ་ལའང་མ་ཕྱག་པ་བྱེད་
 དགོས། གལ་སྲིད་ཆུ་ཆོད་ཀྱི་ཤེལ་སྒྲིའི་ཕྱག་རི་མོ་འདྲ་བྱང་ཆོ་རས་འཇམ་སྒྲུང་
 ལ་སོ་སྒྲན་རྟོག་ཅམ་ཕྱགས་ནས་ཡང་ཡང་ཕྱིས་ན་རི་མོ་རིམ་བཞིན་མེད་པ་.....
 ཆགས་ཀྱི་རེད།

9. རྟོ་ཆོད་ཀྱི་གདོང་རྟོས་ཆོས་གཞི་ལྷག་པའི་རྟོ་མཆན་ཅི་རེད།

ལག་འདྲེགས་རྟོ་ཆོད་བེད་སྤྱད་ཕྱས་ནས་ལོ་མང་པོ་ཕྱིན་ན་རྟོ་ཆོད་ཀྱི་.....
 གདོང་རྟོས་དཀར་པོ་སེར་པོར་གྱུར་པ་དང་གདོང་རྟོས་ནག་པོ་དང་ཆོན་ལྗན་.....
 རྟོས་ཆོས་གཞི་ལྷག་པ་དང་། ཁ་ཤིས་ཀྱི་ཕྱག་དྲུང་རི་མོ་དཀར་པོ་དང་།
 སེར་པོ། ཡང་ན་ལྗང་ཁུ་སྐགས་ཀྱི་ཐེག་ཕོན་ཀྱི་རེད། ལག་འདྲེགས་རྟོ་ཆོད་ཀྱི་
 གདོང་རྟོས་ཀྱི་ཆོས་གཞི་ལྷག་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་རིགས་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྐངས་པས་
 རུལ་བསྐྱད་བཏང་ནས་བྱང་བ་རེད། གང་ཡིན་ཞེ་ན། རྟོ་ཆོད་ཀྱི་གདོང་
 རྟོས་ནི་རག་དྲུང་གཞོན་ཕྱས་པའི་ཕྱག་སྒྲིག་ཅི་བཏང་ནས་བཟོས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་
 དཔེར་ན་གདོང་རྟོས་དཀར་པོ་ནི་ཆ་དབྱལ་བཏང་བ་དང་ཡང་གི་ལི་ཏང་དེ་ནི་.....
 ཆ་གསེར་བཏང་བ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ཆ་དབྱལ་བཏང་རྩིས་ལུ་ཏའེ་ལུ་སྐན་
 བ་དང་། རྟོ་སྐན་ཆན། ཏྱིང་མང་སྐན་སྐགས་རྩིས་འཕྱར་གྱི་བཟུ་ཁྲའི་
 བང་སྐངས་ན་ཆོས་གཞི་འདྲ་མིན་སྒྲ་ཆོགས་ཕོན་ཕྱབ། གསེར་དང་དབྱལ་ནི་མ་
 གཞི་རུལ་བསྐྱད་མི་ཐེབས་པ་དང་མཁའ་སྐྱང་བང་དབྱང་འཕྱར་མི་བྱེད་པའི་.....
 ལྷགས་རིགས་ཤིག་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་ཆོས་རྩིས་འཕྱར་གྱི་སྐངས་པ་ཁ་ཤིས་
 ཀྱི་རུལ་བསྐྱད་ཐེག་མི་ཕྱབ་པ་དཔེར་ན་དབྱལ་དེ་ལུ་ཏྱ་ཆིང་སྐངས་པ་དང་ཕྱག་
 བ་ལུ་ཏྱ་དབྱལ་ནག་པོར་འཕྱར་འགྲོ་བ་དང་། རྟོ་ཏྱ་ན་(ན)ཡི་བཟུ་ཁྲ་དང་
 ཕྱག་ན་རྟོ་ཏྱ་དབྱལ་སྐྱག་ནག་ཏྱ་འཕྱར་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་རེད། མི་རི་རུལ་

ནག་གི་ནང་དུ་སྒྲིའི་ཏྲ་ན་མང་ཙམ་ཡོད་པ་དང་ཡིན་ཏེ་ཆིང་ཉུང་ཙམ་ཡོད་པས་
 ལག་འདྲེགས་ཆུ་ཚོད་ཉུག་པར་མིའི་རྒྱལ་ནག་དང་སྐྱུག་ན་ཆུ་ཚོད་ཀྱི་གདོང་རྩོས་
 ཀྱི་ཚས་གཞི་ཡལ་འགྲོ་གི་རེད། དེ་མིན་ཉི་འོད་ཀྱིས་ཀྱང་གསེར་དང་དཔལ་ལ་
 རུལ་བསྐྱད་ཐེབས་ཆད་རེ་མཁྱེགས་སུ་གཏོང་སྲིད། ཆུ་ཚོད་ཀྱི་གདོང་རྩོས་ཀྱི་
 ཚས་གཞི་ཡལ་ཆད་རེ་དལ་དུ་གཏོང་ཆེད་ལག་འདྲེགས་ཆུ་ཚོད་ཀྱི་ཁ་གཙོད་.....
 དམ་པོ་ཡོང་བ་དང་། བམ་ཡིན་ཡང་གཙང་མ་ཡོང་བ་དང་བཞུའ་ཆན་མི་འཕྲོག་
 པ་བྱེད་ཀྱིས་དོ་སྣང་བྱས་ནས་རྒྱལ་ནག་ཆུ་ཚོད་ནང་མི་འགྲོ་བ་དང་ཉི་འོད་ ཐད་
 ཀར་མི་འཕྲོག་པ་བྱེད་དགོས།

ཚས་གཞི་ལག་པའི་ཆུ་ཚོད་ཀྱི་གདོང་རྩོས་སྒྱུར་གསེར་བྱས་ཆག་ཀྱང་ཚས་
 (ཐོག་ཕྱེ་ 18 པར་གཟིགས།)

བུ་མ་མེད་ཀྱི་ལྟ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལྟ་སྒྲུབ་

བུ་མ་མེད་དར་གྱིས་བསྐྱར་བ།

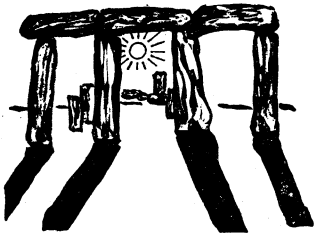
མིས་ཐོག་མར་ཉི་མའི་གྲིབ་ནག་ལ་བརྟེན་ནས་དུས་ཚོད་བཙི་གི་ཡོད་པ་...
 རེད། རེས་སུ་ཆུ་ཐིགས་(ཆུ་སྒྲིད་ཐིགས་ཟགས)དང་། བྱེ་མ་རྒྱ་བ་(བྱེ་མའི་ཆུ་
 ཚོད)། སྒྲིས་སྒྲར་བ་(སྒྲིས་ཀྱི་ཆུ་ཚོད)བཙས་ལ་བརྟེན་ནས་དུས་ཚོད་བཙི་གི་
 ཡོད་པ་རེད།

དུས་རབས་བཙ་ལུ་པར། ལྷགས་གོང་གིས་སྐྱེ་ཅན་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་ནས་
 དུས་ཚོད་བཙི་བའི་ལྷགས་གོང་གི་ཆུ་ཚོད་འཁོར་ལོ་ཞེས་པ་གསར་སྐྱེ་བྱས་པ་
 དང་། རྗེས་སུ་དེ་ལྷོ་མིག་ཀྱི་ཀྱུར་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་ཅན་འཁོར་ལོ་སྐྱར་བའི་ཆུ་
 ཚོད་འཁོར་ལོར་ལེགས་བཙས་བྱས་གིང་། དུས་རབས་བཙ་བྱ་ག་པར་གཞི་ནས་
 ལྷགས་གོང་དཔྱད་གཞུག་ཆུ་ཚོད་གསར་སྐྱེ་བྱས་པ་རེད།

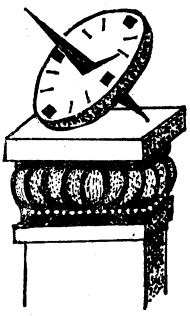
དེར་རབས་ཀྱི་ཆུ་ཚོད་འཁོར་ལོ་ནི་ནམ་པ་སྐྱ་ཚོགས་ཡོད་པ་སྟེ། ལག་
 འདྲགས་ཆུ་ཚོད་འཁོར་ལོ་དང་། བང་འདྲགས་ཆུ་ཚོད་འཁོར་ལོ། ཇིལ་ལྷན་
 ཆུ་ཚོད་འཁོར་ལོ། འབྲལ་སྟུང་ཇིལ་ལྷན་ཆུ་ཚོད་འཁོར་ལོ། སར་འཛོག་ཆུ་
 ཚོད་འཁོར་ལོ། བྱང་འགལ་ཆུ་ཚོད་འཁོར་ལོ་སྐད་ཡོད་པར་མ་ཟད། ད་
 དུང་སྒྲིག་སྐྱལ་ཆུ་ཚོད་འཁོར་ལོ་དང་། སྒྲིག་རྩལ་ཆུ་ཚོད་འཁོར་ལོ། དཀར་
 གོང་ཆུ་ཚོད་འཁོར་ལོ། རྩལ་ལྷན་ཆུ་ཚོད་འཁོར་ལོ་སྐད་ཡོད་པ་རེད།

རང་རེའི་བོད་སྐད་དུ་དུས་ཚོད་བཙི་སྟུང་ཡོད་ཆད་ལ་“ཆུ་ཚོད”ཟེས་གྱི་
 ཡོད་པ་དེ་ནི་གནའ་སྐུ་མར་རང་རེ་བོད་རིགས་ས་ཁུལ་དུ་འང་ཆུའི་མིགས་པར་
 བརྟེན་ནས་དུས་ཚོད་བཙི་གི་ཡོད་པའི་རྟགས་རེད།

ཕྱག་འཁོར་ལྷགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་
 (ཕྱི་ལོ་འཁོར་ལོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་)

ཆུ་ཚོད་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
 མཁའ་ལྷོ་ལྷོ་
 ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་
 (ཆུ་ཚོད་ཀྱི་འཁོར་ལོ་)

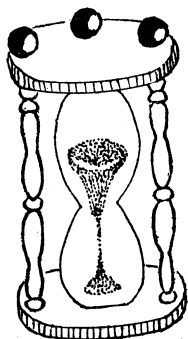
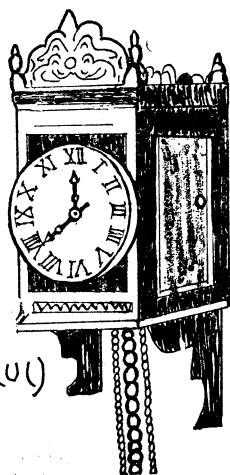
ကြေးမုံကြေးမုံကြေးမုံ

ပြာသံဝေဒနာပြာ

နဂါးကြေးမုံ

ပြာသံဝေဒနာပြာ

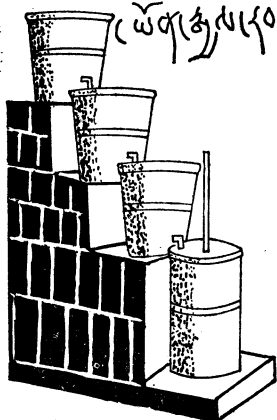

ပုလဲကြေးမုံ

(ဂဏထိတိလိလိလိ
နုလိလိ)

ကြေးမုံကြေးမုံကြေးမုံ

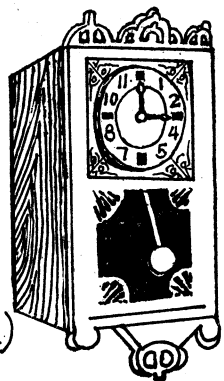
(ကြေးမုံကြေးမုံ)

နဂါးကြေးမုံ

နဂါးကြေးမုံ

ပြာသံဝေဒနာပြာ

ལྷོ་གི་རྒྱལ་པ་པེད་ལྷོ་ཕེད་ཚུལ།

* བསྟན་གཤམ་གིས་བཟུང་པ། *

ལྷོ་གི་རྒྱལ་པ་ནི་ཉ་ལས་ཉང་སང་དགོས་པའི་རྒྱལ་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད།
ཆོད་དཔག་བྱས་པ་ལྟར་ན། ས་གོ་ལའི་རིས་ཀྱི་ལྷོ་ཁམས་ཆེན་པོ་ལས་ལ་རེར་
ལྷོ་རྒྱལ་དུ་ཉུང་ལྷན་ཁྲི་ 1670 གྲུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནི་འཇམ་གླིང་ཡངས་
ཀྱིས་ལ་རེར་རྫོ་སྤལ་འབྱུང་ནས་ཐོན་པའི་རྒྱལ་ཆད་ཀྱི་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་གཅིག་དང་
མཆུངས་པ་ཞིག་རེད།

མེ་གོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཐོབས་ཅའི་ཆོགས་པ་དང་འཇིག་རྟེན་མཁའ་ལྷོད་ལས་
ཁྲམ་གྱིས་བརྟག་དབྱེད་བྱས་གསལ་དུ་མེ་གོའི་ལྷོ་རྒྱལ་གྱིས་ལ་རེར་གྲོག་དུ་
12,800 གརྱེད་ཐུབ་པ་དེ་ནི་མེ་གོའི་མེ་གྲོག་ས་ཆོགས་ཡངས་རྒྱགས་གྱིས་ལ་
རེར་གརྱེད་པའི་གྲོག་ཆད་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་ལྷ་བཅུ་རེད།

མིག་ཁར་ལྷོ་རྒྱལ་པེད་ལྷོ་ཕེད་ཐབས་གཉིས་ཡོད། པེད་ལྷོ་ཕེད་
ཐབས་གཅིག་ནི་ལྷོ་འཁོར་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲུལ་ཆས་ཀྱི་མ་ལག་སྤྲ་ཆོགས་སྤུལ་
གརྱེད་བྱས་ནས་ལྷོ་ཕྱགས་ཀྱི་སྤུལ་ཕེད་འབྲུལ་འཁོར་དུ་འགྱུར་བ་ཕེད་ཀྱི་དེ་
ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྷོ་པེད་ལྷོ་གཏུབ་ཀྱི་དང་། ལྷོ་འཕག་ཀྱི། གཟན་ཆག་ལ་
ལས་སྤྲ་ཕེད་ཀྱི་སྤུལ་སྤུལ་ཆོག་ལ། ལྷོ་འཕག་འཁོར་ལའི་མ་ལག་སྤུལ་
གརྱེད་བྱས་ནས་ལྷོ་ཕྱགས་ལྷོ་འཕག་འཁོར་ལའི་འགྱུར་བའང་བྱས་ཆོག ལྷོ་

རྒྱལ་སྤྱོད་འབྲུལ་འཁོར་དང་། རྒྱུ་རྒྱལ་སྤྱོད་འཁོར་ལ་ཕལ་ཆེ་བ་
 རི་འབྲུལ་འཁོར་དབྱིབས་རྒྱུ་གས་ཡིན་པས། དེ་དག་གི་རྒྱས་ཆད་ཁྱིམ་ལ་
 གེ་བཅུ་ཕྱག་ཁ་གས་ནས་རྒྱུ་ཕྱག་ཁ་གས་བར་ཅི་རིགས་པར་ཡོད། འབྲུལ་
 འཁོར་དེ་དག་ལ་མ་དུལ་འཛེག་གངས་ཉུང་བ་དང་། ལས་ཆད་ཆེ་བ། རྒྱུ་
 གས་ཆེ་བ་བཅས་ཀྱི་དགེ་མཚན་ཡོད་པ་རེད། བརྒྱམས་ཅིས་ལྟར་ན། མིག་སྤར་
 འཇམ་སྤྱིང་ཐོག་བཅད་སྤྱོད་ཕྱིད་བཞིན་པའི་རྒྱུ་རྒྱལ་སྤྱོད་འཁོར་ལ་ཏ་ཀ་ཀ་
 ལམ་ཁྱིམ་བརྒྱ་ལྟག་ཅམ་ཡོད་ཅིང་། ཡའོ་ཏ་ལི་ཡར་ཆ་མཚན་ན། རྒྱུ་རྒྱལ་སྤྱོད་
 འཁོར་འཁོར་ལ་དེ་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱོད་ར་ཆང་མར་ཁུབ་ཡོད་པ་རེད། རྒྱུ་
 རྒྱས་བཅད་སྤྱོད་ཕྱིད་ཐབས་གཞན་ཞིག་ནི་རྒྱུ་འཁོར་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱོད་འདོན་ཀ་
 འབྲུལ་འཁོར་སྤྱོད་གཏོང་བུས་ཏེ་སྤྱོད་གཏོང་བུ་དེ་རེད། རྒྱས་པའི་འབྲུང་
 ཁྱུངས་དཀོན་པོ་ཆགས་པའི་དབང་གིས་འཇམ་སྤྱིང་ཐོག་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོ་ཞིག་ཀ་
 གས་རྒྱུ་རྒྱལ་སྤྱོད་འཁོར་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱོད་གཏོང་བུའི་ཆོད་ལྟའི་ལས་ཀ་ཕྱིད་ཀྱི་ཡོད་ཀ་
 ཅིང་། བརྒྱམས་ཅིས་ལྟར་ན་ད་ལྟ་འཇམ་སྤྱིང་ཡོངས་སུ་ཏ་ཀ་ལམ་རྒྱུ་རྒྱལ་སྤྱོད་
 འཁོར་འཁོར་འབྲུལ་འཁོར་ཁྱིམ་བརྒྱ་ལྟག་མང་པོས་སྤྱོད་གཏོང་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།

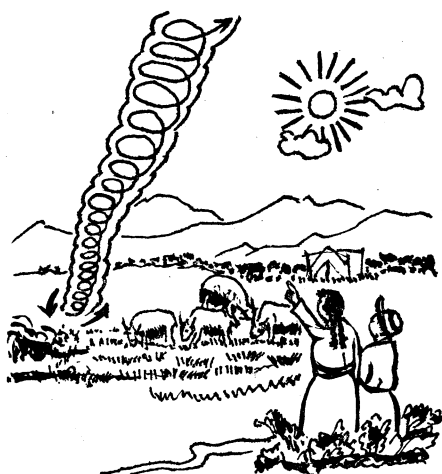
རྒྱུ་རྒྱལ་སྤྱོད་འཁོར་འབྲུལ་འཁོར་ལ་སྤྱོད་ཆས་སྤྱབས་བཅད་བ་དང་མ་
 དུལ་འཛེག་གངས་ཉུང་བ། མ་གནས་རྒྱུང་བ། རྩོ་སྤལ་དང་རྩོ་སྤལ་སྤལ་
 འབར་ཇས་འབོར་ཆེན་བསྐྱེད་ཆགས་ཕྱིད་ཐུབ་པ། མཁའ་རྒྱུང་བཅོག་པ་མི་བཙོ་
 བ་ལ་སྤལ་པའི་དགེ་མཚན་ཡོད་ཅིང་། དེའི་སྤྱོད་ཆ་གཙོ་བོ་ནི་རྒྱུ་རྒྱལ་སྤྱོད་
 འབྲུང་སྤྱོད་ཆེ་བ་རྟེ། སྤྱབས་འགར་ཆེ་བ་དང་སྤྱབས་འགར་རྒྱུང་བ་དེ་ཡིན་
 ཞིང་། དེས་རྒྱུང་གི་རྒྱས་པ་བཅད་སྤྱོད་ཕྱིད་རྒྱུ་དཀའ་ངལ་ངེས་ཅན་ཞིག་བཙོས་
 པ་རེད། འོན་ཀྱང་དཀའ་ངལ་དེ་ཆོ་ནི་སེལ་ཐབས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དཔེར་

ན་རྒྱུད་ཤུགས་སྒྲིག་འདོན་འབྲུལ་འཁོར་གྱི་ཐོག་ལ་སྒྲིག་གསལ་འབྲུལ་ཆས་གིག་...
 བསྐར་ནས་རྒྱུད་ཡོད་དུས་སྒྲིག་གསལ་འཛོག་བྱས་ཏེ་རྒྱུད་མེད་པའམ་རྒྱུད་བའི་...
 དུས་སུ་བེད་སྤྱོད་བྱས་ཆོག་པ་དང་། དེ་བཞིན་རྒྱུད་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་དུས་
 རྒྱུད་ཤུགས་ལ་བརྟེན་ནས་མཁའ་རྒྱུད་གནོན་བཅོར་རམ་ཆུ་གནས་མཐོ་ཏུ་གཏོང་
 བྱས་བྱས་ཏེ་རྒྱུད་ཤུགས་རྒྱུད་བའི་སྐབས་སུ་གནོན་བཅོར་བྱས་པའི་མཁའ་རྒྱུད་
 རམ་མཐོ་ཏུ་བཏང་བའི་ཆུ་གནས་བེད་སྤྱོད་ནས་ནུས་ཆད་འཕྱོང་བྱས་བྱས་...
 ཆོག་གི་རེད།

རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཤར་དང་། ནང་སོག་ ཞིན་ཅང་བཅས་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཡལ་
 ཆེ་བ་དང་། མཚོ་བོད་ས་མཐོར་རྒྱུད་ཤུགས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་
 པ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། དེ་བཞིན་རང་རྒྱལ་ལ་མཚོ་འབྲུམ་རིང་ཐག་ཆད་ཅིག་ཡོད་
 པས། མཚོ་འབྲུམ་ས་ཁུལ་དང་རྒྱ་མཚོའི་གླིང་སྤུན་གྱི་རྒྱུད་ཤུགས་ཀྱི་འབྱུང་
 ཁུངས་ཀྱང་ཉ་ཅང་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དཔེར་ན། རྩ་རྒྱ་མཚོའི་ཐོག་
 གི་གླིང་སྤུན་ཁག་གི་ལོ་རེའི་རྒྱུད་གི་མུར་ཆད་ཆ་སྟོམས་བྱས་ན་ཆུ་ཆོད་སྐར་ཆ་...
 རེར་སྤྱི་ཁྲི་བཞི་འམ་བཞི་ལྷག་ཙམ་ཟིན་གྱི་ཡོད་པ་དང་། ས་ཁུལ་རེ་འགར་ལོ་
 རེའི་རྒྱུད་གི་མུར་ཆད་ཆ་སྟོམས་བྱས་ན་སྐར་ཆ་རེར་སྤྱི་ཁྲི་དྲུག་བདུན་ལྷག་ཙམ་...
 ཟིན་གྱི་ཡོད་ཅིང་། ས་ཁུལ་དེ་དག་ལ་རྒྱུད་འཁོར་བཅུགས་ན་ལོ་རེར་ཆུ་ཆོད་
 བཞི་སྟུང་ལྷག་ཙམ་འཁོར་བྱུང་བས། རྒྱུད་གི་ནུས་པ་བེད་སྤྱོད་ཡག་པོ་བྱེད་
 བྱུང་པེ་ཡོད་པའི་ས་ཁུལ་གྱི་སྟུག་རེད། དེས་མ་ཆད་རང་རྒྱལ་གི་རི་བོ་མང་པོ་
 ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་ཞིང་། རི་ཅེ་དང་སྒྲིག་རིང་ཁྲི་སྟུང་མང་པོ་ཡོད་
 པ་དེ་ཆོར་རྒྱུད་གི་མུར་ཆད་མཐོན་པོ་ཡོད་པས། རྒྱུད་ཤུགས་སྒྲིག་འདོན་འབྲུལ་
 འཁོར་ཆེ་གྲས་སམ་ཆེས་ཆེ་བའི་གྲས་སྒྲིག་སྤྱོད་བྱས་ཆོག་གི་རེད།

ཁྱིལ་ གྱིས་ མཁྱིན་ གྱི་ ཡོད་ དམ།

ཁྱིལ་ འབྱིལ་ “འདྲེ་ ཁྱིལ་” རེད་ དམ།

ཁྱིལ་འབྱིལ་ཆགས་སྤངས།

ཉིན་མོར་ཁྱིལ་འཆུབ་ཅིག་སྒྲོ་
བར་དུ་འཁོར་འབྱིལ་བྱས་ནས་བྱུང་
བ་དེས་ཐལ་བ་དང་། ཤིང་ལ།
ཤོག་སྒྲིགས་ལ་སོགས་པ་ཐང་ནས་
བར་སྤང་དུ་བྱིར་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་དང་

ཆོས་སྐབས་འགར་མཐོང་བྱུང་། དེ
ལ་ཁྱིལ་འབྱིལ་བྱེད། གནམ་གསེས
རིག་པའི་ཐོག་ནས་དེ་ལ་བལ་བྱིར་
ཁྱིལ་འཁོར་བྱེད།

ཁྱིལ་འབྱིལ་གང་འདྲ་བྱས་
ནས་བྱུང་བ་རེད་དམ་ཟེར་ན། ཁྱིལ་
འབྱིལ་རིགས་གཅིག་ནི་ས་བབ་ཀྱི་
ཁྱེན་གྱིས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་རྟེ།
ཁྱིལ་འཆུབ་པའི་སྐབས་སུ་ཁྱིལ་སྒྲེ་རི་
གཉེན་དང་། ལུང་ཤུར། ལ་སྐང་
སོགས་ཀྱིས་བཀག་པས་ཁྱིལ་ཕྱགས་
སྒྲོ་བར་དུ་གྱུར་ནས་མཁའ་ཁྱིལ་ནང་
དུ་འཁོར་འབྱིལ་ཆུང་ཆུང་ཞིག་བྱེད་
སྟེ་དེ་ཁྱིལ་འབྱིལ་དུ་གྱུར་པ་རེད།
སྤང་ཆུལ་དེ་རིགས་ནི་ཆུ་བྱག་དུ་
པ་ཞིག་དོ་དང་། སྤང་ཅ།

ཀྱང་སྒྲིགས་ལ་ཐུག་དུས་རྟག་པར་རྒྱ་
 འབྲིལ་ཐོན་གྱི་ཡོད་པ་དེ་དང་འདྲ་པོ་
 རེད། རྒྱང་འབྲིལ་རིགས་གཞན་ཞིག་
 ནི་ས་རྩོས་ཀྱི་ཆ་གྲང་མི་མཉམ་པའི་
 རྒྱན་གྱིས་བྱང་བ་ཞིག་རེད། རང་
 རེའི་ཐོད་སྡོང་ས་སུ་གནས་དྲངས་དུས་
 མང་བ་དང་། ཉི་མ་འཆར་ཡུན་རིང་
 བ། ཉི་འོད་འཕྲོ་ཤུགས་ཆེ་བ་བཅས་
 གྱི་རྒྱན་པས་ཉིན་མོར་ས་རྩོས་སུ་ཉི་
 འོད་ཕྱག་ཕྱག་ཉིད་ཀྱིས་ས་རྩོས་དང་
 དེའི་ཉི་འཁོར་གྱི་མཁའ་རྒྱང་དེ་ཆ་
 ཐོར་གྱུར་ནས་རྒྱས་པར་གྱུར་བ་དང་
 ཡང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་དེའི་མཁའ་འཁོར་གྱི་
 མཁའ་རྒྱང་ན་མས་རྒྱག་ཡོང་ནས་སྤྱང་
 ཆ་དེར་ཁ་གསལ་བྱེད་གྱི་ཡོད་པ་
 རེད། གལ་ཏེ་ཁ་གསལ་བྱེད་པའི་
 མཁའ་རྒྱང་གི་རྒྱ་ཕྱོགས་དང་གྱུར་
 ཆད་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་
 འབྲིལ་འཁོར་བྱང་ནས་རྒྱང་འབྲིལ་
 དུ་འགྱུར་སྒྲ་པོ་ཡོད་པ་རེད།

ས་མཐོའི་སྤྱང་གི་རྒྱང་འབྲིལ་
 སྤྱིར་བཏང་མཐོ་ཆད་སྤྱི་བཏུ་ཡུག་ཁ་
 ཤས་ཟེན་བྱུང་བ་དང་། ལྷགས་པ་

རྒྱག་ཕྱོགས་དང་བསྐྱར་ནས་འཕོ་
 བཞིན་ཡོད་པ་དང་། རྒྱན་མི་ཆད་
 པར་ས་རྩོས་ཀྱི་དར་ཤུགས་སམ་ཁང་
 པ་དང་གིང་སྤྱང་སྒྲིགས་ཀྱི་འགྲོག་
 ཤུགས་འཁེལ་སྤངས་མཐོགས་གྱུར་དུ་
 འཇགས་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད། མི་ལ་
 ལས་རྒྱང་འབྲིལ་གྱི་འབྱུང་རྒྱུན་མ་
 ཤེས་པས། རྒྱང་འབྲིལ་ནི་“རྒྱང་
 འདྲེ”ཡིས་བསྟངས་པའི་“འདྲེ་རྒྱང་”
 རེད་སྐམ་སྤེ་རྒྱང་འབྲིལ་དང་ཐུག་
 དུས་ན་མ་རྟག་ཟེ་གི་ཡོད་པ་རེད།
 རྟན་དངོས་སུ་“འདྲེ་རྒྱང་”ཟེར་བ་དེ་
 ཅ་བ་ནས་ཡོད་པ་མ་རེད། རྒྱང་
 འབྲིལ་ནི་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་སྤང་
 རྒྱལ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས་“འདྲེ་རྒྱང་”
 མིན། རྒྱང་ནི་མཁའ་རྒྱང་འགྲོ་སྤྱད་
 བྱས་པ་ལས་བྱང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་རེ་
 བཞིན་རྒྱང་འབྲིལ་ཡང་མཁའ་རྒྱང་
 འགྲོ་སྤྱད་བྱས་པ་ལས་བྱང་བ་ཞིག་
 རེད།

རྟམ་རྟོར་གྱིས་བསྟུར་པ།

བྱ་དེ་མཐོན་པོར་འཕུར་མི་སྤྱབ་པའི་ རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ནམ།

བྱ་དེ་ནི་ཐོག་མར་གདོད་མའི་
བྱ་ཟེར་བའི་རི་བྱ་ཞིག་ལས་བྱུང་བ་
ཡིན་ཞིང་། རང་རྒྱལ་གྱི་ཡུན་ནན་
ཞིང་ཆེན་དང་ཉའི་ནན་ཏཱོ་ཁྱིང་ཕུན་
དང་། འབར་མ། ཉིན་རྒྱ་བཅས་ཀྱི་
ནགས་ཁྲོད་དུ་ད་ལྟའི་བར་དུ་འདྲ་
གདོད་མའི་བྱ་དེ་རིགས་གནས་ཡོད་
པ་རེད། བྱ་དེ་རིགས་ལུས་རྒྱང་ལ་
གསོག་པ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པས་འཕུར་
སྤྱབ་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་བྱ་
དེ་ནི་ལོ་རྒྱུང་ཕྱག་འགྲུལ་གས་རིང་
མིས་གསོས་ནས་བསྐྱད་པ་ཡིན་སྟབས།

ག་ལེ་ག་ལེར་འགྱུར་སྟོག་བྱུང་བ་
རེད། དཔེར་ན། ར་ཆོས་བྱ་དེ་
གསོ་དུས་ཤིང་བཟང་པོ་ཡོང་ཆེད་བྱ་
དེའི་ནང་ནས་ཤི་མང་བའི་རིགས་དེ་
བདམ་ནས་རྒྱུད་སྤེལ་གྱི་ཡོད་སྟབས་
ཤི་ཡག་པོ་མེད་པའི་རིགས་ནམས་
རིམ་པས་མེད་པ་ཆགས་ནས་མཐར་
ད་ལྟའི་བྱ་དེ་འདི་ཆ་གདོད་མའི་བྱ་
ལས་ཤི་ཆོན་པ་ཞིག་བྱུང་བ་རེད།
གསོག་སྟེ་ཡོད་ཀྱང་མཐོན་པོ་འཕུར་
མི་སྤྱབ་པ་ཞིག་ཆགས་པ་རེད།

མཐོན་ལུས་བསྐྱར་བ།

འུག་པས་མཚན་མོར་མཐོང་བའི་རྒྱ་ མཚན་གང་ཡིན་ནམ།

ཨ་མགོན་ཀྲིས་བརྒྱུར་པ།

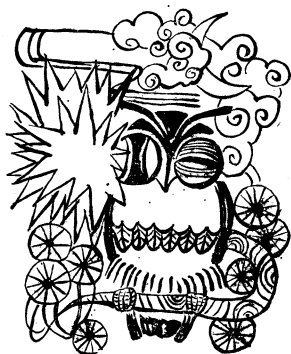
མིག་གི་མཐོང་བྱེད་ཏེ་སྒྲིའི་.....
ཐོག་ལ་འོད་ལེན་ཕྱ་ཕྱང་རིགས་.....
གཉིས་ཡོད་པ་ལས་གཅིག་ལ་ཕྱ་ཕྱང་

གཏོགས་ཕྱ་ཕྱང་ཀྱའི་མེད་པར་བརྟེན་
མཚན་མོར་མ་གཏོགས་ཉིན་མོར་.....
མཐོང་གི་མེད་པ་རེད།

ཀྱའི་ཟེར་ཞིང་། དེས་གསལ་ཆ་ཆེ་
བའི་འོད་ཆོར་ཞིང་

འུག་པའི་མིག་ལ་ད་དུང་ཁྱད་

ཁ་དྲིག་འབྱེད་ཐུབ་
གྱི་ཡོད་པས་ཉིན་མོ་
གསལ་ཆ་ཆེ་བའི་

སྐབས་སུ་རུས་པ་...
ཐོན་གྱི་ཡོད་པ་...
དང་། གཞན་ཞིག་
ལ་ཕྱ་ཕྱང་ཀན་ཟེར་

ཆོས་གཞན་ཞིག་...

ཡོད་པ་དེ་ནི་མིག་

ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡིན་

སྐབས། མིག་གི་

རྒྱལ་མོང་ཆེ་ཏུ་...

ཞེ་དྲགས་གཏོང་...

ཐུབ་པས་འོད་མང་

པོ་མིག་གི་རྒྱལ་མོ་

ཞིང་། དེས་གསལ་ཆ་རྒྱང་བའི་འོད་
ཆོར་གྱི་ཡོད་པས་གསལ་ཆ་རྒྱང་.....
སར་རུས་པ་ཐོན་གྱི་ཡོད་པ་རེད།

བརྒྱུད་ནས་མིག་ནང་གཏོང་ཐུབ་

གྱི་ཡོད་པས། གསལ་ཆ་མེད་པའི་

སྐབས་སུ་མཐོང་ཐུབ་གྱི་ཡོད་པ་

དེ་རེད།

འུག་པའི་མིག་ལ་ཕྱ་ཕྱང་ཀན་མ་

ཉུག་པ་ནི་ཨབ་རའི་རིགས་འཛིན་མཁན་མཁས་པ་ ཞིག་རེད་ཟེར་བའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ནམ།

ཉུག་པར་རིགས་མི་འདྲ་བ་.....
 མང་པོ་ཡོད་ཅིང་། རང་རྒྱལ་ཁོ་
 བར་རིགས་ཉི་ཤུ་ཙུ་ཙུག་ཡོད་
 པ་རེད། དེའི་ནང་ནས་ཉུག་པ་ནི་
 རིང་དང་ནི་ཐུང་གས་མང་གོས་རེད།
 དེ་ཙུ་ཙུ་ཙུ་ཙུ་ཙུ་ཙུ་ཙུ་ཙུ་ཙུ་
 ཙུ་ཙུ་ཙུ་ཙུ་ཙུ་ཙུ་ཙུ་ཙུ་ཙུ་ཙུ་

དགུན་ཁ་བརྒྱལ་ཞིང་བྱི་ལོ་ཟླ་.....
 གསུམ་པ་བཞི་པར་སྤར་ཡང་བྱང་.....
 སྤྱགས་སུ་འཕྱར་ནས་རྒྱུད་སྤེལ་གྱི་.....
 ཡོད་པ་རེད།

ཉུག་པའི་རྒྱུད་འཕེལ་ཚད་.....
 སྤྱིར་བཏང་གི་བྱ་རིགས་དང་འདྲ་གི་
 མེད། ཉུག་པ་ནི་ཨབ་རའི་རིགས་
 བཟས་ནས་འཚོ་བ་སྤྱེལ་མཁན་.....
 བྱ་ཞིག་ཡིན་པས། ཨབ་རའི་
 རིགས་མང་པོ་ཡོད་པའི་ལོ་དུས་སུ་
 ཉུག་པས་སྒོ་ང་མང་པོ་གཏོང་གི་.....
 ཡོད་པ་དང་། ཨབ་རའི་རིགས་
 ཉུང་བའི་ལོ་དུས་སུ་ཉུག་པས་སྒོ་ང་
 ཉུང་ཉུང་ཞིག་ལས་གཏོང་གི་མེད་པ་
 རེད། དེར་བརྟེན་ལོ་དུས་ཉུག་པ་
 བྱང་སྤྱགས་སུ་སྤེལ་སྤེལ་ལས་སང་
 གཏན་སྤྱད་མ་བྱས་པར་ཤོག་མར་.....
 བཟའ་བཅའ་འབེལ་པོ་ཡོད་མེད་ལྟ་
 གི་ཡོད་པ་རེད། གལ་ཏེ་བསམ་དོན་

ལྷ་མ་ཐུང་ན་ཐུ་མཐུང་སྤྱི་སྤྱི་བྱས་
 ཉེ་ཨབ་རའི་རིགས་མང་པོ་ཡོད་པའི་
 ས་ཆ་ཡག་པོ་ཞིག་རྟེན་རྩིས་གཞི་.....
 བས་གཏན་སྤྱི་བྱས་ཉེ། སིང་སྤྱིང་
 གི་ཁྲུང་བྱས་ཆང་བཅོས་ནས་སྤྱིང་.....
 གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད། དཔེར་ན་.....
 རྩག་པ་ན་ཐུང་བྱས་ཨབ་རའི་རིགས་
 མང་པོ་ཡོད་ས་དང་བཟའ་བཅའ་.....
 འབེལ་པོ་ཡོད་སར་སྤྱི་བས་ན་ལ་རེར་
 སྤྱིང་བཅུ་གངས་རེ་གཏོང་གི་ཡོད་.....
 ཅིང་། གལ་ཉེ་སྤྱི་སྤྱི་ཡང་ཡང་
 བྱས་ཀྱང་ད་དུང་ཨབ་རའི་རིང་མང་
 པོ་ཡོད་ས་ཞིག་མ་རྟེན་ཆ་སྤྱིར་བཏང་
 ལ་རེར་སྤྱིང་གཉིས་གསུམ་ཙམ་ལས་
 གཏོང་གི་མེད་པ་དང་། ལ་ལས་སྤྱི་
 ང་གཅིག་ཀྱང་གཏོང་གི་མེད་པ་རེད།

རྩག་པས་རྒྱུད་པ་སྤྱི་བའི་.....
 སྤྱི་བས་སྤྱི་ཨབ་ར་དུ་ཅང་མང་པོ་.....
 འཛིན་གྱི་ཡོད་པ་དཔེར་ན། རྩག་པ་
 ལ་ལས་བྱ་ཐུག་སྤྱིང་བྱན་ནས་མ་ཐོན་
 གོང་ནས་ཨབ་ར་བཟུང་ཐྱི་ཆང་གི་.....
 འཁྱིས་སྤྱི་བས་གས་ཉེ་བཟའ་བཅའ་.....
 མེད་དུས་ཟ་རྒྱུ་ཉེ་ག་སྤྱི་བའི་ཉེ་ག་

པ་དང་། རྩག་པ་ལ་ལས་རྒྱགས་ཆང་
 ཟ་རྒྱུ་བྱང་རྩིས་ད་དུང་ཨབ་ར་མ་ཐོང་
 ཆང་འཛིན་བཟུང་བྱེད་གྱི་ཡོད་པ་.....
 རེད། དེར་བརྟེན་རྩག་པ་ཆ་གཅིག་
 གིས་ཉིན་རེར་ཆ་སྤྱི་བྱ་ཨབ་ར་ལྷ་
 རེ་ཟ་གི་ཡོད་པར་ཆ་བཞག་ན་རྒྱུད་པ་
 སྤྱི་བའི་སྤྱི་བས་སྤྱི་བའི་ཆང་གཅིག་
 གི་རྩག་ཐུག་དང་བཅས་པས་ཁྱོན་.....
 སྤྱི་བའི་ཉིན་རེར་ཨབ་ར་བཅུ་གངས་ཟ་
 གི་ཡོད་པས། དཔེར་དུས་གཅིག་ལ་
 རྩག་ཆང་རེའི་རྩག་པས་ཨབ་རའི་.....
 རིགས་ཆིག་སྤྱིང་ལྷག་ཙམ་ཙམ་དུ་
 གཏོང་བྱུང་གྱི་ཡོད་པ་རེད། དེའི་
 སྤྱི་བའི་ནས་ང་ཆོས་རྩག་པ་ནི་ཨབ་ར་.....
 འཛིན་མཁན་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་.....
 གིས་སྤྱི་བའི་ཅིང་། ང་ཆོས་མན་བྱ་དེ་
 རིགས་སྤྱི་བའི་སྤྱི་བའི་ལེགས་བྱེད་.....
 དགོས། སྤྱི་བཟུང་གིས་བཟུང་པ།

བོད་ཀྱི་གནའ་རབས་ཀྱི་དྲིལ་ བུའི་ཁ་བྱང་ཁག་གསུམ།

བསྟན་ནམས་རྒྱུད་ཀྱིས་ཙོག་རྒྱུག་བྱས་པ།

བོད་ཀྱི་གནའ་རབས་ཡིག་ཆའི་ནང་དུ་དྲིལ་བུའི་ཁ་བྱང་ཁག་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་དག་ནི་ལྷགས་རིགས་མཉམ་པསྟེས་ཀྱི་ཁྲི་ལ་ལྷགས་པའུའ་པའི་དངས་རྒྱུ་ཡིན་ཞིང་། དེར་བལྟས་ན་སྐབས་དེའི་བོད་ཀྱི་ངལ་རྩལ་མི་དམངས་ཀྱི་ཁྲི་ལྷགས་ཀྱི་པའི་རྒྱ་ཆད་གསལ་པོར་མཐོང་སྟབས་པར་མ་ཟད། ལུས་རྩལ་དང་གཤམ་རབ་ཀྱང་གསལ་པོར་མཐོང་སྟབས་ཀྱི་ཡོད།

དྲིལ་བུའི་ཁ་བྱང་གི་ནང་དོན་ལ་དབགས་ན། བཅན་པོ་ཁྲི་སྟངས་ལྡོ་བཅན་གྱིས་སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལྷགས་ཀྱི་ཆེར་སྟེལ་ཡོད་ཅིང་། སྟོན་ཆེན་སྟོན་སྟེས་སད་མི་མི་བདུན་ཐོག་མར་རབ་དུ་བྱུང་བ་རེད།

དྲིལ་བུའི་ཁ་བྱང་ཁག་གསུམ་པོ་རེ་རེ་བཞིན་དེ་སྟོན་ཞུ་བྱ་གཤམ་གསལ།

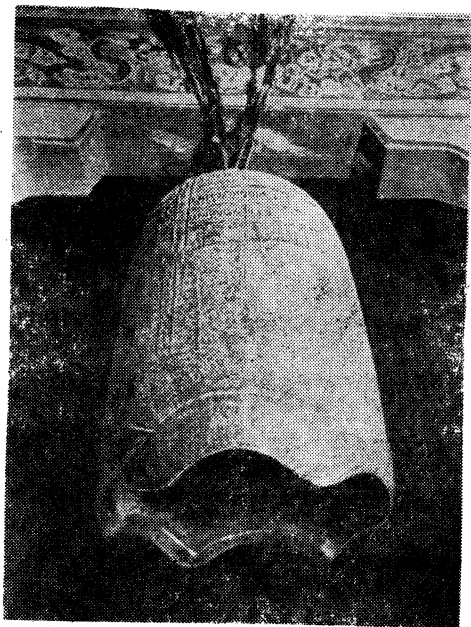
དང་པོ། བསམ་ཡས་དགེ་ལྷན་གཙུག་ལག་

ཁང་གི་དྲིལ་བུ་ཁྲི་བྱང་།

[གསལ་བཤད་]

བསམ་ཡས་དགོན་པའི་ལྷན་པའི་ཕྱི་ལོ་དེ་དགེ་ལྷན་ལྷ་ཁང་གི་...
ཅོང་འཕྲེད་ལ་གཡོན་སྒྲོལ་དུ་བོད་ཡིག་ཡིག་ཐོང་གཉིས་ཡོད་པ་འདི་ནི་ཁྲི་བྱང་...
ལྷ་བཙན་གྱི་བཙུན་མ་འབྲོ་བཟའ་ཁྲི་བྱང་མ་བཙན་ཞེས་པས་སྤྱིན་བདག་བྱས་...
ནས་སྤྲེལ་བ་ཞིག་རེད།
དགེ་ལྷན་གྱི་གཙུག་...
ལག་ཁང་ལ་གསེར་...
ཟངས་ཀྱི་ཀྱ་མིབས་...
བཀའ་ཅིང་། མཆོད་
པའི་ཆེད་དུ་རྩ་མོར་
ཅོང་བཏགས་པ་འདི་...
ཡལ་ཆེར་སྤྱི་ལོ་ 767
ལོར་བསམ་ཡས་རྫོང་...
རིང་བཙུགས་པའི་...
ཆེས་སྤྱི་བཙུན་མ་...
གསུམ་པོ་སྤྱི་ལོ་...
ཁང་རེ་བཞེངས་པའི་...
སྐབས་སྤྱི་དྲིལ་བུ་འདི་
ལྷན་སྤྱི་བཙུགས་པ་...
ཡིན་ཆོད་འདུག

པར་འདི་ནི་བསམ་ཡས་དགེ་ལྷན་
གཙུག་ལག་ཁང་གི་དྲིལ་བུ་ཡིན།

[ཁ་བྱང་དངོས]

༄ །། རྩོ་མོ་ཀྲུལ་མོ་བཅན་ཡུམ་   སྲས་ཀྱིས་ཕྱོགས་བཅུའི་
 དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་   མཚན་པའི་སྐད་དུ་ཅང་
 འདི་བགྱིས་ཏེ་དེའི་བསྐད་   བཅས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་

ལྟ་བཅན་པོ་ཁྱི་སྤང་ལྡེ་   བཅན་ཡབ་སྲས་སྤངས་དབྱ་
 ལ་(དབྱལ)གསུང་དབྱངས་དུག་   ཅུ་^①སྤྲ་དབྱངས་དང་ལྡན་ཏེ་
 སྐ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་   དུ་ལྷུབ་པར་སྐྱབས་ཏི། །

[གོ་བདེའི་ཆོག་ཏུ་ཡབ་བ]

ཁྱི་སྤང་ལྡེ་བཅན་གྱི་བཅན་མོ་འབྲོ་བཟའ་ཁྱི་ཀྲུལ་མོ་བཅན་ཡུམ་སྲས་.....
 གཉིས་ཀྱིས་ཕྱོགས་བཅུའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཆང་མ་ལ་མཚན་པ་འབྱལ་བའི་.....
 ཆེད་དུ་ཅང་འདི་བསྐྱུན་པ་ཡིན། དེའི་བསྐད་བཅས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྟ་བཅན་པོ་
 ཁྱི་སྤང་ལྡེ་བཅན་ཡབ་སྲས་སྤངས་དབྱལ་བཅས་སངས་ཀྱས་ཀྱི་གསུང་དབྱངས་.....
 ཡན་ལག་དུག་ཏུའི་ཁྱད་ཆོས་དང་ལྡན་པ་དང་། སྐ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་
 པའི་སྐྱབས་ལམ་ལྟ།

གཉིས་པ། བྲག་ཡེར་པ་དགོན་པའི་དྲིལ་བུའི་ཁ་བྱང་།

[གསལ་བཤད]

དྲིལ་བུའི་ཁ་བྱང་གི་ནང་དོན་ལ་དཔགས་ན་ལྟ་སའི་ཤར་རྩ་སྟེ་ཡོད་.....
པའི་དགོན་པ་བྲག་ཡེར་པའི་ནང་གི་དྲིལ་ཆེན་འདི་ཡལ་ཆེར་གྱི་སྤང་ལྟེ་བཅན་.....
གྱིས་སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བའི་རིང་ལ(སྤྱི་ལོ་ 767—797 པའི་
བར་)ལུགས་སྟུ་སྟུགས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་མངོན།

[ཁ་བྱང་དངོས]

རྒྱལ་བ་རྣམས་

ཀྱི་དམ་པའི་ཆོས་

འཛིན་ཅིང་། །བྱང་

ཅུཔ་སྟོད་པ་^②ཀུན་

དུ་སྤང་བར་བྱེད། །

བཟང་པོ་སྟོད་པ་

རྣམ་པར་སྤང་བ་

ཡང། །མ་འོངས་

བསྐལ་པ་ཀུན་དུ་

སྟོད་པར་བཅི། །

[གོ་བདེའི་ཚིག་རྩ་ཕབ་བ]

བདག་གིས་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཚལ་ཉམས་སུ་སྒངས་ཏེ་པར་ཕྱིན་དུག་དང་བསྐྱེད་
 བ་བཞིའི་འོད་དེ་ཕྱགས་ཀྱན་ལ་ཁྱབ་ཐུབ་པར་བྱེད་ཅིང་། སྦྱོང་བ་བཟང་པོ་
 ཏེག་རྩ་དངོས་སུ་ཉམས་ལེན་པ་འདི་ཡང་སངས་མ་རྒྱལ་བར་གྱི་མ་འོངས་པའི་...
 བསྐལ་བ་ཐམས་ཅད་རྩ་བྱེད་རྒྱ་ཡིན།

གསུམ་པ། ཁ་འབྲུག་དགོན་པའི་དྲིལ་བུའི་ཁ་བྱང་།

[གསལ་བཤད]

ཁ་འབྲུག་དགོན་པའི་ནང་གི་དྲིལ་ཆེན་འབྲེད་ལ་གཡོན་སྐྱར་དུ་བོད་ཡིག་
 ཡིག་ཐེང་གཉིས་ཡོད་པ་འདིར་བཞི་སྟེ་ཐེང་ཐེང་བཅན་གྱི་བཅུན་མ་འབྲོ་བཟའ་བཞི་...
 རྒྱལ་མ་བཅན་རབ་དུ་བྱུང་རྗེས་ཆོས་མིང་དུ་བྱང་ཆུབ་རྗེ་ཞེས་པས། སྦྱིན་
 བདག་བྱས་ནས་བཅན་པོ་བཞི་སྟེ་སྟེང་བཅན་(སད་ན་ལེགས་མཇིང་ཡོན)གྱིས་སྦྱོང་
 དབང་འཛིན་དུས་(སྦྱི་ལོ་798—815 པའི་བར་)ལུགས་སུ་སྦྱགས་པ་ཞིག་རེད།

དྲིལ་ཆེན་པོ་འདི་མུ་ལྟ་
 གྱི་དྲུས་རབས་སྟན་འབྲངས་
 ལྟའི་རྩ་སྒྲ་བར་སྒྲང་ལ་

བཅན་པོ་ཁྱི་ལྟ་སྒྲང་བཅན་
 བུ་བཞུགས་ས་སལ།
 བྲག་པ་དང་འདྲ་བར་

ཆལ་(ཆུལ་)གྱི་སྒྲ་ཡོན་དྲ་། སེམས་
 བསྐལ་བའི་ཕྱིར། ཡོན་བདག་
 མཁྱིན་པོ་སྒྲི་དག་སྒྲང་

ཅན་ཐམས་ཅད་དག་བ་ལ་
 རྩ་མ་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་བཞུས་སྒྲ་
 རིན་ཅན་གྱིས་སྒྲགས་ས་

[གོ་བདེའི་ཆོག་ཏུ་ཕབ་བ]

དྲིལ་བྱ་ཆེན་པོ་འདི་ཡང་ལྟ་བཅན་པོ་ཁྱི་ལྟ་སྒྲང་བཅན་(སད་ན་ལེགས་་་་
 མཇིང་ཡོན་)གྱི་དྲུས་སྒྲ་བཅན་པོ་ལ་སྟན་སེང་ཞུས་ཏེ་གནང་བ་ཐོབ་པ་ལྟར་ལྟར་
 བས་བཞུག་པ་ཞིག་ཡིན། ལྟའི་རྩ་སྒྲ་བར་སྒྲང་ལ་ཁྱབ་པ་ལྟར་ཆོས་གྱི་ཡོན་ཏན་
 དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དག་བའི་ལམ་ལ་འཁོད་སྒྲུབ་བའི་ཆེད་དུ་དྲིལ་བྱ་འདི་
 རྩ་མ་འབྲེ་བཟའ་བྱང་ཆུབ་གསལ་གྱིས་སྒྲིན་བདག་བྱས་ནས་སྒྲི་དག་སྒྲང་རིན་
 ཆེན་གྱིས་ལུགས་སྒྲ་སྒྲགས་པ་ཡིན།

མཆན་འབྲེལ།

①གསུང་དབྱངས་དྲུག་ཏུ། བྲངས་ཀ་བཅུ་བ་ནས་ལྟག་ཅམ་ཡོད་ན་བསྐྱས་མིང་ལ་
 བཅུ་ཞེས་འབོད་པ་དང་། བཅུ་གནས་ལྟག་ཅམ་ཡོད་ན་བསྐྱས་མིང་ལ་བཅུ་ཞེས་འབོད་སྒྲལ་
 ཡོད་པ་ལྟར་གསུང་དབྱངས་དྲུག་ཏུ་ཅ་བཞི་ཡོད་ཀྱང་བསྐྱས་མིང་ལ་གསུང་དབྱངས་དྲུག་ཏུ་
 ཞེས་འབྲི་སྒྲལ་ཡོད་པ་དེའི་ནང་དོན་གཤམ་གསལ།

“དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་ནི་རྣམ་པ་རྒྱལ་ཅུ་ཙུ་བཞི་དང་ལྷན་པར་འབྲུང་སྟེ།
 རྣམ་པ་རྒྱལ་ཅུ་ཙུ་བཞི་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། མཉེན་པའི་གསུང་འབྲུང་བ་དང་། འཇམ་
 པ་དང་། ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། ཡིད་དུ་འཐད་པ་དང་། དག་པ་དང་། ཇི་མ་མེད་པ་
 དང་། འོད་གསལ་བ་དང་། ལྷན་ཅིང་འཇེབས་པ་དང་། མཉེན་པར་འོས་པ་དང་། མི་
 རྒྱགས་པ་དང་། ལྷན་པ་དང་། དུལ་བ་དང་། མི་རྒྱལ་བ་དང་། མི་བསྐྱང་བ་དང་། རབ་
 དུ་དུལ་བ་དང་། རྣམ་ལྷན་པ་དང་། ལུས་སེམས་པར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་སེམས་པར་བྱེད་པ་
 དང་། ལྷིང་དགའ་བར་བྱེད་པ་དང་། དགའ་བདེ་སྦྱེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་གདུང་བ་མེད་
 པ་དང་། ཀྱན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། རྣམ་པར་རིག་པར་བྱ་བ་དང་། རྣམ་པར་གསལ་
 བ་དང་། དགའ་བར་བྱེད་པ་དང་། མངོན་པར་དགའ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཀྱན་ཤེས་པར་
 བྱེད་པ་དང་། རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་པ་དང་། རིགས་པ་དང་། འབྲེལ་བ་དང་། རྣོས་
 པའི་སྦྱོན་མེད་པ་དང་། སེང་གའི་སྦྱའི་བྱགས་ཅན་དང་། སྤང་པོ་ཆེན་སྦྱ་སྤྲད་དང་།
 འབྲུག་གི་སྦྱ་དབྱངས་དང་། ལྷའི་དབང་པོའི་སྦྱ་དང་། ཇི་ཟའི་སྦྱ་དབྱངས་དང་། བྱ་ཀ་ལ་
 བིང་ཀའི་སྦྱ་དབྱངས་དང་། ཆངས་པའི་སྦྱ་དབྱངས་བསྒྲགས་པ་དང་། ཤང་ཤང་ཉིུ་ཡི་སྦྱ་
 དབྱངས་སུ་གྲགས་པ་དང་། ལྷའི་དབང་པོའི་དབྱངས་ལྟར་ལྷན་པ་དང་། རེན་སྦྱ་དང་། མ་
 ཁེངས་པ་དང་། མི་དམའ་བ་དང་། སྦྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲུགས་པ་དང་། ཆོག་བྱར་
 ཆག་པ་མེད་པ་དང་། མ་ཆང་བ་མེད་པ་དང་། མ་ལུས་པ་དང་། མི་ཞེན་པ་དང་། རབ་
 དུ་དགའ་བ་དང་། རྩབ་པ་དང་། རྩབ་པ་དང་། ལྷན་ཆགས་པ་དང་། འབྲེལ་བ་དང་།
 སྦྱ་ཐམས་ཅད་རྣོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། དབང་པོ་ཐམས་ཅད་སེམས་པར་བྱེད་པ་དང་། མ་
 སྤྲད་པ་དང་། མི་འགྱུར་བ་དང་། མ་བརྟུངས་པ་དང་། འཁོར་ཀྱན་དུ་གྲགས་པ་དང་།
 འདྲོད་ཆགས་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་། ཞེ་སྤང་འདུལ་བ་དང་། གཉི་སྦྱག་སེལ་བ་དང་།
 བདུད་ཆར་གཙང་བ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚོག་དང་ལྷན་པར་འབྲུང་བ་སྟེ། ཞེ་བའི་
 རྩོ་བློས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་ནི་ཡན་ལག་རྒྱལ་ཅུ་ཙུ་བཞི་པོ་དེ་དག་དང་ལྷན་པར་
 འབྲུང་ངོ་། ཞེས་གསུངས།” (《རྒྱལ་མཚོག་བསྐལ་བཟང་གྱི་མཚོའི་གསུང་འབྲུམ་ཆ་པའི་
 བརྟུང་སྦྱོན་འབྲེལ་པ》ཞེས་པའི་ཤོག་ལྗེ་ཉེར་གཉིས་ཁ་ནས་ཤོག་ལྗེ་ཉེར་གསུམ་ཀ་བར་ལ་
 གཟིགས།)

② བྱང་ཅུབ་(ཅུབ)སྦྱོད་པ། ཡར་ཕྱིན་རྒྱལ་དང་བསྦྱ་བ་བཞི། ཡར་ཕྱིན་རྒྱལ་ནི་སྦྱོན་

པ། རྒྱལ་ཁྱིམ་སྤྱི་བཟོད་པ། བཙན་པོ་འབྱུག་པ། བསམ་གཏན། བེས་རབ་དང་། བཟུ་བ་བཞི་
ནི། མཁོ་བ་ལྷན་པ། ལྷན་པར་སྦྱོར་བ། རྟོན་སྦྱོད་པ། རྟོན་མཐུན་པ་བཅས་ཡིན།

③ རྒྱལ་བྱ་ཆེན་པོ་འདི་འོ་སྦྱོར་བྱི་རྒྱལ་བ་ཆོས་རྒྱལ་བུས་བྱས་པ་དང་རྩ་མ་ཡིག་བྲིས་པ་
མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དག་ལ་ཆད་ལུས་དང་། ཡིག་ནོར། འབྲེད་ཀྱི་ཡིག་ཐོང་བྱི་ནང་
གཉིས་མཐུད་མཆམས་ནོར་བ་བཅས་ཀྱི་གནས་རྒྱལ་ཡོད་པ་དཔེར་ན།

༧. 《དབྱིན་གྱི་གོང་གོང་མ་ཆང་གི་ཡ་སྒྲིང་རིག་གཞུང་དུས་དེབ》ཅེས་པའི་དབྱིན་ཡིག་
པར་གཞིའི་སྒྲིལ་ 1954 ལོའི་དེབ་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་མཉམ་སྒྲེལ་གྱི་གྲག་ཚུ་ 170 པར་
འཁོད་པར།

“རྒྱལ་ཆེན་པོ་འདི་ཡང་ལྟོ།
བཙན་པོ་ཁྱི་ལྷོ་སྦྱོར་བཙན་།
ཀྱི་ཏུ་××ལྷན་འགྲངས་།
བ་བཞུགས་སོ་སོལ་།
ལྷོ་རྟོ་སྦྱོར་བར་སྦྱང་ལ་།
གྲག་པ་དང་འབྲེད་པར།

ཡོན་བདག་རྩོ་མོ་བྱང་རྒྱལ་ཀྱིས།
བཞུས་ནས་མཁེན་པོ་རྒྱུ་།
དགེ་སྦྱོང་རིན་ཅེན་ཀྱིས་རྒྱལ་སོ་
ཆལ་ཀྱི་སྦྱོར་ཡོད་དང་།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཆད་།
དགེ་བ་ལ་བསྐྱལ་བའི་བྱིར་”

༨. 《ཡོད་ཀྱི་གནའ་རབས་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པ》ཞེས་པའི་རི་བོན་ཡི་གེའི་
པར་གཞིའི་དཔེ་དེབ་ཀྱི་སྦྱང་ཆའི་གྲག་ཚུ་ 803 པར་འཁོད་པར།

“རྒྱལ་ཆེན་པོ་འདི་ཡང་ལྟོ།
བཙན་པོ་ཁྱི་ལྷོ་སྦྱོར་བཙན་།
ཀྱི་ཏུ་××ལྷན་འགྲངས་།
བ་བཞུགས་སོ་སོལ་།
ལྷོ་རྟོ་སྦྱོར་བར་སྦྱང་ལ་།

གྲག་པ་དང་འབྲེད་པར
ཡོན་བདག་རྩོ་མོ་བྱང་རྒྱལ་ཀྱིས།
བཞུས་ནས་མཁེན་པོ་རྒྱུ་།
དགེ་སྦྱོང་རིན་ཅེན་ཀྱིས་རྒྱལ་སོ་

④ ལྷན་འགྲངས་(འགྲོངས)པ། བཙན་པོ་ལ་ལྷན་སེང་རྒྱས་ཏེ་གནང་བ་ཐོབ་པ།

ཏང་གི་འཁྲུངས་སྐར།

{(དབྱངས་གསལ་སྐོ་བཞི་ཚང་བའི་
སྟན་ཆོག་ཆོག་ཀྱིས་དྲག་ཅུ་པ)}{

ཨ་མ་སྐབས་ཆེན་ཏང་ཁྱིད་འཁྲུངས་སྐར་

བྲ་གིས་བདེ་ལེགས་དྲས་ཆེན་འདིར། །

སྟན་སང་ལོ་ཟླ་ཕྱི་མིག་བལྟས་ཆོ་

གང་གི་བཀའ་དྲིན་ལལ་གྱིས་དྲན། །

ཡིད་འོང་མཛེས་སྟག་མདུན་ལམ་མཐོང་བས་

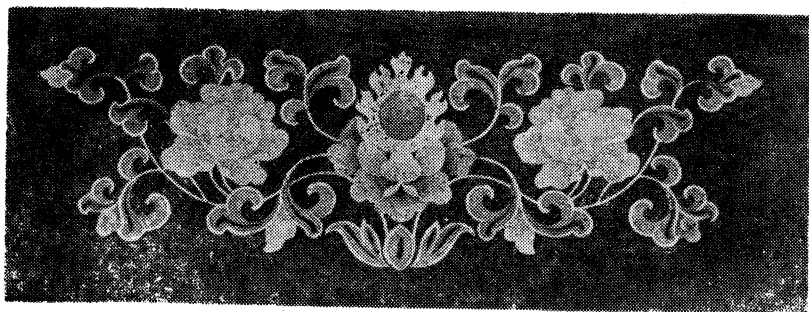
ཉིད་ལ་ཡིད་ཆེས་ལྷག་པར་སྟེས། །

དམངས་ཡོངས་ཅེ་གཅིག་ཁྱིད་རྗེས་འབྲངས་ནས་

དང་རབས་ཅན་བཞི་མཛན་འགྱུར་བྱེད། །

དགའ་བདེ་ཞན་གྱི་ནོར་ལྗེ་ནས།

1981. 7. 1 ལ།

དང་བཟང་པོ་སྐྱ་ཡི་རྗེས་སྐྱ་འབྲང་།

རི་བཟང་པོ་གཅིག་དང་བཟང་པོ་གཉིས།
རི་བཟང་པོ་གཟུ་འབྲུག་གངས་རིའི་འདབས།
ཡི་གདོད་མའི་ཚུན་གིང་སྐྱ་སང་རྒྱས།
ཡུགས་གཡག་ལྷག་ར་གསུམ་རི་ལྷང་བྱལ།

ཁུ་བཟང་པོ་གཅིག་དང་བཟང་པོ་གཉིས།
ཁུ་བཟང་པོ་སྐྱ་རྒྱལ་རྗེང་བྱ་རེད།
དུས་དབྱར་ཁར་བསེལ་ཞིང་དགུན་ཁར་ངོ།
ཉ་གསེར་མིག་ངོམ་བཞིན་ཡར་ཚུར་འབྲུག།

དཔེ་སྟན་ཁང་གིས་ 1980 ལོའི་ཟླ་ 6 པར་པར་དུ་བསྟན་པའི《སྐྱ་བཞེད》ནི་སྟོན་པོ་ནམས་་་
ཀྱི་ལག་དུ་ཉར་བའི་དཔེ་དབ་ཅིག་རེད།

ཚུམ་པ་པོ་སྐྱ་གསལ་སྤང་ནི་བོད་ཀྱི་གནའ་རབས་ཀྱི་བོད་རྒྱུ་ཁྱི་སྤྱོད་པའི་བཅན་(སྟེ་་་
ལོ་ 755 ནས་ 797 བར་)སྐབས་ཀྱི་དབང་ཆ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་སྟོན་ཆེན་བྲགས་ཅན་ཞིག་་་་
ཡིན་ཞིང་། ཁོང་གིས་བོད་རྒྱའི་བཀའ་ལྟར་ཐང་གོང་མའི་སྤྱད་གཞུང་གི་ཀླུ་མ་ཁྲུང་ཡན་
དུ་མེད་པས་ཏེ། ཐང་གོང་མའི་སྤྱད་གཞུང་དང་མཛའ་བཅའི་འབྲེལ་བ་བཅུགས་པ་དང་། བལ་
ཡུལ་དུ་མེད་པས་ནས་མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཆོ་བོད་དུ་གདན་དྲངས་པ་རེད། རྒྱུ་སྤྱོད་ཁོང་གིས་
སྤྱད་དོན་ཀྱི་བ་དུ་བསྟར་ཏེ་རབ་དུ་བྱུང་བར་བརྟེན་བོད་དུ་རབ་དུ་བྱུང་སྐབས་ཡིན་པའི་་་་
འདུལ་འཛིན་སང་མི་མི་བདུན་གྱི་ཡ་བྲུལ་ཞིག་དང་སྐབས་དེའི་བོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་པའི་དབྱ་་་
འཛིན་ཆེ་ཤོས་ཞིག་དུ་བྱུར་པ་རེད།

ལོ་ལྷུས་ཀྱི་དོན་དངོས་ཁྲུངས་བཅན་ཞིང་། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཤུགས་ཀྱིན་དེ་ཅམ་མེད་པ་
ནི《སྐྱ་བཞེད》ཅེས་པའི་དབ་དེའི་བྱང་ཆོས་ཡུལ་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། བོད་ཀྱི་ལོ་ལྷུས་
དབ་ཐང་《བྱ་སྟན་ཆོས་འབྱུང》དང་། 《མཁས་པའི་དགའ་སྟོན》། 《དབྱིད་ཀྱི་ཀླུ་མའི་བྲུ་
དབྱངས》། 《ཀླུ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ཡོང》མོགས་སུ《སྐྱ་བཞེད》ནང་གསལ་དོན་དངོས་
མང་པོ་ཞིག་ལུང་དུ་དྲངས་ཡོད་པས། བོད་ཀྱི་ཀླུ་རབས་ཆོས་འབྱུང་མཐའ་དག་གི་ཕྱི་མ་
ལྟ་བུར་བྱུར་པ་རེད། དེང་སྐབས་ལ་ཆ་བཞག་ནས་བཤད་ནའང་། བོད་ཀྱི་ལོ་ལྷུས་དང་ཐ་
ན་ཐང་ཀླུ་རབས་ཀྱི་ལོ་ལྷུས་ལ་ཞིབ་འཇུག་ཕྱིད་སྐབས་《སྐྱ་བཞེད》ནི་ངས་པར་དུ་ལྟ་དགོས་
པའི་དཔེ་དབ་ཅིག་རེད།

《སྐྱ་བཞེད》ནི་ནང་དོན་ལྡན་སྐུམ་ཆོགས་ཤིང་། ཆོག་སྦྱར་སྟན་པའི་དཔེ་དབ་ཅིག་
ཡིན་ཞིང་། དེའི་ནང་གཙོ་པོ་གནའ་རབས་བོད་ཀྱི་བཅན་པོའི་སྤྱད་གཞུང་སྟོབས་འབྱོར་
གཉིས་ལྟ་བུ་སྤྱར་རབས་ཏེ། བཅན་པོ་ཁྱི་སྤྱོད་པའི་བཅན་གྱིས་སྤྱད་སྦྱང་གནང་བའི་ལོ་ 42
ནང་གི་ལོ་ལྷུས་འཁོད་ཡོད་པ་རེད། ནང་དོན་གཙོ་པོ་ནི་ཁྱི་སྤྱོད་པའི་བཅན་གྱི་ཡལ་ཁྱི་ལྟ་
གཙག་བཅན་གྱིས་ཐང་གོང་མའི་སྤྱད་ཆོས་ཤིང་གོང་རྒྱུ་ལྟ་བུ་སྤྱད་པ་དང་། ཁྱི་
སྤྱོད་པའི་བཅན་སྤྱོད་འབྱུངས་པ་དང་ཁོང་གིས་ཡུམ་རྩེ་ལེན་པའི་ལོ་ལྷུས་དང་། ཀྱ་གར་གྱི་
སྤྱོད་པོན་པད་མ་འབྱུང་གནས་བོད་དུ་མེད་པས་ནས་སངས་ཀྱིས་ཆོས་ལུགས་བྱུང་སྐབས་ལོ་་་་
གནང་ཚུལ། བོད་ཡུལ་དུ་སྐྱ་མོ་ནས་ཡོད་པའི་བོན་པོ་ཆོས་ལུགས་དང་ཕྱི་ནས་ཡོང་བའི་

གཤེས་བཟང་པོ་གཅིག་དང་བཟང་པོ་གཉིས།
 གཤེས་བཟང་པོ་འཇང་རིགས་པོ་མ་ཚགས།
 གཏམ་ཅི་བཤད་གཡོ་མེད་གསང་པོ་ཚག
 ལས་གང་བྱས་མདའ་མོ་ཉིད་ལས་དྲང་།

ལྷགས་བཟང་པོ་གཅིག་དང་བཟང་པོ་གཉིས།
 ལྷགས་བཟང་པོ་སྤྱི་ཚགས་རིང་ལྷགས་རེད།
 བྱ་རང་ལྷལ་རྩེ་ལྷག་རྩེ་སྤྱིད་རེད།
 གྲིན་པ་མ་དགྲང་ལོ་རྒྱུད་ན་བསམ།

གྲིན་ཆེན་པོ་གཅིག་དང་ཆེན་པོ་གཉིས།
 གྲིན་ཆེན་པོ་གཙོ་འཇིག་མཐོ་ཀླུ་ཞི།
 འཇང་མི་དམངས་བདེ་བའི་ལམ་ལ་འགོད།
 བམ་ཉིན་མཆན་སྐྱ་གྲིན་ལྟང་ངེར་དྲན།

ཐབས་མཁས་པོ་གཅིག་དང་མཁས་པོ་གཉིས
 ཐབས་མཁས་པོ་ཀླུང་གོ་གྲུང་ཁན་ཏང་།
 རེད་འཇང་པ་དབྱགས་སྐྱ་མ་ཆད་བར།
 ཏང་བཟང་པོ་སྐྱ་ཡི་རྩེས་སྐྱ་འབྲང་།
 འཇང་སྤྱག་ཤེས་རབ་ནམ་དག་པས་བྲིས།

དར་དམར་པོ་འི་འག་ན་མི་དམངས་ཀྱི་དྲི་

* ཉ་མཁྱིན་རྒྱ་རྒྱུ་འཛུལ་ཕྱད་བྱས་པ། *

དབྱང་ཨ་ཁྱོན་ཕྱ་མདག་ཁྱོན་པོ་རེད།
གནམ་ཁྱོན་པོ་འི་རྒྱ་རྒྱུ་འཛུལ་ཕྱད་བྱས་པ།

ས་དོག་མའི་ཕྱ་མདག་ཁྱོན་པོ་རེད།
ཐང་ཁྱོན་ཐང་ཕྱད་ན་ནོར་ཕྱག་ཕྱས།

རུ་འི་ཕྱུ་དར་ཁ་མདག་དམར་པོ་རེད།
དར་དམར་པོ་འི་འག་ན་མི་དམངས་ཀྱི་དྲི་

གཏམ་   དཔེ་   ཁ་   ཉམས།

~~~~~ ཉན་བྱ་ཕྱི་འཛུལ་ཕྱད་བྱས་པ། ~~~~~

△ རྩེ་བ་གཅིག་གི་མི་རེད།
ནགས་ཆལ་གཅིག་གི་ཤིང་རེད།

△ མཚུག་གུ་ལྷ་པོ་ཐུན་རེད།
ལག་པོ་ཕྱི་ནང་ག་རེད།

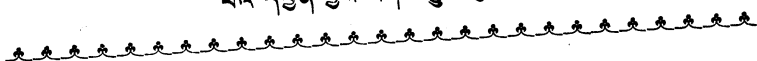
- △ ཟ་རྒྱ་འཁྱུང་རྒྱ་ཡོད་ན་བཟང་།
 རྒྱ་དང་ཁ་མཐུ་མེད་ན་བཟང་།
- △ བཅ་གང་ལ་རྟ་གསོས།
 ཆེས་གཅིག་ལ་རྟ་རྒྱགས།
- △ རྒྱ་མ་ཁྱིད་རང་འགྲོ་རྒྱ་མཆོར་འབབ།
 རྒྱ་ལ་མ་རང་འབབ་ས་ལ་ལྷུང་།
- △ འགྲོ་བའི་རྒྱགས་པ་གྲིབ་མ་ཡིན།
 རྒྱལ་དུ་ལུས་རྒྱ་ཀླང་རྒྱུ་ཡིན།
- △ དགོ་བ་འགྲོ་ས་སྤང་རེད།
 བྱ་ལྷུང་འགྲོ་ས་མཆོར་རེད།
- △ རྒྱ་ཁྱོར་ལུག་རི་བོའི་རྒྱ་དུ་མཛེས།
 འཁྱུ་སྤ་ལ་ཞིང་ཁའི་རྒྱ་དུ་མཛེས།
- △ མ་རེ་རེ་ལ་ལུས་པ་རེ་རེ་ཡོད།
 ལུས་རེ་རེ་ལ་ལུས་རྩ་ལ་རེ་རེ་ཡོད།
- △ གཏམ་ཡག་ན་ཉན་མཁན་ཡོད།
 ཟས་ཞིམ་ན་ཟ་མཁན་ཡོད།
- △ མི་རྒྱང་རྒྱང་ཆིག་ལ་དོན་ཡོད།
 དོ་རྒྱང་རྒྱང་བརྒྱབ་ན་ཤུགས་ཡོད།

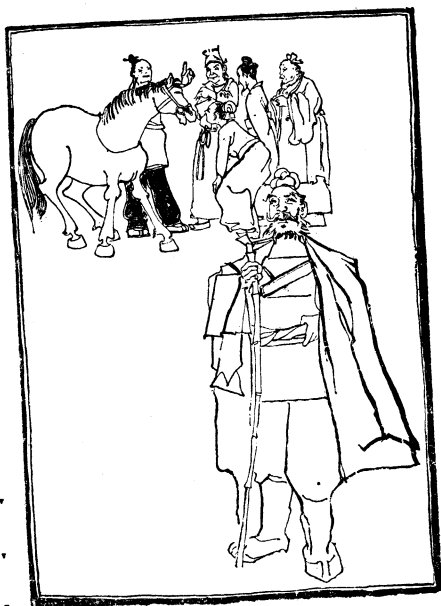
རང་ཀྱལ་གྱི་གནའ་བོའི་གཏམ་རྒྱུད་ལ།

པའོ་དབྱིན་གྱིས་འདེམ་སྒྲུར་བྱས་པ།

མི་ལ་ལྟ་བུ་ལས་དངོས་པོར་མི་ལྟ་བུ།

རྟ་གསེལ་མཁན་ཞིག་གིས་རྟ་.....
 གཅིག་ཁྱིད་ནས་ཆང་རར་འཆང་བར་
 ཕྱིན་པ་རེད། ཁོ་ཆང་རར་ཉིན་
 གསུམ་བསྐྱད་མར་བསྐྱད་ཅུང་རྟ་ཉི་
 མཁན་གཅིག་གྲང་མ་བྱུང་བས།
 ཐབས་ཟད་ནས་རྟ་དཔྱད་མཁན་.....
 བྲགས་ཅན་པའི་ལའི་སར་རྟ་སྒྲུར་
 གནང་རྟགས་ལྟ་བུར་འགྲོ་དགོས་བྱུང་
 ཞིང་། ཁོས་པའི་ལའ་“ངས་སྐྱ་
 ཞབས་བྱིད་ལ་རེ་བ་གཞན་དག་ལྟ་བུ་
 གང་ཡང་མེད། བྱིད་ང་དང་ངའི་
 རྟའི་འབྲིས་ལ་ཆར་གཅིག་ཐེབས་.....

རྩོགས་གནང་། དེར་ཕེབས་ནས་ང་
 ཚོར་གཟིགས་ཅམ་གནང་རྩོགས་.....
 གནང་། ང་ཚོའི་རྩ་ནས་ཕར་ཕེབས་
 ཏི་ཞལ་ཕྱིར་བསྐྱར་ནས་ཡང་སྐྱར་ང་
 ཚོར་གཟིགས་ཅམ་གནང་རྩོགས་.....
 གནང་། ངས་སྐྱེ་ཞབས་ཕྱིད་ལ་རྩ་
 འབྲལ་དྲིན་གཞོ་ཡག་ཐག་ཚད་ལྷན་
 ཚེག་ཅེས་བཤད་པ་རེད།

ཕྱི་ཉིན་ཞོགས་པར་པའེ་ལེ་.....
 དངོས་གནས་ཚང་རར་སླེབས་པ་རེད།
 ཁོ་རྟའི་འབྲིས་ལ་ལངས་ནས་མིག་.....
 མེར་ཁ་ཅམ་གནངས་ཏི་ཡུད་ཅམ་.....

བལྟས་པ་དང་། ཕར་ཅམ་ཕྱིན་ནས་
 ཡང་ཁ་ཕྱིར་བསྐྱར་ཏི་རྟ་དེར་ཞིབ་.....
 ཚགས་ཤིག་བལྟས་རྩིས་གཞི་ནས་.....
 སྤྱི་ཕྱིན་པ་རེད།

ཁོ་ཕྱིན་ནས་ཡུད་ཅམ་ལས་མ་
 སང་བར་རྟ་དང་དེའི་བདག་པོ་.....
 མཐའ་འཁོར་ལ་མི་མང་ཐག་ཚད་.....
 ཅིག་རུབ་ཡོང་ནས་སྐད་ཆ་ཅི་རིགས་
 ངས་ཤིང་། ཞོགས་པ་དེ་རང་ལ་རྟ་
 དེའི་རིན་གོང་རྟ་གཞན་དག་ལས་ལྷ་
 བཅུ་ལྟག་ཅམ་ཆེ་རྩ་ཕྱིན་པ་རེད།

《འཇ་གྲི་སྤྱད་རྩས་》

ཕུན་ཚོམ་གྱིས་དད་གུས་བྱས་པ།

སྤྱོད་ཆད། སུའུ་དྲུང་ཕོ་ཆེ་
 ཏན་རི་པོའི་གཤམ་དུ་སྤྱད་དུས་རྟ་
 དབྱང་ཞན་ས་ཁུལ་གྱི་ཕག་ཤ་རྟ་ཅང་
 ཞིམ་པོ་ཡོད་ཆུལ་ཐོས་ནས་ཆེད་.....
 མངག་མི་གཅིག་རྟ་དབྱང་ཞན་ལ་.....

ཕག་པ་རྟ་བར་བཏང་བ་རེད། ཕག་
 པ་རྟ་བར་འགྲོ་མཁན་དེ་ཆང་པ་ཞིག་
 ཡིན་ཡང་། ཁོ་ཕར་འགྲོ་དུས་སུའུ་
 དྲུང་ཕོ་ཡིས་དྲན་སྐུལ་བཏང་བ་རེ་
 བཞིན། ཆང་ཁ་མོ་གང་ཡང་འཐུང་

མེད་པས་ལམ་པར་དུ་སྤྲོ་ལོ་མ་འཕྱར་
 པར་བདེ་ཐག་དུ་རྟོ་དབྱང་ཞུག་ལ་...
 སྤྲོ་བས་པ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་ཕག་པ་
 རྟོས་ནས་ཕྱིར་ལོག་སྟེ་བྱིས་ལ་སྤྲོ་བས་
 བྲལ་ཡོད་པའི་སྤྲོ་བས་སྤྲོ་ཁོ་བཟོད་
 མི་ཐུབ་པར་ཆང་རྒྱགས་ཆད་འཕྱར་...
 བས་ཆང་གིས་བཟི་ནས་ཉལ་སྤྲོད་...
 དུས་ཕག་པ་ཆང་མ་ཐོས་ལ་ཤོར་...
 ཞིང་། བཟི་དངས་ནས་ཕག་པ་
 བཅའ་ཀྱང་མ་རྟེན་པས་དེ་ལྟར་བྱིས་
 ལ་ལོག་ག་ལ་ཤེས་སྟུང་སྟེ་རང་གི་...
 དབྱལ་བཏང་སྟེ་ཆི་ཅན་རི་ཐོའི་ཉི་...
 འདབས་ནས་ཕག་པ་ཁ་ཤས་རྟོས་ཏེ་
 རྟོ་དབྱང་ཞུག་གི་ཕག་པ་ཡིན་ཁྲལ་...
 བྱས་ནས་ལོག་ཡོང་བ་རེད།

དེ་ནས་སྤྲོ་དུང་ཕོ་ཡིས་རྟོ་...
 དབྱང་ཞུག་གི་ཕག་ཤ་ཞིམ་ཐོའི་...
 གསལ་སྟོན་བཤམས་ཏེ་སྤྲོ་མཐོན་མང་
 ཕོ་གདན་དངས་གིང་། སྤྲོ་དུང་
 ཕོ་ནི་སྤྲོ་བས་དེའི་མི་སྤྲོ་བྲགས་ཅན་...
 ཞིག་ཡིན་པས། སྤྲོ་མཐོན་ནམས་ཀྱི་

མེས་ལ་ཁོང་གི་སྤྲོ་ཆ་རོ་མ་ཡིན་...
 པ་ཐེ་ཆོམ་མེད་པས་མས་ནས་ཆང་...
 མས་རྟོ་དབྱང་ཞུག་གི་ཕག་ཤ་དངོས་
 འབྲལ་ཏེ་ཅང་ཞིམ་ཕོ་འདུག་ཅེས་...
 བསྟོད་ར་ཆད་མེད་གཏོང་བཞིན་པའི་
 སྤྲོ་བས་དེར་མི་ཞིག་རྒྱགས་ཡོང་ནས་...
 སྤྲོ་དུང་ཕོ་ལ་ཕྱལ་མི་ཁ་ཤས་ཀྱིས་...
 བྱིད་རང་མཇལ་དགོས་ཟེར་གྱི་འདུག་
 ཅེས་བཤད་ཅིང་། སྤྲོ་དུང་ཕོ་
 ཡིས་ཕྱལ་མི་དེ་ཆོ་ནང་ལ་སྤྲོད་བཏང་
 ནས་དོན་དག་ཅི་ཡོད་འདི་དུས། དེ་
 ཆོས་ང་ཆོ་བྱིད་ཀྱི་ཐོས་ལ་ཤོར་བའི་...
 རྟོ་དབྱང་ཞུག་གི་ཕག་པ་དེ་ཆོ་སྤྲོ་...
 བར་ཡོང་བ་ཡིན་ཞེས་བཤད།

གཏམ་དེ་ཐོས་མ་ཕག་དེའི་...
 སྤྲོ་ལ་རོ་བསྟོད་བྱེད་མཁན་སྤྲོ་...
 མཐོན་དེ་ཆོ་ཁ་སྤྲོད་ནས་གདོང་...
 དམར་ཐོར་ཐུར་ཏེ་ཏུ་རྟོ་བ་ཐོར་...
 ཡིག་ཕྱིན་པ་རེད།

《ཞུག་དབྱི་ཕིན》

འབྲས་གང་ནས་ཐོན་པ་རེད།

ཐུང་ཀྱལ་རབས་ཀྱི་ཀྱལ་པོ་རྒྱུ་ཅུང་མང་འོག་གི་སློན་ཆེན་ཆེ་ཅིང་ནི་
བདུད་སློན་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ཁོས་རྒྱ་ནི་ལྟོག་ཟེང་རྒྱ་པ་ཉམ་ལེན་བྱས་ནས་
ཉ་ཅང་ཕྱག་པོ་ཆགས་པས། ཁོའི་བྱ་ཕྱག་ཆས་གོས་ཡག་རིགས་ཡག་ཆད་ཀྱིན་
རྒྱ་དང་བས་ཞེས་རིགས་ཞེས་ཆད་ཟེང་རྒྱ་ཁོ་ན་མ་གཏོགས་བས་གོས་དེ་ཆེ་གང་...
ནས་བྱང་བ་ཡིན་མིན་གཏན་ནས་ཤེས་ཀྱི་མེད་པ་རེད།

ཉིན་ཞིག་ཆེ་ཅིང་གིས་རང་གི་ཆ་བོ་མང་པོ་ཞིག་དང་མཉམ་དུ་བ་མ་བ་
དུས་ཆ་བོ་ཆེར་“ཁྱོད་ཆོས་ཉིན་ལྟར་བ་མ་བ་གི་ཡོད་པས་འབྲས་གང་ནས་ཐོན་པ་
ཤེས་ཀྱི་ཡོད་དམ”ཞེས་དྲིས་པ་རེད།

ཆ་བོ་ཆེན་ནང་ནས་གཅིག་གིས་བསམ་སྒྲིག་ཏུ་ཅམ་ཡང་མ་བྱས་པར་...
ལམ་སང་“ངས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། འབྲས་ནི་གཏུན་ཁུང་གི་ནང་ནས་ཐོན་པ་རེད”ཅེས་
བཤད་པ་རེད། བྱ་གུ་དེ་གྲོང་གསེབ་ལ་འགྲོ་མྱོང་མེད་ཅུང་རང་བྱིས་ཀྱི་འབྲས་
ཐུགས་བཤུ་སའི་ཁང་པའི་ནང་ལ་འགྲོ་མྱོང་བར་མ་བཟད་གཏུན་ཁུང་གི་ནང་ནས་
འབྲས་དཀར་པོ་ཐོན་པའང་མཐོང་མྱོང་བར་བརྟེན་ཁོའི་སེམས་ལ་འབྲས་ནི་...
གཏུན་ཁུང་གི་ནང་ནས་ཐོན་པ་རེད་བསམ་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

བྱ་གུ་གཞན་ཞིག་འབྲས་ཐུགས་བཤུ་སའི་ཁང་པའི་ནང་ལའང་འགྲོ་མ་...
མྱོང་ཞིང་། ཁོས་འབྲས་རས་ཡད་ཀྱི་ནང་ནས་འདོན་ཀྱི་ཡོད་པ་མཐོང་མྱོང་
བས། འབྲས་གཏུན་ཁུང་གི་ནང་ནས་ཐོན་པ་རེད་ཟེར་བ་གོ་སྐབས་རྩ་བ་ནས་
འགྲིག་མི་འདུག་བསམས་ཏེ་ལམ་སང་“མ་རེད། མ་རེད། ཁྱོད་ཀྱིས་ནི་ར་བ་རེད།
འབྲས་རས་ཡད་ཀྱི་ནང་ནས་ཐོན་པ་རེད”ཅེས་བཤད་པ་རེད།

《དུཅུ་ཞིང་དུས་དེབ་》

ཁ་སྐྱ་རྒྱུ་མོ་སྐྱ་མིང་བཏང་བ།

སྐྱ་པ་ཞིག་གིས་མི་ལ་“ཤིང་”

རྟོག་ལི་བཟས་ན་སྐྱ་པ་ལ་ཕན་ཅུང་.....
 མཆོར་པར་གནོད་ཀྱི་རེད། ཁ་སྐྱ་
 བྱི་ཏག་ཏག་ཤིང་རྟོག་ལི་ལས་ཐོག་སྐྱ་
 མཆོར་པར་ཕན་ཅུང་སྐྱ་པ་གནོད་ཀྱི་
 རེད་”ཅེས་བཤད་ཅིང་།

སྐྱ་ཆ་དེ་མི་ཞིག་གིས་གོ་.....
 བས་ཁོས་“ང་ལ་ཕན་པ་མ་གཏོགས་”
 གནོད་པ་མི་ཡོང་བ་བྱེད་སྐྱའི་ཐབས་
 བཟང་ཞིག་ཡོད་”ཅེས་བཤད་པས།

སྐྱ་པ་དེས་“ཁྱིད་ལ་ཐབས་.....

བཟང་ཅི་ཡོད་གསུང་རྒྱས་གནང་”
 ཞེས་བཤད་པའི་ལན་དུ།

མི་དེས་“ཤིང་རྟོག་ལི་བ་དུས་”
 སྐྱ་པ་ལ་མ་གཏོགས་སྐྱ་པ་མིང་མ་
 བཏང་ན་མཆོར་པར་གནོད་སྐྱིད་ཀྱི་
 མ་རེད། ཁ་སྐྱ་བ་དུས་སྐྱ་པ་
 ལྟོད་པར་སྐྱ་པ་མིང་བཏང་ན་སྐྱ་པ་
 གནོད་སྐྱིད་ཀྱི་མ་རེད་”ཅེས་བཤད་པ་
 རེད།

《འཇ་ཡོན་ཅིང་གི་གཏམ་》

ཁྱིད་རྒྱུ་བ་མི་ཁྱིད་ལ་གཅེས་སྐྱོང་ ཁྱིད་པ་ཞིག་རེད།

ཁྱིད་ཞིག་ཆེའུ་ཅུན་གྱིས་ཏྲ་.....
 ཤང་ཞིག་ལ་འཆམས་འདྲི་བྱེད་པར་.....

ཁྱིད་པ་རེད། ཏྲ་ཤང་དེས་ཆེའུ་ཅུན་
 དཔོན་པོ་མེན་པ་ཤེས་ནས་ཁོ་ལ་གུས་

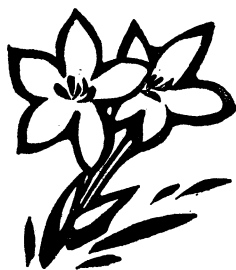
ཞབས་གདན་ནས་མ་བྱས་པ་རེད།
 ཏག་ཏག་སྐབས་དེར་དཔོན་པོ་ཆེན་པོ་
 ཞིག་གི་བྱ་སྒྲིབས་ཤིང་། ཁོ་ཏ་ཅང་
 མཚར་པོ་ཞིག་ཡིན་སྟབས། ཏ་ཤང་
 དེས་ལམ་སང་འཇུག་ཕུལ་ཕུལ་གྱིས་
 ཕྱིར་ཐོན་ནས་ཁོ་ལ་དགའ་བསུ་དང་
 ལྷ་ལོན་བྱས་པས། ཆེུ་ཅུན་ཏ་ཤང་
 དེར་ཞེན་ལྷག་སྟེ་དཔོན་པོ་ཆེན་པོ་
 བྱ་དེ་ཕྱིན་ཚར་རྗེས་ཁོས་ཁོང་ཁྱི་
 ངང་ནས་ཏ་ཤང་དེར་“ཁྱོད་ཀྱིས་ང་
 ལ་གུས་ཞབས་མི་བྱེད་པར། ཁོ་ལ་
 གུས་ཞབས་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་བྱེད་
 དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ག་རེ་ཡིན”ཞེས་
 ཇིས་པ་རེད།

ཏ་ཤང་དེ་ནི་མི་ཁ་བདེ་པོ་
 སྐད་གཤམ་ཅན་ཞིག་ཡིན་སྟབས་ཁོས་
 ལམ་སང་“ཏ་ཏ། ཁྱོད་ལྟོ་བ་
 རེད། ཁྱོད་ཀྱིས་ངའི་གཤིས་རྒྱུད་
 ཤེས་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། ངས་མི་
 ཞིག་ལ་ཕྱི་ཆུལ་ཐོག་གུས་ཞབས་བྱས་
 པ་ཡིན་ན། སེམས་ཀྱི་གཏིང་ནས་ཁོ་
 ལ་དགའ་པོ་མེད་པའི་རྟགས་རེད།
 སེམས་ཀྱི་གཏིང་ནས་མི་ཞིག་ལ་.....

དགའ་པོ་མེད་ན། ཕྱི་ཆུལ་ཐོག་གུས་
 ཞབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཅེས་བཤད་ཅིང་།

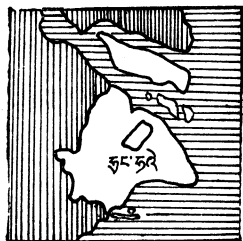
ཆེུ་ཅུན་གྱིས་གདམ་དེ་གོ་མ་
 ཐག་ལག་ཏུ་འཁར་རྒྱག་ཅིག་བྱིར་
 ཡོད་པ་དེས་ཏ་ཤང་གི་མགོ་ཐོག་ལ་
 ལྷག་ཅམ་ལྷག་ཅམ་ཐེངས་ཁ་ཤས་
 བྱས་པ་དང་འབྲེལ། “ཁྱོད་ཀྱིས་ཤོད་
 རྟངས་ལྟར་ན་ཁྱོད་བརྟུངས་ན་ཁྱོད་ལ་
 གཅེས་སྦྱང་བྱེད་པ་ཞིག་དང་། ཁྱོད་
 མ་བརྟུངས་ན་ཁྱོད་ལ་གཅེས་སྦྱང་མི་
 བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་པའོ་འདྲག་པས།
 ངས་ཁྱོད་མ་བརྟུངས་ཐབས་མེད་རེད།
 དགོངས་འགལ་མེད་པ་ལྟེ་ཞེས་.....
 བཤད་པ་རེད།

《སྐད་བྱ་པའི་ལོ་རྒྱུས་》

ཞིང་ཆེན་དང་། སྤྱང་ཁྱིམ་། རང་སྤྱོད་སྤྱོད་ས་
ཁག་གི་གནས་ཚུལ་མདོར་བསྟུས།

ཏང་ ཏའེ་ སྤྱང་ ཁྱིམ་།

ཆེ་ཤིང་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་བསྟུས་ཚུར་བྱས་པ།

ས་བབ་ཀྱི་གནས་ཚུལ་མདོར་བསྟུས། ཏང་ཏའེ་སྤྱང་ཁྱིམ་གྱི་
བསྟུས་མིང་ལ་དུའུ་ཟེར་ཞིང་། དེ་ནི་རང་ཀྱལ་གྱི་གྲུང་དབྱང་གི་ཐད་སྤྱོད་སྤྱོད་
ཁྱིམ་གསུམ་གྱི་གས་གིག་ཡིན། སྤྱང་ཁྱིམ་དེ་འབྲི་ཅུ་འབབ་ཡུལ་གྱི་ཀྱ་མཚོའི་
འགམ་དུ་གནས་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ཀྱ་ཁྱོན་སྤྱི་ལེ་གྲུ་བཞི་ 6185 ཡོད་(སྤྱང་ཁྱིམ་
ནང་ཁྲལ་གྱི་ཀྱ་ཁྱོན་ནི་སྤྱི་ལེ་གྲུ་བཞི་ 145 ཡོད་པ་དང་སྤྱང་ཁྱིམ་ཉི་འདབས་ཀྱི་
ཀྱ་ཁྱོན་ནི་སྤྱི་ལེ་གྲུ་བཞི་ 6040 ཡོད)། ཏང་ཏའེ་ཡི་ས་བབ་ཆ་སྟོམ་བྱས་ན་ཀྱ་
མཚོའི་རོས་ལས་སྤྱི་ 4 ཡས་མས་ཀྱིས་མཐོ་བ་ཡོད།

མི་གྲངས། མི་གྲངས་ཁྱོན་བཙུམས་སྤྱི་ 1132 ཡོད་(སྤྱང་ཁྱིམ་ནང་ཁྲལ་
ལ་མི་གྲངས་སྤྱི་ 591 ཡོད་པ་དང་། སྤྱང་ཁྱིམ་ཉི་འདབས་ལ་མི་གྲངས་སྤྱི་ 541

ཡོད།) མི་རིགས་གཙོ་བོ་ནི་རྒྱ་རིགས་ཡིན་ཞིང་དེར་ཉ་ལམ་མི་གངས་ཁྲི་ 1010
ཡོད་པ་རེད། དེ་མིན་ད་དུང་དུ་འེ་རིགས་དང་། སྐག་རིགས། མན་རྩ་རིགས།
བོད་རིགས། ཁྱང་རིགས། ཁུའོ་ཞན་རིགས་སྐགས་གངས་ཉུང་མི་རིགས་ཡོད།

གནམ་གཤིས། ཉང་ཉེ་ཡི་གནམ་གཤིས་ནི་ཆ་ཁུལ་གྱི་གནམ་གཤིས་
ཡིན་ཞིང་། ལོ་གཅིག་ནང་ཆ་སྟོམ་གྱི་རྒྱ་ཆ་དེ་ནི་ཡལ་ཆེར་ཉི་ཉི་ལྟ་ 15 ཡིན།
ཟླ་བ་ 8 པར་ཆ་བ་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པས་རྒྱ་ཆ་དེ་ནི་ཡལ་ཆེར་ཉི་ཉི་ལྟ་ 28 ཡིན་ཞིང་།
རྒྱ་ཆ་དེ་ནི་ཡལ་ཆེར་ཉི་ཉི་ལྟ་ 36—37 ཡས་མས་
སྒྲིབས་ཀྱི་ཡོད། ཟླ་བ་ 1 པར་གནམ་གཤིས་གང་ཤོས་ཡིན་པས་སྒྲིབས་དེ་ནི་
རྒྱ་ཆ་དེ་ནི་ཡལ་ཆེར་ཉི་ཉི་ལྟ་ 3 ཡིན་ཞིང་། རྒྱ་ཆ་དེ་ནི་ཡལ་ཆེར་
ཉི་ཉི་ལྟ་ 5—7 ཡས་མས་སྒྲིབས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ལོ་ཉི་ལ་པོ་
ཆར་རྒྱ་ལ་བ་ཆ་དེ་ནི་ཉི་ལྟ་ 1100 རེད།

ཕྱི་འཛིན་ས་ཁུལ་དབྱེ་ལྟར་། ཁྱང་ཁྲིར་ནང་ཁུལ་ལ་རྒྱས་ 10
དང་ས་ཁུལ་དོན་གཙོ་ཁྲིར་ 1 ཡོད་པ་དང་། ཁྱང་ཁྲིར་ཉི་ལ་བས་ལ་ཞན་ 10
ཡོད།

བཟོ་ལས། ཉང་ཉེ་ནི་རང་རྒྱལ་གྱི་བཟོ་ལས་ཁྱང་ཁྲིར་ཆེ་ཤོས་དེ་
ཡིན་ཞིང་། བཟོ་ལས་ཐོན་རྒྱས་རིན་ཐང་གིས་ཁྱང་ཁྲིར་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱལ་དམངས་
དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཐོན་རྒྱས་རིན་ཐང་བསྒྲམས་འཛོར་གྱི་བརྒྱ་ཆ་ 90 ཡན་ཆད་ཟིན་
ཀྱི་ཡོད་ཅིང་། དེར་ཁྱོན་སྟོན་བཟོ་བྱ་དང་ཁེ་ལས་ 8000 ཅམ་ཡོད་པ་དེ་ཆེ་
ནང་ལ་ལས་བཟོ་མི་གངས་ཁྲི་ 420 ལྟག་ཅམ་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཆེ་ནི་ནང་ནས་
དམངས་ཡོངས་ལ་དབང་བའི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ཁེ་ལས་ 3400 ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་
ལས་བཟོ་མི་གངས་ཁྲི་ 330 ལྟག་ཅམ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཆེ་ནི་ཐོན་རྒྱས་རིན་
ཐང་གིས་ཐོན་རྒྱས་རིན་ཐང་བསྒྲམས་འཛོར་གྱི་བརྒྱ་ཆ་ 92 ཟིན་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

ཐོན་མོང་ལ་དབང་བའི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ཁེ་ལས་ 4600 ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་ལས་ ་
 བཟོ་མི་བྲངས་ཁྲི་ 90 ཡོད་པ་དང་དེ་ཚོའི་ཐོན་རྫས་རིན་ཐང་གིས་ཐོན་རྫས་རིན་
 ཐང་བསྐྱམས་འཛོར་གྱི་བརྒྱ་ཆ་ 7.8 ཟིན་གྱི་ཡོད་པ་རེད། བཟོ་ལས་ཐོན་
 གྱིད་མུ་མཐུད་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བཞིན་ཡོད་པ་དཔེར་ན་ 1949 ལོར་རྒྱང་ཏའི་
 བཅིངས་འགྲོལ་བྱང་མ་ཐག་གོང་ཁྲིར་ཡོངས་ཀྱི་བཟོ་ལས་ཐོན་རྫས་རིན་ཐང་ ་
 བསྐྱམས་འཛོར་སྒྲར་མ་དུང་ཕུར་ 23.3 མ་གཏོགས་མེད་ཀྱང་ 1978 ལོར་ ་
 གླིངས་དུས་སྒྲར་མ་དུང་ཕུར་ 544 བར་འཕར་ཡོད་པ་རྟེ། ལྷུང་ 22 ལས་མས་
 འཕར་ཡོད་པ་རེད། 1978 ལོ་དང་བསྟུན་ན་ 1979 ལོར་ཡང་བརྒྱ་ཆ་ 8.4
 འཕར་ཡོད་པ་རེད།

ཞིང་ལས། རྒྱང་ཏའི་གྲོང་ཁྲི་ཉེ་འདབས་ཀྱི་ཞལ་ཁག་ལ་ཚོ་ཞིང་རྒྱ་
 ཁྲི་ཟུ་བུ་ཁྲི་ 540 ཙམ་ཡོད་ཅིང་། གཙོ་བོ་འབྲུ་རིགས་(འབྲས་དང་གོ)དང་།
 སྲིང་བལ། ལྷུ་ལྷུ་འུ་ལོ་རྟ་(པད་ཁ) རྩ་ཆལ་སྐགས་འདེབས་ཀྱི་ཡོད། དེ་ནི་
 རང་རྒྱལ་གྱི་ཐོན་ཆད་བརྟན་ཞིང་མཐོ་བའི་ཞིང་ལས་ས་ཁུལ་ཞིག་རེད། འབྲུ་
 རིགས་ཐོན་ཆད་ཆ་སྟོམ་བྱས་ན་ཟུ་རེར་རྒྱ་མ་ 1600 ཟིན་གྱི་ཡོད་པ་དང་།
 སྲིང་བལ་གྱི་(འབྲུ་མེད་སྲིང་བལ) ཐོན་ཆད་ཆ་སྟོམ་བྱས་ན་ཟུ་རེར་རྒྱ་མ་ 170
 ཟིན་གྱི་ཡོད་པ། པད་ཁའི་སྟན་གྱི་ཐོན་ཆད་ཆ་སྟོམ་བྱས་ན་ཟུ་རེར་རྒྱ་མ་ 300
 ཟིན་གྱི་ཡོད་པ། རྩ་ཆལ་གྱི་ཐོན་ཆད་ཆ་སྟོམ་བྱས་ན་ཟུ་རེར་རྒྱ་མ་ 10000
 ཟིན་གྱི་ཡོད་པ་རེད།

འབྲུ་མ་འབྲུལ། རྒྱང་ཏའི་ནི་རང་རྒྱལ་གྱི་གྲུ་ཁ་ཆེ་སྐོས་སྐག་ཡིན་ལ།
 བེ་ཅིན་དང་རྒྱང་ཏའི་བར་དང་། རྒྱང་ཏའི་དང་རྒྱང་ཏའི་གྲོ་བར་གྱི་ལྷགས་ལམ་
 གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་མཆམས་སུ་གནས་ཡོད་སྟབས་སྟོ་ཕྱོགས་དང་བྱང་ཕྱོགས་བར་གྱི་
 ལྷགས་ལམ་འགྲུམ་འབྲུལ་གྱི་རྟེ་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་ཞིང་། 1979 ལོར་རྒྱང་ཏའི་
 མཚོ་ཁ་ནས་ཐོན་པའི་རྒྱང་སྟོད་གྲུ་གཟིངས་ 600 ཡོད་པ་དེ་དག་གིས་རྒྱལ་ཁབ་

དང་སྤྱི་ལོ་ 100 ལྟ་ཅམ་ལ་ཕྱིར་གཏོང་ཆོད་ཚལ་དཔོར་འབྲེན་བྱས་ཡོད་པ་
རེད། རྒྱལ་སྤྱིའི་མཁའ་ལམ་ལ་ཆ་བཞག་ན་རི་མེན་གྱི་དྲུང་ཅིང་དང་ཏ་པན་
དང་། ཉིན་རྒྱུ་མེད་མེད། ཞི་ལའི་ཡ་ཏེན། རུའི་ཉིའི་རི་ནེ་ལ་སྤྱི་ལོ་
ཁབ་མང་པོར་མཁའ་ལམ་བཅུགས་ཡོད་པ་རེད།

རིག་གནས་སྒྲིབ་གསོ། དྲང་ཏའི་ཡོངས་ལ་རང་ཚུགས་ཀྱི་ཆན་རིག་
ཞིབ་འཇུག་ལས་ཁྲུང་ས(ཞིབ་འཇུག་ལུང་དང་ཞིབ་འཇུག་ཁང)200 ལྟ་ཅམ་
ཡོད་པ་དེ་ཆོད་ནང་ཆེད་ལས་ཆན་རིག་ཞིབ་འཇུག་མི་སྣ་གྱི་ 2.8 ལྟ་ཅམ་
ཡོད་པ་རེད། མདོར་ན་བཟོ་བྱ་དང་། ཁེ་ལས། སྒྲིང་གསེབ་ཀྱི་མི་དམངས་ཀྱང་
ཉིའི་བཟོ་ལས་དང་ཞིང་ལས་བཅས་ཐད་ཀྱི་ཆན་རིག་ལག་ཅུ་མི་སྣ་དང་། དེའི་
ཐོག་དུ་སྒྲིབ་བྱིད་དང་སྒྲན་བཅོས་སྤྱི་ལོ་རང་བྱུང་ཆན་རིག་གི་ཆེད་ལས་སྣ་
ཀྱི་མི་སྣ་བསྐྱོད་ན་ཁྱེད་བསྐྱོད་མས་མི་བྱངས་གྱི་ 24.6 ལྟ་ཅམ་
ཡོད།

སྒྲིབ་བྱ་ཆེ་བ་དང་སྒྲིབ་བྱ་ཆེན་མོ་སྤྱི་ལོ་མཐོ་རིམ་སྒྲིབ་བྱ་ 49 ཡོད་པ་
དང་། འབྲིང་རིམ་ཆེད་ལས་སྒྲིབ་བྱ་ 71 ཡོད་པ། སྤྱིར་བཏང་གི་འབྲིང་རིམ་
སྒྲིབ་བྱ་དང་སྒྲིབ་བྱ་རྒྱུ་བ་ 4840 ཡོད་པ། ལུ་བཅོལ་ཁང་ 4017 ཡོད་པ་
རེད།

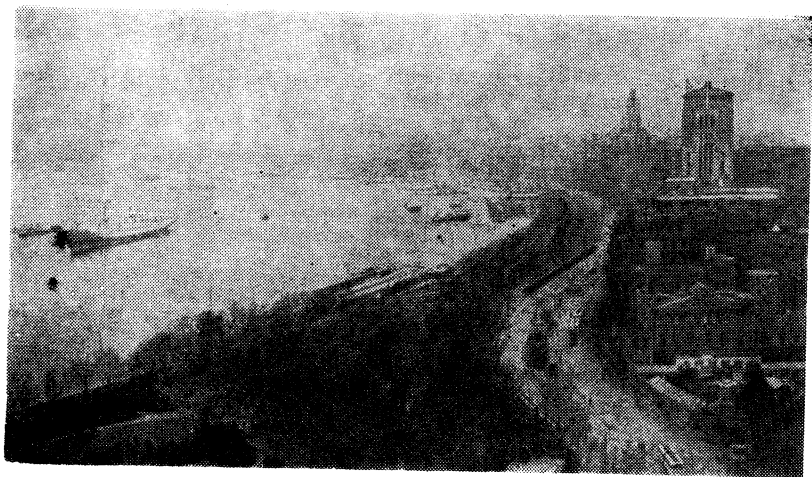
འབྲེན་བཞེན། སྒྲིང་ཁྱིའི་ཡོངས་ལ་སྒྲན་ཁང་ཁག་ 460 ལྟ་ཅམ་
དེ་མེན་སྒྲིང་གསེབ་ཀྱི་མི་དམངས་ཀྱང་ཉི་དང་ཐོན་སྐྱེད་རུ་ཆེན་གྱི་འབྲེན་བཞེན་
ཁང་ 2900 ལྟ་ཅམ་ཡོད་པ་དང་། བཟོ་བྱའི་ལུས་ཁམས་བདེ་སྤྱང་ཁང་ 3500
ལྟ་ཅམ་ཡོད་པ། སྒྲིང་ལམ་རྒྱུང་བའི་མཉམ་ལས་སྒྲན་བཅོས་ཁང་ 1300 ལྟ་
ཅམ་ཡོད་པ་རེད།

སྒྱུ་རྒྱུ། སྒྲིང་ཁྱིའི་ཡོངས་ལ་ཆེད་ལས་སྒྲིབ་གར་ཆོགས་པ་ 43 ཡོད་པ་
དང་། སྒྲིབ་བརྟན་སྤྱིན་ཐོག་བཟོ་བྱ་ 4 ཡོད་པ། སྒྲིབ་བརྟན་སྤྱིན་ཐོག་པར་རྒྱག་
ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་བརྟན་ལག་ཅུ་བཟོ་བྱ་ 1 ཡོད་པ་རེད།

གསར་བཟའི་བཞི་གནས་རྒྱུ་ཡིན་པ། གྲང་གྲང་ཁྱད་ཏང་གི་རྒྱལ་
 ཡོངས་འཐུས་མི་ཚོགས་ཆེན་གྲེངས་པ་དང་པོ་འཚོགས་ས་ཡོད་པ་དང་། 1946
 མའི་གྲང་གྲང་གི་འཐུས་མི་ཚོགས་པའི་ཏང་ཏེ་ལ་བཅས་སྔ་དྲུག་པའི་དོན་...
 གཅོད་ཁང་(སྐོ་མཐུན་གྲོ་ལྷ་ཞེན་ལའེ་ཡི་གཟིམ་ཤག)ཡོད་པ། སྐུ་ཞབས་སུན་
 གྲང་ཏན་གྱི་སྔོན་མའི་གཟིམ་ཤག་ཡོད་པ། ལུ་ལུ་ལྷན་གྱི་བློན་གསེ་ཁང་དང་།
 ལུ་ལུ་ལྷན་གྱི་སྔོན་མའི་གཟིམ་ཤག ལུ་ལུ་ལྷན་གྱི་བང་ས་བཅས་ཡོད་པ་རེད།

གནའ་ལྷལ་བྲགས་ཅན། ཡུས་ཡོན་སྤྱི་སྤྱི་ནང་གི་རྟེན་སྤྱན་ཐང་
 དང་། གྲུ་དབྱི་ཡོན་སྤྱི་སྤྱི་། ལུ་ཏ་མཚོད་རྟེན། སུང་ཅང་མཚོད་རྟེན་གྱི་
 བཞི། ཡུས་རྒྱུ་དཔོན་པ་སྔགས་ཡོད་པ་རེད།

ཏང་ཏེ་ལ་གྲང་ལྷན་གྱི་ལུང་གཅིག

གནའ་

བྱལ་

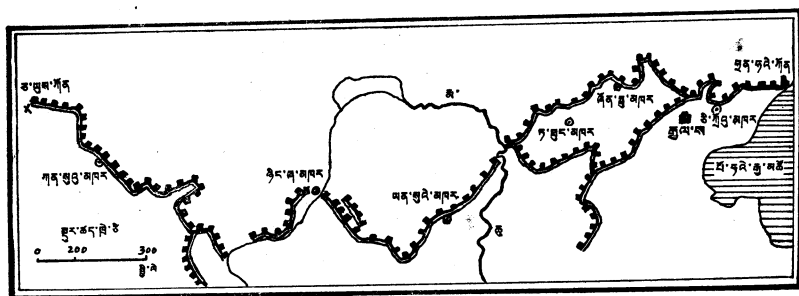
གྲགས་

ཅན།

༄ ག་རྒྱ་རབས་འབྱུངས་རྒྱུ་བྱས་པ། ༄

བརྗིད་ཆགས་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ལྷགས་རི་རིང་པོ།

ལྷགས་རི་རིང་པོ་ནི་རང་རྒྱལ་གནའ་རབས་ཀྱི་འགོག་སྲུང་གི་རང་བཞིན་ལྷན་པའི་ཨར་ལས་བཟོ་སྐྱོན་བརྗིད་ཆགས་ལ་སྐབས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། རང་རྒྱལ་གྱི་ས་གཞི་ཆེན་པོའི་བྱང་ཁོས་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོགས་ནས་གར་སྤྱོད་བར་ལེ་དབར་སྤྱི་ཚེ་ལྷག་ཙམ་གྱི་སར་སྐྱལ་དལ་བུར་རྒྱ་བའི་བཟོ་དབྱིབས་ལྟར་གནས་ཡོད་པར་བརྗིད་ལེ་དབར་སྤྱི་ལྷག་གྱི་ལྷགས་རི་རིང་པོ་ཞེས་འཇམ་སྤྱིང་ཐོག་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་རེད། ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་ནང་འཁོད་གསལ་ལྟར་ན། རང་རྒྱལ་གྱི་ཁྲུང་ཆུ་དུས་སྐབས་སུ་རྒྱལ་ཕྱན་ཁག་པན་ཚུན་སྲུང་འགོག་བྱེད་ཆེད་ས་འགག་བཅན་སར་ལྷགས་རི་རིང་པོ་བཟོས་པ་རེད། ཡིན་ནའང་སྐབས་དེར་ལྷགས་རི་རིང་པོ་བཟོ་

མིང་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ཀྱི་ལྷགས་རི་རིང་པོའི་ས་བྱ།

མཁན་ཀྱལ་ཕྱན་གྱི་ནང་ནས་སྔ་མོས་ནི་ཁྱུ་གོ་ཀྱལ་ཁབ་ཡིན་ཞིང་། 《ལོ་རྒྱུས་
 དེབ་ཐེར་ཅུ་ལྔ་ཀློག་ཞེས་པའི་ནང་ཀྱལ་པོ་ཞི་ཀྱང་སྤྱི་ལོ་བཞི་པར་(སྤྱི་ལོ་མ་ཡུང་
 ལོང་གི་ལོ་ 657 པར་) “ཀྱལ་ཕྱན་ཁྱུ་གོས་ལྷགས་རི་རིང་པོ་བཙོས་ནས་དེར་...
 ལྷགས་རི་བྱ་བཞི་ཞེས་མིང་བཏགས་ཡོད་”ཅས་འཁོད་འདུག དེ་ནས་བཟུང་རང་
 ཀྱལ་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་སྔ་ཕྱིར་ཀྱལ་ཕྱན་ཀྱལ་ཁབ་དང་བཀས་བཞོད་རྒྱུ་འཛིན་གྱི་...
 ལོང་མའི་སྤྱི་དགའ་ཉི་ཤུ་ལྷག་ཙམ་གྱིས་སྔ་ཕྱིར་ལྷགས་རི་རིང་པོ་ཅིག་བཙོལ་
 ཞིག་གས་བྱེད་སྦྱང་ཡོད་པ་རེད། དེའི་ནང་ནས་ཆིན་དང་། ཉན། མིང་བཅས་
 ཀྱལ་རབས་གསུམ་པོས་བཙུགས་པའི་ལྷགས་རི་རིང་པོ་ཆང་མ་ས་ལེ་དབར་སྤྱི་ཆོ་
 བཀྲལ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཁྱབ་སའི་ས་ཁྲོན་གྱི་ཐོག་ནས་བཞད་ན་རང་ཀྱལ་གྱི་ཞིན་

ཡངས་ཉུང་མི་རིང་གྱི་སྐྱ་ཆབ་ནམས་ལཱ་འ་རི་རིང་པོར་མེབས་ནས་གཟེར་སྒྲོར་གནང་བའི་གནས་ཚུལ།

ཅང་དང་། ཀན་སུཊ། ཉིང་ཞ། ཅའན་ཞི། ནང་སྐྱལ་ ཅན་ཞི། ཉ་པ། པ།
 ཅན། ཐེན་ཅན། མེན་ཉིང་། ཅི་མེན། ཉེ་ལྷང་ཅང་། ཉ་ནན། ཅན་དྲང་།
 ཉུཊ་པ། ཉུཊ་ནན་པཅས་ཞིང་ཆེན་དང་། སྤང་བྱེད། རང་སྤྱང་སྤངས་པུ་
 ཉུག་ནང་གནའ་རབས་ཀྱི་ལྷགས་རི་རིང་པོ་དང་ཉེན་པར་གཏོང་བྱེད་ཀྱི་མེ་སྤར་
 ཉུགས་བྱའི་རྩེས་ལྷལ་ད་ལྷའང་ཡོད་པ་རེད།

མིང་རྒྱལ་རབས་ནི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ལྷགས་རི་རིང་པོ་བཟོ་.....
 མཁན་རྒྱལ་རབས་མཆུག་མཆུག་དེ་ཡིན་ལ། ལྷགས་རི་རིང་པོ་རྩིག་བཟོ་བྱེད་
 རྒྱའི་ཨར་ལས་ལག་རྩལ་འཕེལ་རྒྱས་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་དེ་ཡང་ཡིན། རྒྱལ་
 རབས་དེའི་རིང་ལྷགས་རི་རིང་པོ་སྤྱི་ལྷོ་རྩིག་བཟོ་དང་ཞིག་གསེས་ཐེངས་བཙོ་...
 བརྒྱད་བྱས་ཉེ་རྒྱལ་ལྷགས་ཀན་སུཊ་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཅ་ཡུས་ཀོན་འགག་སྒྲོ་ནས་ཤར་
 ལྷགས་ཉ་པ་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཅན་ཉེ་ཀོན་འགག་སྒྲོའི་བར་གྱི་ས་ལེ་དབར་བྲི་ཆོ་...
 གཅིག་ལྷག་ཅམ་ཡོད་པ་དེར་ལྷགས་རི་རིང་པོ་བྱི་མ་ཟེར་ཞིང་། ཉ་ལྷང་མཁར་
 དང་ཞོན་རྒྱ་མཁར་གྱི་རྩེ་ལྷགས་དང་། ཀྱི་ལྷའི་ཞིང་ཆེན་(ད་ལྷའི་ཉ་པ་ཞིང་
 ཆེན་)དང་ཅན་ཞི་ཞིང་ཆེན་གྱི་ས་མཆོམས་སུ་བརྩིགས་པའི་ལྷགས་རི་རིང་པོར་...
 ལྷགས་རི་རིང་པོ་ནང་མ་ཟེར།

ལྷགས་རི་རིང་པོ་ནི་རང་རྒྱལ་གནའ་རབས་ཀྱི་བརྒྱུད་ཆགས་ཡིད་དྲ་འོང་
 པའི་ཨར་ལས་བཟོ་སྐྱོན་ཞིག་དང་། ཀྱང་ཉ་མི་རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ལྷལ་བཞག་
 རིན་ཐང་བྲལ་བ་ཞིག མེན་རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བྱས་རྩེས་ངོ་མཆར་ཅན་ཞིག་
 བཅས་ཡིན་པས་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱི་ལྷོ་ཁང་གིས་ཅན་ཉེ་ཀོན་འགག་སྒྲོ་དང་། ཅུས་
 ཡུང་ཀོན་འགག་སྒྲོའི་རི་པོ་པ་ཉ་ཡིང་། ཅ་ཡུས་ཀོན་འགག་སྒྲོ་བཅས་སུ་ཡོད་
 པའི་ལྷགས་རི་རིང་པོ་དེ་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་གནད་ཆེར་བཟུང་ནས་སྤང་སྤྱང་བྱེད་.....
 ཡུལ་གྱི་རིག་གནས་དངོས་པོའི་སྤྱི་ཆན་ཁག་དང་པོ་ཡིན་ཞེས་ལྷལ་བཞགས་.....
 གནད་ཡོད་པ་རེད།

དགེ་ལུགས་པའི་གདན་ས་ཆེན་པོ་རྒྱ་འབྲུམ་ བྱམས་པ་གྲིང་།

མཚོ་རྩོན་རྒྱ་འབྲུམ་བྱམས་པ་གྲིང་ནི་དགེ་ལུགས་པའི་གདན་ས་ཆེན་པོ་...
 རྒྱལ་གྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་རེད། དེ་ད་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཅ་ཅིང་བྲི་ལ་ 39
 པ་རྒྱུ་ལ་ 1560 ལོར་མཚོ་རྩོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་རྟོང་ཁྱུང་རྒྱུང་གི་རྩ་གསར་གྱི་བྱང་...
 གར་རྒྱུད་ཀྱི་ས་ཆ་ཞིག་སྟེ། ཟླ་ལྷིང་ཁྱུང་ཁྱིམ་ནས་ལེ་དཔར་ 50 ཡོད་པའི་རྩེ་
 ཙུང་ཁ་པ་འབྲུངས་སར་བཞེངས་ཡོད་པ་རེད།

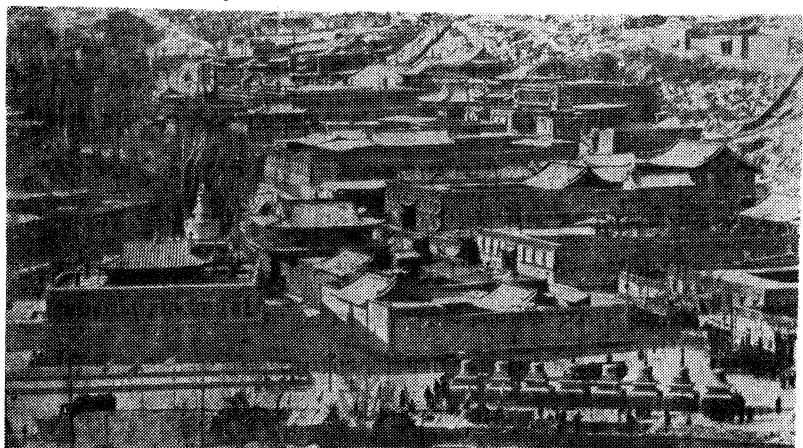
དེ་ནི་བརྒྱུད་ཆགས་ལ་གཟེ་འདྲ་འབར་པའི་དགོན་སྡེ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་།
 དེར་ས་ཁུ་སྡེ་བཞི་བྲི་ཆོ་ 40 ཅམ་ལ་སྡེ་རྫོང་ཁང་དང་། འདྲུ་ཁང་།
 མཚོད་རྟེན། བྲ་གཤམ་སྐགས་ཡོད་པ་རེད། དགོན་སྡེ་དེ་ནི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་བཙོ་རྩལ་
 ཟུང་འབྲེལ་བྱས་ནས་བཞེངས་པ་ཞིག་ཡིན་སྐབས་ཁང་བཟང་དེ་ཆོའི་ཐོག་ནས་རྒྱ་
 བོད་མི་རིགས་གཉིས་ཀྱི་ངལ་རྩལ་མི་དམངས་ཀྱི་ཁྲ་ན་མེད་པའི་ཤེས་རིག་གསལ་
 བར་མཚོན་ཡོད།

དེར་གནས་མངའ་དང་སྤྱོད་གཤེད་ལྟ་སྐོར་དུ་ཡོངས་ན་ངེས་པར་དུ་ལྟ་...
 དགོས་པའི་གས་ནི་གསེར་སྤྲང་ཁང་དང་། ཆགས་ཆེན་འདྲུ་ཁང་། བཅན་ཁང་
 བཅས་ཡིན། གསེར་སྤྲང་ཁང་ནི་ཐོག་ཅེག་གསུམ་ཡོད་པའི་ཁང་ཆེན་ཞིག་ཡིན་
 ཞིང་། རྒྱ་འབྲུམ་དགོན་གྱི་དཀྱིལ་དུ་གནས་ཡོད། དེའི་ཐོག་ཅེག་གཉིས་པའི་
 ཆམས་ཆེན་གྱི་དཀྱིལ་དུ་མཚོ་ཆད་སྡེ་བཅུ་གཅིག་ཅམ་ཡོད་པའི་རྩེ་ཙུང་ཁ་པའི་
 གསེར་སྤྲང་བཞེངས་ཡོད་པ་དང་། མཚོད་རྟེན་གྱི་ཅེ་མའི་མཚོད་གསོམ་ནང་དུ་
 རྩེ་ཙུང་ཁ་པའི་རྒྱ་འདྲུ་བཞུགས་ཡོད། ཆགས་ཆེན་འདྲུ་ཁང་གི་ནང་ལ་གོས་ཆེན་
 འདྲ་མེན་སྐྱ་ཆགས་དྲམ་ནས་སྤྲར་སྒྲིག་བྱས་པའི་སངས་ཁ་ལྟ་བུ་ཆོག་མི་ཤེས་པ་...
 མང་པོ་ཡོད་པར་མ་ཟད། བཀོས་དགོལ་རི་མོ་དང་རུམ་འབྲུག་གིས་བརྒྱན་པའི་

ཀ་པ་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ་རེ་བརྒྱད་ཡོད་པ་རེད། བཅོན་ཁང་ནང་གི་ཀ་པ་ཚང་
མར་གཅན་གཟན་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བགས་པས་ཀ་འབྲུམ་བརྒྱབ་ཡོད་པ་དང་། སྤྱག་
གཟིག་དོམ་ངེད་ཀྱི་སྤྱན་གཟིགས་དང་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྱེད་དགུ་པའི་ཆིབས་རྟའི་...
དམར་དཔེ་བཅས་བཤམས་ཡོད་པ་རེད།

སྐུ་འབྲུམ་དགོན་པའི་བྱུང་དུ་འཕགས་པའི་སྐུ་ཅལ་ཞིག་ནི་བཙ་ལྷ་མཚན་
པ་དེ་ཡིན་ཞིང་། ཡོ་ལྷར་བོད་ཆུ་དང་པའི་ཆེས་བཙ་ལྷའི་དགོང་མར་“བཙ་
ལྷ་མཚན་པའི”དུས་ཆེན་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད། བཤད་སྒྲུལ་ལྷར་ན་དེ་ནི་རྩ་
ཙང་ཁ་པས་ཕྱག་སྒྲུལ་བཏོད་པའི་མཇེད་ཆེན་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་རེད། ཉིན་
དེར་སྐུ་འབྲུམ་དགོན་དུ་བཙ་ལྷ་མཚན་པ་འབྲུམ་སྤྱན་བུད་ཀྱི་ཡོད། ཟླ་བཅུན་
ཆོས་མར་ཆོན་གྱིས་སྐུ་འབྲུམ་དང་། སྐུ་བོ་ཆུན་གཞོན་ཡོ་མ། འདབ་ཆགས་རི་
དྲགས། ཅི་ཤིང་མེ་རྟོག་ཁང་བཟང་རི་ཁྲུང་། ལྷ་མོ་རྒྱལ་གར། དམངས་
ཁྲོད་གཏམ་རྒྱུད་སྐགས་གསོན་ཉམས་ལུན་ལ་མངོན་སུམ་དོད་པོ་བཟོ་གི་ཡོད་པར་
བརྟེན། སྐུ་འབྲུམ་དགོན་གྱི་བཙ་ལྷ་མཚན་པ་དེ་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་སྐད་གྲགས་ཆེན་
པོ་ཡོད་པ་རེད།

སྐུ་འབྲུམ་བྱམས་པ་གྲིང་གི་ཕྱི་དབྱིབས་ཉིལ་པོ།

རྟུའི་

རིགས།

ཨ་པ་སེས་བཟུས་རྒྱུར་བྱས་པ།

རྟུའི་རིགས་ལ་རྟུའི་རྟུའི་མི་རིགས་ཀྱང་ཟེར། དེ་ནི་མེས་ཀྱལ་གྱི་སྤྱི་
རིང་ལུགས་ཀྱིས་ཆང་ཆེན་པོའི་ནང་གི་སྤྱན་ཆེ་མི་རིགས་གིག་ཡིན། རྟུའི་
ལ་མི་གངས་ཀྱི་ཆོ་བྱུག་བརྒྱ་བཞི་བརྒྱ་ཡོད་པ་དེ་དག་མེས་ཀྱལ་གྱི་ས་གནས་
དུ་ཁ་གསལ་སྟེ་རྟུའི་རིགས་སྣམས་མི་རིགས་ཁག་དང་འབྲེས་ནས་བསྐྱད་ཡོད་ཅི
རྟུའི་རིགས་ཁྲུང་ས་གཙོ་བོ་ནི་རྩུབ་བྱང་གི་ཉིང་ཞེ་དང་། ཀན་སུའུ།
ཅང་། མཚོ་མོན། ཡའན་ཞེ་བཅས་ཡིན་པ་དང་། དེ་ནས་ཉི་ནན། ཉི་
ཅན་དུང་། རྩན་ནན། ཨན་རྟུའི། ལའོ་ཉིང་། བོད་མྱོངས། བེ་ཅིན་ས
རེད། རྒྱུར་བཤང་དུ་རྟུའི་རིགས་ཀྱི་གནས་སྡངས་ནི་གསལ་ཆེ་འདུས་རྒྱུང་
ཡིན་པ་སྟེ། རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ཁྱོད་ནས་བཤད་ན་གང་ས་གང་ལ་ཁ་གསལ་ནས་
ཡོད་ཀྱང་། ས་ཆ་འགའ་ཞིག་གི་སྤྱོད་ཀྱིས་ལ་རྟུའི་རིགས་འདུས་སྤྱད་བྱས་
ཁོས་སྤང་རང་བཞིན་གྱིས་ཆགས་ཡོད་པ་དང་སྤྱོད་གསེབ་ལ་རྟུའི་རིགས་འདུ
སྤྱད་བྱས་པའི་སྤྱོད་སྤེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཆགས་ཡོད་པ་རེད།

ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་ཐོག་འཁོད་གསལ་ལྟར་ན་དུས་རབས་བདུན་པ་ནས་
བཅུང་དྲ་ཐིག་པ་དང་ཨ་ལ་པོ་བའི་ཆོང་པ་ཁག་གཅིག་རྒྱ་མཚོའི་ཐོག་ནས་
རྒྱལ་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱིས་ཀོང་ཀོའུ་དང་། དབྱང་ཀོའུ། ཆོན་ཀོའུ།
ཀོའུ་སྣམས་སུ་སྤྱོད་པས་ནས་གཞིས་ཆགས་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་དུས་རབས་
གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་ཡ་མིང་དཀྱིལ་མ་བ་དང་། ཏ་ཐིག་པ། ཨ་ལ་པོ་བ
གཅིག་རང་རྒྱལ་དུ་སྤྱོད་པས་ནས་གཞིས་ཆགས་ཏེ་རིམ་བཞིན་རྒྱ་རིགས་དང་།
གུར་རིགས། སྣམ་རིགས་སྣམས་མི་རིགས་གཞན་དག་དང་ཡུན་རིང་
གཤིབས་བྱས་ནས་རྟུའི་རྟུའི་མི་རིགས་ཆགས་པ་རེད། ཁོ་ཚོས་གཙོ་བོ་ཞིང་
བྱེད་པ་དང་། ཁག་གཅིག་གིས་ཆོང་ལས་གཉེར་གྱི་ཡོད་པ་རེད།

ཏུའི་རིགས་མི་དམངས་ནི་གསར་བཟུང་སྤྱོད་པའི་མི་...
 རིགས་ལས་ལ་བརྩོན་ཞིང་དཔལ་མཛངས་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་གསེས། མིང་ཀླུ་
 རབས་དུས་མཆུག་གི་ཞིང་པའི་འོས་ལངས་དང་ཉི་པའི་ལོ་བརྒྱའི་རིང་གི་བཅན་...
 ཀླུ་རིང་ལུགས་དང་བཀས་བཞོད་རྒྱུ་འཛིན་རིང་ལུགས་ལ་ངོ་ཚྏ་ལྟེན་པའི་...
 འཐབ་རྩོད་ལ་གཞུག་སྤྱང་བ་རེད། ཐའེ་མིང་ཐེན་གྱི་རིགས་བཟུང་སྤྱོད་པའི་ལུགས་ཀྱིན་...
 འོག་ལྷན་ནན་ཞིང་ཆེན་དང་རུབ་བྱང་ས་ཁུལ་སྐགས་སུ་ཏུའི་རིགས་མི་དམངས་...
 ཀྱིས་ཆིང་ཀླུ་རབས་ཀྱི་གོང་མའི་སྲིད་གཞུང་ལ་ངོ་ཚྏ་ལྟེན་པའི་འཐབ་རྩོད་...
 བསྐངས་པ་རེད། ཏུའི་རིགས་ཀྱི་སྒོན་ཤོན་པ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གིས་ཀྱང་གོ་གྲང་...
 ཁན་ཏང་གསར་འཛུགས་ལྟེན་སྐབས་དགེ་མཚན་ལྡན་པའི་བྱས་ཆེས་བཞག་ཡོད་...
 ཅིང་། རི་འགོག་དམག་འཁྲུག་ནས་བཅིངས་འགྲོལ་དམག་འཁྲུག་བར་གྱི་དུས་...
 སྐབས་སུ་ཀྱང་གོ་གྲང་ཁན་ཏང་གི་འགོ་ཁྲིད་འོག་ཏུའི་དམངས་ཡན་ལག་དམག་...
 དབྱང་སྐགས་དག་དབྱང་ཅི་འཛུགས་བྱས་ནས་དགྲ་པོར་འཐབ་རྩོད་བྱས་པར་མ་...
 ཟད། ཏུའི་རིགས་འདུས་སྟོན་བྱས་པའི་རི་འགོག་གནས་གཞིའི་ས་ཁུལ་དང་...
 བཅིངས་འགྲོལ་ས་ཁུལ་དུ་ཏུའི་རིགས་རང་སྤྱོད་གོང་དལ་དང་། རང་སྤྱོད་ཆུས།
 རང་སྤྱོད་ཞང་བཅས་ཀྱང་འཛུགས་སྤྱང་བ་རེད།

བཅིངས་འགྲོལ་བཏང་བའི་ཆེས་སུ་སྤྱིར་རང་སྤྱོད་སྤྱངས་གཅིག་(ཉིང་...
 ཞེ་ཏུའི་རིགས་རང་སྤྱོད་སྤྱངས་)དང་། རང་སྤྱོད་ཁུལ་གཉིས་(ཀན་སུའུ་ཞིང་...
 ཆེན་གྱི་ཡིན་ཞེ་ཏུའི་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་དང་ཞིན་ཅང་ཡུ་གུར་རང་སྤྱོད་སྤྱངས་...
 ཀྱི་ཁང་ཅི་ཏུའི་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་)། རང་སྤྱོད་ཞན་དུག་(ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་...
 གྱི་ཀྱང་ཅ་ཁོན་ཏུའི་རིགས་རང་སྤྱོད་ཞན་དང་། ཏེ་པེ་ཞིང་ཆེན་གྱི་མང་ཆུན་...
 ཏུའི་རིགས་རང་སྤྱོད་ཞན། ཏེ་ཁང་ཏུའི་རིགས་རང་སྤྱོད་ཞན། མཚོ་སྒོན་...
 ཞིང་ཆེན་གྱི་མུན་ཡོན་ཏུའི་རིགས་རང་སྤྱོད་ཞན། ཏེ་ཡུང་ཏུའི་རིགས་རང་སྤྱོད་...
 ཞན། ཞིན་ཅང་ཡུ་གུར་རང་སྤྱོད་སྤྱངས་ཀྱི་ཡན་ཆི་ཏུའི་རིགས་རང་སྤྱོད་ཞན་...
 བཅས་བཅུགས་ཡོད་པར་མ་ཟད། དབྱིས་རིགས་དང་མེའི་རིགས་སྐགས་དང་

ཞུ་དུ་ཤུ་གཅིག་ལ། རྩེ་ལྟོ་ལྟོ་འཛིན་ལྟོ་ལྟོ།

བྱམ་ནད་ནི་ནད་རིགས་གང་འདྲ་ཞིག་རེད།

* བེས་རབ་ཀྱིས་བསྟར་བ། *

ནད་དེ་རིགས་ཤོག་པའི་མི་གནས་གཤིས་གང་པའི་དུས་མུ་མུས་ཆོགས་དང་། བྱ་
 ཆོགས། དབྱང་ཆོགས་སོགས་སྤངས་ནས་དམར་སྒྲག་ལྟར་བ་དང་། བ་ཟུག་གཏོང་བ། བ་
 བ་འགུལ་སྒྱུད་ལྟེན་མི་བྱལ་བ་བཅས་འལྱར་གྱི་ཡོད་པ་དང་། སྐབས་འགར་དུས་ཆོགས་རེས་
 མས་བྱས་ནས་བ་ཟུག་གཏོང་གི་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་རྟག་དུ་མུས་ཆོགས་ལ་བ་ཟུག་མང་
 བ་གཏོང་གི་ཡོད་པས། དེར་བྱམ་ནད་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་རེད།

ནད་རིགས་དེ་ནི་ཁག་རྒྱན་ནད་དུ་འབྱ་བ་རྒྱུ་ཤེད་ཅན་འཛུལ་ནས་བྱང་བ་ཞིག་ཡིན་
 ཞིང་། དེ་མིའི་ལུས་ཁམས་ཀྱི་ནད་དུ་འཛུལ་རྗེས་རྟག་དུ་དུག་རྒྱན་གཏོང་བའི་དབང་གིས་
 མིའི་དུས་ཆོགས་ལ་ནད་འབྱའི་གནད་སྒྱུ་ཤོག་སྤྲོ་བ་དང་། རྒྱང་འབྲག་བཞུལ་གསུམ་དང་
 དཀའ་ལས་ཁག་པའི་རྒྱན་གྱིས་བྱམ་ནད་ཤོག་སྤྲོ་པོ་ཡོད་པ་རེད།

བྱམ་ནད་ཤོག་ཟིན་པའི་ནད་པ་ཚོ་ནད་ཤོག་རྒྱག་སྐབས་ཉལ་ཁྲིའི་ཤོག་ངལ་གས་བྱེད་
 དགོས་པ་དང་། རྫོ་པོ་ཡོང་བ་བྱེད་རྒྱར་དོ་སྣང་བྱེད་དགོས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ད་དུང་
 བཅུད་ཆེ་ཞིང་འཚོ་རྒྱ་མང་པའི་བས་རིགས་(ཤིང་རྟོག་དང་སྡོ་ཆལ་)མང་ཙམ་བྲ་དགོས།
 སྤྲན་རྗེས་གྱིས་ནད་བཙས་བྱེད་སྐབས་ཨ་མི་མི་ཡིན་བཏང་ཆོག་ཅིང་། ཉིན་རེར་ཤེངས་བཞི་
 དང་ཤེངས་རེར་སྤྲན་ལེག་གཉིས་རེའམ་ཡང་ན་གསུམ་རེ་གཏོང་དགོས། སྤྲན་བཏང་རྗེས་ན་བ་
 ལྷར་བ་དང་ཞེན་བ་ཤོག་པའི་གནས་ཚུལ་བྱང་ན་སྤྲན་སྤྱོད་ཆད་ཉུང་དུ་གཏོང་དགོས། ནད་
 ཤོག་རྒྱག་ཚུལ་ཆབས་ཆེན་པོ་ཡོད་ཆེ་ཉིན་བཞིན་སྟག་དུས་སྤྲན་རག་བཏངས་ན་ཤན་ཤོགས་
 ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད། ནད་རྒྱང་བྲག་དུ་སང་ཡོད་ནའང་སངས་བྲག་བྱང་མེད་ན་མཐུད་དུ་
 ངལ་གས་དང་། རྫོ་པོ་ཡོང་བ་བྱེད་དགོས།

གུས་ནད་སྒྲིབ་འགྲོག་བྱེད་རྒྱུ་འཕྲུལ་གྱིས་གཙོ་ཆེ་གྲོས་ནི་རྩ་པོ་ཡོང་བ་བྱས་ཏེ་རྩ་ས་
 ཆེན་པོ་ལ་རྒྱུང་མི་ཕྱག་པ་དང་མི་འབྲུག་པ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད། རྩ་ནད་དང་ཡང་ན་བཞུའ་ཆན་
 ཆེ་བའི་ས་ཆར་ངལ་རྩལ་བྱས་ཆེས་རྒྱུ་པ་དང་བྱས་མོ་རྩ་རྒྱ་མཐི་ནད་འབྲུ་དགོས་པ་འཕྲུ་
 ཡང་ན་རྒྱུ་དང་ཆེས་བྱེད་དགོས་ཤིང་། དེ་མིན་དུང་ལུས་རྩལ་མང་ཅམ་རྩེས་ཏེ་གཟུགས་
 གཞི་བདེ་ཐང་ཡོང་བ་བྱེད་དགོས་པ་དང་། རྩ་ཆེན་གྱིས་ན་ཆ་འགྲོག་གྲགས་ཆེ་རྩ་གཏོང་
 དགོས་ཀྱི་རེད། གལ་སྲིད་ཁྲག་རྒྱུན་ནད་དུ་འབྲུ་ཕྱ་རྒྱུ་ཕྱིར་ཅན་འབྲུལ་ནས་ན་ཆ་གཞན་
 དག་དཔེར་ན་སྒྲིབ་ཆེན་དང་ས་གཟུགས་གཉན་ཆད་ལྟ་བུ་བྱུང་ན་འདྲ་དུས་ཐོག་དུ་སྒྲིབ་བཅས་
 བྱས་ཏེ་རྩ་ཆེན་ལ་གཞན་པ་མི་ཡོང་བ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་རེད།

ཆམ་པ་ཕྱག་པའི་མིའི་སྒྲི་དང་ཏབ་སྒྲིད།

གངས་ཆེན་གྱིས་བརྒྱུར་བ།

ཆམ་པ་ཕྱག་པའི་མིའི་སྒྲི་དང་ཏབ་སྒྲིད་རྒྱུ་དུས་ཕྱིར་ཐོར་བའི་ལུད་པ་དང་སྒྲ་རྒྱུ་
 ཟེགས་མ་ནི་དབྱགས་ལམ་གྱི་འགོས་ནད་འབྲུམ་བྱེད་ཀྱི་མཆམས་རྒྱུར་དང་ས་པོ་གཙོ་བོ་དེ་
 ཡིན་ཞིང་། སྤུང་བུ་དང་། མེ་དབལ། ཆམ་རིམས། ཡམས་ནད་རང་བཞིན་གྱི་ཁྱད་རྒྱུ་
 ཆ་ནད་སྐྱེས་འགོས་ནད་མང་པོ་ཞིག་ནི་ལུད་པ་དང་ཁ་རྒྱུ་ཟེགས་མ་དེ་རིགས་བརྒྱུད་ནས་
 རྒྱུ་འབྲུ་གི་ཡོད་པ་རེད།

ལུད་པ་དང་སྒྲ་རྒྱུ་ཟེགས་མའི་ནད་དུ་རྒྱ་དང་། སྒྲི་དགས། ནད་འབྲུ། ནད་དུག་
 བཅས་ཡོད་པས། སྒྲི་རྒྱུ་ཐོངས་རེར་འབྲུ་ཕྱ་གསོན་པ་ཁྲི་དགུ་བརྒྱ་ལྷག་ཅམ་འཐོར་གྱི་ཡོད་
 པ་དང་། ཏབ་སྒྲིད་རྒྱུ་ཐོངས་རེར་འབྲུ་ཕྱ་གསོན་པ་ཁྲི་བརྒྱད་ཉོང་ལྷ་བརྒྱ་ལྷག་ཅམ་འཐོར་
 གྱི་ཡོད་ཅིང་། ལུད་པ་དང་སྒྲ་རྒྱུ་ཟེགས་མའི་ནད་གི་རྒྱུ་ཐོངས་པར་ལྷུང་ཆེས་སྒྲི་གཙོ་བོ་གི་
 ནད་འབྲུ་དང་ལྟ་འབྲུམ་གྱི་ནད་དུག་སྐྱེས་ལྟ་བུའི་ནད་འབྲུ་དང་ནད་དུག་ཁོ་ན་ལྟག་བསྐྱེད་
 ཡོད་པས། དེ་ཆོ་ཐལ་བ་དང་མཉམ་དུ་རྒྱུད་གིས་གང་ས་གང་ལ་ཁྱེར་ནས་ནད་ཡམས་འགོས་

སྤྲུལ་པོ་ཡོད། ལྷན་པ་དང་སྤྲུལ་ཆུང་ཟེགས་མ་ཏུ་ཅང་ཆུང་ཆུང་ཡིན་ཡང་གནོད་འཚེ་ཏུ་ཅང་
 ཆེན་པོ་ཡོད་པར་བརྟེན། སྤྲུལ་དང་ཏུབ་སྤྱིད་རྒྱལ་དུས་སྤྲུལ་ཕྱིས་ཀྱིས་ཁ་དང་སྤྲུལ་གཉིས་འགོག་
 དགོས་ཤིང་། དེ་འདྲ་བྱས་ན་གཅིག་ནས་གཅིང་སྤྲུལ་ཡོང་བྱུང་པ་དང་། གཉིས་ནས་ཤེས་རིག་
 དང་གུས་ལུགས་དང་མཐུན་པས། མི་མང་པོ་འཛམས་སུ་དེ་ལྟར་བྱེད་དགོས་པ་ནི་དེ་ལས་
 ཀྱང་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་རེད།

སྤྲུལ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལྟར་ལྟ་ཅུང་ཙམ་བྱ་དགོས།

ལྟ་ནི་བཟའ་ཆས་ཀྱི་ནང་དུ་སྤྱད་སྟོང་ཤིན་ཏུ་མང་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་ཡིན་
 ཡོད། འོན་ཀྱང་དེང་སང་མི་ཚོས་དེས་ལུས་པའི་བདེ་ཐང་ལ་གནོད་པའི་སྐྱར་
 སྤྲུལ་མཉམ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཉེ་ཆར་ཨ་ལཱ་སྤྱི་ལོ་མ་ལྟོ་ལྟུང་ལྟུང་ལྟུང་ལྟུང་
 ལྟུང་དུ་གྱི་སྤྲུལ་པ་ཏུ་ལམ་ལྟུང་བརྒྱ་ཙམ་ལུགས་པའི་ཆེན་རིག་སྐྱར་ཀྱི་སྟོན་ལྟར་
 ཆོགས་འདྲུ་ཞིག་འཆོགས་པ་རེད། ཆོགས་འདྲུ་དེའི་སྟོན་དོན་གཙུག་པོ་ནི་ལྟ་
 མང་པོ་བཞེན་ན་ཁྲག་ཤིང་མཐོན་པོ་ཡོད་མཁན་ལ་གནོད་པའི་སྐྱར་རེད།

ཆོགས་འདྲུའི་སྟོན་མི་ནམས་ཀྱིས་དོས་འཛིན་བྱས་པར། སྤྲུལ་ལྟར་བ་
 སྤྲུགས་འོ་མ་སྟེར་ན་ཨ་མའི་འོ་མ་སྟེར་པ་ལས་འགལ་རྒྱུན་གཅིག་མང་བ་ཡོད་པ་
 ལྟེ། བ་སྤྲུགས་ཀྱི་འོ་མའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་ལྟ་ཨ་མའི་འོ་མ་ལས་བརྒྱ་ཆ་ 42
 ཀྱིས་མང་བ་ཡོད་པ་རེད། བ་སྤྲུགས་ཀྱི་འོ་མ་རྒྱང་རྒྱང་སྟེར་ནས་གསོས་པའི་སྤྲུ་
 ལྟ་དེ་ཆོ་རུང་དུ་ཤིང་དུས་ནས་བཟའ་ཆས་ལན་ཆུང་པོ་བ་ཤས་ཆེ་བ་བཟའ་རྒྱར་
 དགའ་བར་མ་བཟད། མི་ཆེ་ཤིས་པོར་ལན་ཆུང་པོ་བ་ཤས་ཆེ་བ་བཟའ་རྒྱུའི་
 གོམས་གཤིས་ཆགས་སྤྱིད་ཀྱི་རེད། ལྟ་ལྟ་བཟའ་རྒྱར་དགའ་པོ་བྱེད་མཁན་ཆོ་
 ཡིན་ན་ཁྲག་ཤིང་མཐོན་པོར་འགྱུར་སྤྲུལ་པོ་ཡོད་པ་རེད།

ཕྱ་བཟླུན་མང་དགས་ན་ཁག་གི་ད་མཐོན་པོར་འགྱུར་སྒྲ་བ་ཡིན་པས་ཚེ་
 ཉུང་ཅམ་བཟླུན་གྱི་དེ་ཁག་གི་ད་མཐོན་བའི་ནད་བཙས་ཡས་ཀྱི་ཐབས་གཤམ་རྣམས་
 ཟུན་ཞིག་རེད་དམ།

ཆང་མས་ཤེས་གསལ་ལྟར་ཁྲག་གེད་མཐོན་པོ་ཆགས་པས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱན་མང་
པོ་ཡོད་ཅིང་། དཔེར་ན་མཁལ་མའི་ནད་དང་། ག་རྒྱགས་པའི་ནད། དབང་
ཅའི་མ་ལག་གི་ནད་སོགས་ཕྱག་པའི་རྒྱན་གྱིས་ཁྲག་གེད་མཐོན་པོར་འགྱུར་བ་
ཡོད། འོན་ཀྱང་རྒྱ་རྒྱན་གཙོ་བོ་ནི་མྱ་རེད།

མིའི་ལུས་པོར་ཉི་མ་རེར་ཚུ་ཁི་གཉིས་གསུམ་ཙམ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།
དེ་ནི་བཟའ་ཆས་ཀྱི་ནང་དུ་ཚུ་མ་བརྒྱབ་ནའང་འདང་གི་ཡོད་པ་རེད།   ཡིན་ན་
ཡང་མི་འགའ་ཞིག་ཉི་མ་རེར་ཚུ་ཉ་ལམ་ཁི་སུམ་ཅུ་ཙམ་བརྟེན་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

ལན་ཚུའི་སྐོ་བ་ཤས་ཆེ་བ་བཟའ་མཁན་མི་ཚང་མ་ཁྲག་ཤེད་མཐོན་པོ་...
 ཆགས་ངེས་ཡིན་པ་དེ་འདྲ་མིན་ཞིང་། ཆ་སྟོམ་བྱས་ན་མི་ལཱ་ནང་དུ་མི་གཅིག་
 ཁྲག་ཤེད་མཐོ་བའི་ནད་ན་གི་ཡོད་པ་རེད། ཉེ་ཆར་མི་ནམས་ཀྱིས་ཚུ་བརྟུན་
 བས་མ་འཕྲོད་པ་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་ནི་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་ཁྱེན་གྱི་བྱགས་ཁྱེན་ཐེངས་
 བའི་ཁྱེན་གྱིས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ལྟ་ཚུལ་འཛིན་གྱི་ཡོད་པ་རེད།

[illegible]

ཁྱིམ་ལ་ཚང་གུ་ཡོད་པའི་ལྷ་གུ་དམར་འབྱར་གྱི་བཟའ་ཆས་ནང་གི་ཚུ་ནི་
ཨ་མའི་འོ་མའི་ནང་གི་ཚུ་ལས་ལྷ་བ་ལྷ་ས་མང་བ་ཡོད་པ་རེད། བཟའ་ཆས་བཟོ་

མཁའ་གྲིས་ལྷ་གང་ཉུང་ཉུང་བརྒྱབ་བསམས་ཀྱང་གེས་བྱ་མེད་པའི་ཨ་མ་རྣམས་...
 གྲིས་ཕུ་གྱུ་ལ་བཟའ་ཆས་མ་སྤྲོད་ཞོང་ལ་སོ་སོས་བྱོ་བ་ལྟ་ཅམ་བྱས་དེ་ལྷ་ཉུང་...
 འདྲུག་བསམས་ནས་ལྷ་སྟོན་པ་རྒྱག་གི་ཡོད་པ་རེད། ཁོ་ཚོས་ཕུ་གྱུ་ལྷ་ཡི་བྱོ་
 བ་ལེན་སྤངས་དེ་སོ་སོའི་ལྷ་ཡི་བྱོ་བ་ལེན་སྤངས་དང་འབྲེལ་ཡོད་སྟམ་གྱི་ཡོད་
 པ་རེད། རོ་ན་ང་ཚོས་བཟའ་ཆས་ནང་དུ་ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་ལྷ་རྒྱག་དགོས་
 པའི་གོམས་གཤིས་དེ་སྦྱར་བཅས་བྱེད་དགོས་ཀྱི་རེད་དམ།

ཡུན་རིང་མ་སོང་བའི་སྟོན་དུ་སྟོན་པས་ནད་པར་ལྷ་བསྟེན་མི་ཉན་ཞེས་...
 བཤད་སྤྱང་ཡོད་པ་མ་རེད། སྦྱིར་བཏང་དུ་ཆང་མས་མཁའ་མའི་ལྷ་སྦྱིར་འབྱུང་
 གཏོང་བའི་རུས་ཀྱགས་ཆེ་ཏུ་གཏོང་ཡས་ཀྱི་སྟོན་ཇས་སྤྲོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

ཉེ་ལམ་གཞི་ནས་སྟོན་རིག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉིན་རེ་བཞེན་དུ་སྟོན་ཇས་ཀྱི་...
 ཞོར་སྟོན་དེ་རོས་འཛིན་བྱུང་བར་བརྟེན་སྟོན་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་ནད་པར་ལྷ་...
 ཉུང་བའི་བཟའ་ཆས་ཀྱི་སྟོན་སྟོན་བྱས་དེ། ཉིན་རེར་ལྷ་བསྟེན་ཆད་ཁི་དུག་ནས་
 དགུའི་བར་བཅག་པ་རེད། དེ་འབྲེལ་བྱས་ན་ཁྲག་གེད་མཐོན་པོ་རང་མིན་པའི་
 ནད་པར་ཕན་སྟོགས་ཀྱི་རེད།

གསེར་རིག་ཆེད་ལས་མཁས་ཅན་འགའ་ཞིག་གིས་ཁྲག་གེད་ཏེ་ཅང་མཐོ་...
 བའི་ནད་པ་ཡིན་ནའང་ལྷ་ཉུང་ཅམ་བསྟེན་པ་ཡིན་ན་སྟོན་མ་བཏུང་བའམ་ཉུང་...
 ཉུང་ལས་མ་བཏུང་བ་ཡིན་ནའང་ཁྲག་གེད་མཐོ་ཏུ་འགྲོ་གི་མ་རེད་ཅེས་བཤད་ཀྱི་
 ཡོད་པ་རེད།

མི་འགའ་ཞིག་གིས་ལྷ་བསྟེན་རྒྱ་ཉུང་དུ་གཏོང་རྒྱུ་ཐབས་གེས་གཅིག་ནི་...
 ཟ་མ་ཟ་སའི་ཅོག་ཅའི་སྟོག་ལ་ལྷ་པོར་མ་བཞག་པ་དང་། བཟའ་ཆས་ཁ་གསལ་
 ནང་གི་ལྷ་ཉུང་དུ་གཏོང་རྒྱུ་དེ་རེད་སྟམ་གྱི་ཡོད་པ་རེད། དེར་བལྟས་ན་བཟའ་
 ཆས་བཟོ་གྲས་མང་ཆོགས་ཀྱི་བཟའ་ཆས་ནང་གི་ལྷ་ཉུང་དུ་གཏོང་རྒྱུ་དེ་ནི་ཏེ་...
 ཅང་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད།

ད་དུང་མི་འགའ་ཞིག་གིས་སྐྱ་ན་པར་ཕྱ་གུ་འི་ལུས་པོར་ཞིབ་བཞེས་བྱེད་དུ་
 བཅུག་ནས་ཕྱ་གུ་ཚོས་ལྷ་བཞེན་ནས་ཁག་ཤིང་ལ་ཤུགས་རྒྱུན་རི་ལྟར་ཐེབས་ཀྱི་...
 ཡིད་མེད་ཀྱི་ཆད་ལེན་གཏན་འཁེལ་བྱེད་རྒྱུ་འདི་བསམ་འཆར་བརྟན་ཡིད་པ་རེད།
 དེ་འདྲ་བྱས་ན་ཁག་ཤིང་མཐོ་བའི་ནད་སྐྱ་ས་ས་ནས་སྐྱ་བཙས་བྱེད་ཐུབ་པར་...
 མ་ཟད། སྐྱ་འགྲོག་བྱེད་ཡས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་དངོས་འབྲེལ་ཞིག་ཀྱང་འདྲན་ཐུབ་
 ཀྱི་རེད། གང་ཡིན་ཞེ་ན་བྱིས་པའི་སྐབས་སུ་བཟའ་བདུང་གི་གོམས་གཤིས་སྦྱར་
 བཙས་བྱེད་རྒྱ་དེ་མི་ཁྱན་པ་ལས་ལས་སྐྱ་བ་ཡིད་པའི་རྒྱུ་གིས་རེད།

ཡེ་ཤེས་མཚོ་མོས་བསྐྱར་བ།

ཀ. ལན། དབང་ཕྱག་ལགས་ཀྱི་དུལ་གངས་ནི།

$$(1 + 2 + 3) + (3 + 2 + 1) + (1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7) + (7 + 8) + (8 + 7) + (9 + 10 + 11) = 100$$

སྒྲི་ $100 \times \frac{1}{2} \times \frac{1}{2} =$ སྒྲི་ 25 རེད། དབང་ཕྱག་ལགས་ཀྱིས་ཁྱོད་བཙྴམས་སྒྲི་
 100 ཁྱིལ་ཡིད་པ་དང་། ལྷ་ཉི་པར་སྒྲི་ 25 ལྷུད་པ་རེད།

ཁ. ལན།

འགྲེལ་བཤད་བྱེད་བདེ་བའི་ཆེད་དུ་ང་ཚོས་དུལ་ཁོང་བདུན་པོ་དེ་རིམ་པ་བཞིན་ཨང་

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 དུ་བསྒྲིགས་པ་ཡིན། དུལ་ཁོང་སྒྲངས་ཚུལ་ནི་འདི་ལྟར།

སྐྱ་བ་དང་པོར་དུལ་ཁོང་ཨང་ 3 པ་དེ་བཙད་ནས་སྒྲངས་པ་རེད།

སྐྱ་བ་གཉིས་པར་ཨང་ 3 པ་དེ་ཁྱིལ་ནས་ཨང་ 1 པོ་དང་ 2 པ་བཞེས་པ་རེད།

སྐྱ་བ་གསུམ་པར་ཨང་ 3 པ་སྒྲངས་པ་རེད།

སྐྱ་བ་བཞི་པར་ཨང་ 1 པོ་, 2 པ་, 3 པ་ཁྱིལ་ནས་ཨང་ 4 པ་, 5 པ་, 6 པ་, 7 པ་བཞེས་
 པ་རེད།

སྐྱ་བ་ལྔ་པར་ཨང་ཨང་ 3 པ་སྒྲངས་པ་རེད།

སྐྱ་བ་དྲུག་པར་ཨང་ཨང་ 3 པ་ཁྱིལ་ནས་ཨང་ 1 པོ་དང་ 2 པ་བཞེས་པ་རེད།

སྐྱ་བ་བདུན་པར་ཨང་ཨང་ 3 པ་སྒྲངས་པ་རེད།

རྩ་ མཚར་ ཅན་ གྱི་ ཕྱིས་ རིག་ བཞིས།

ལས་དང་ལེན་གྱིས་བཟུར་བ།

ཀ. བསྟན་བཞིག་ཆ་བའི་དབང་ལྷག་ལགས།

ཟ་ཁང་ནང་གི་གཉེར་བ་དབང་ལྷག་ལགས་ཀྱིས་ཁྱོད་ཁྱེར་ནང་དུ་ཉ་ཆ་སྟོན་པར་.....
ཐེབས་དུས་མི་དམངས་ཤོག་དངུལ་གང་འཚམས་ཤིག་ཁྱེར་ཡོད་པ་རེད། ཁྱོད་གིས་དངུལ་དེ་
ཆོད་གཉིས་ཆ་གཅིག་སྟེད་ནས་ཆག་ག་ཉ་པ་བ་དང་། དེ་ནས་ཡང་དངུལ་ལྷག་མ་དེད་གཉིས་
ཆ་གཅིག་སྟེད་ནས་སྒྲ་ཆལ་ཉ་པ་བ། དེ་འཕྲོས་ཀྱི་དངུལ་ཆང་མས་ཆ་ཉ་པ་བ་རེད། སྒྲ་
མཐུན་ཞིག་གིས་ཁྱོད་ལ་དངུལ་ག་ཆོད་ཁྱེར་ཡོད་ཅེས་འདྲི་སྐབས་ཁྱོད་གིས་བསྟན་བཞིག་.....
བསྐངས་ནས་གསུངས་པར། “1, 2, 3། 3, 2, 1། 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7།
7 ཤོག་ 8། 8 ཤོག་ 7། སྒྲ་9 དང་། སྒྲ་10། སྒྲ་11 བསྐྲུས་པའི་གངས་ཀ་ཡིན”
ཞེས་ལན་བཏབ་པ་རེད། ཁྱོད་གིས་ཁྱོད་བསྐྲུས་དངུལ་ག་ཆོད་ཁྱེར་ཡོད་པ་དང་། ཆ་ཉ་
དུས་དངུལ་ག་ཆོད་བཏང་ཡོད་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་མཁྱེན་ཀྱི་ཡོད་དམ? (དེས་ལན་དཔེ་དེབ་འདི་.....
ཤོག་ཉེ་ 81 པར་གཟིགས།)

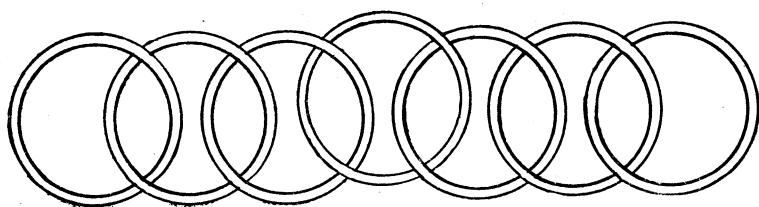
ཁ. ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྒྲ་ནས་དངུལ་ཡོང་ལེན་བ།

གནའ་སྡེ་མོར་ཞིང་བདག་ཅིག་གིས་ཡོ་སྤ་བ་གཅིག་སྟེས་ཤིང་། ཁོ་པས་
སྟོན་ཅུད་ནས་སྒྲ་རེར་སྤ་ཡོགས་སྒྲ་10 སྟེད་རྒྱུ་ཁ་ཆད་བཞག་པ་རེད། ཡིན་

ནང་མ་བཟུང་པའི་མཆོག་ལ་ཡོ་སྤུ་པས་སྤྲོ་ཕྱགས་ལེན་པར་འགྲོ་དུས་ཞིང་
 བདག་གིས་ཀྱང་རྗེས་ལག་བསྐྱབས་ཀྱི་དཔེ་ལྟར་ཁས་མ་སྤངས་པར་མ་ཟད། ལྷ་
 མཐུན་ནས་ཡོ་སྤུ་པ་དེར་བཟུང་གཞིག་བྱེད་ཆེད་སྒྲིག་གཡོ་རན་རྩལ་གིག་བཏིང་པ་
 རེད། ཁོ་པས་དངུལ་ཡོང་བདུན་ལས་གྲུབ་པའི་དངུལ་ཐག་གཅིག་སྤྲོ་པར་བསྟན་
 བས་བཤད་དོན་དུ། “འདི་ནི་ཁྱེད་ལ་སྤྱད་ཅིས་བྱེད་ཡས་ཀྱི་སྤྲོ་བ་བདུན་གྱི་སྤྲོ་
 ཕྱགས་ལེན་པས། ཁྱེད་ཀྱིས་སྤྲོ་བ་རེ་རེའི་སྤྲོ་ཕྱགས་ལ་དངུལ་ཡོང་རེ་རེ་སྤངས་
 ཆོག ཡིན་ནའང་དངུལ་ཡོང་བདུན་པོ་དེའི་ནང་ནས་གཅིག་མ་གཏོགས་བཅད་
 མི་ཆོག གལ་སྲིད་སྤྲོ་བ་གཅིག་སྤང་བྱ་འདི་དང་འགལ་བ་ཡིན་ན་དེ་ནས་བཟུང་
 ཁྱེད་ལ་དངུལ་ཡོང་སྤྱད་མཚམས་འཇོག་རྒྱ་མ་ཟད། དེ་སྤྱད་ཐོན་པའི་དངུལ་
 ཡོང་ཆང་མཉམ་ཕྱིར་བསྟར་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་བཤད་པ་རེད།

སྤྱད་སྤྱད་ཐོན་པའི་སྤྲོ་བ་དེས་སྤང་བྱ་དེ་ཁས་སྤངས་ཏེ། དེ་རྗེས་ཀྱི་སྤྲོ་
 བ་བདུན་པོ་དེའི་ནང་ཞིང་བདག་གི་སྤང་བྱ་ནན་པོ་དེ་དང་མ་འགལ་བར་ཐབས་
 མཁས་ཀྱི་སྒྲིག་ནས་སྤྲོ་བ་དེར་དངུལ་ཡོང་རེ་སྤངས་པ་རེད། ཁྱེད་རང་གིས་བྱས་ན་
 སྤྲོ་བ་དེས་དངུལ་ཡོང་ལེན་ཐབས་གང་འདྲ་ཞིག་སྤྱད་པ་རེད།

(དེས་ལན་དཔེ་དེབ་འདིའི་གོག་ལྗེ་ 81 པར་གཟིགས།)

བགྲུས་སྤང་ལ་བཅི་འཛུག་དང་། བྱིས་པར་གཅེས་ སྦྱང་། གཉིན་ཆུང་འཆོ་སྦྱང་བཅས་བྱེད་དགོས།

བགྲུས་སྤང་ལ་བཅི་འཛུག་དང་བྱིས་པར་གཅེས་སྦྱང་བྱེད་ཀྱི་དེ་ནི་རང་...
 རྒྱལ་གྱི་ངལ་རྩལ་མི་དམངས་ཀྱི་སྤྱལ་རྒྱུན་བཟང་པོ་ཞིག་རེད། བྱ་ཕྱག་དང་
 མནའ་མས་པ་མ་ཀླན་ཁོག་ལ་བཅི་འཛུག་དང་འཆོ་སྦྱང་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱུ་...
 མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ང་ཚོ་རང་མགོ་མ་སྟོན་བར་དུ་པ་མས་དཀའ་ལས་མང་
 པོ་བརྒྱབ་ནས་གསོ་སྦྱང་བྱས་པ་རེད། དེས་མ་ཆད་ཀླན་ཁོག་ན་མས་ཀྱིས་མི་ཆེ་
 བྱེད་ཀྱི་རིང་ལ་དཀའ་ཕྱག་ལ་མ་འཛུགས་པར་རང་ཉིད་ཀྱི་ངལ་རྩལ་དང་སྦྱོ་...
 གྲས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་ཆོགས་ལ་རྒྱ་ནོར་བསྐྱུན་ཏེ་བྱས་ཆེས་བཞག་ཡོད་པས།
 ཁོང་ཚོ་ཀླན་ཁོག་ཆགས་ནས་ངལ་རྩལ་ལྷན་ཀྱགས་ཤོར་ཆེས་ཁོང་ཚོར་འཆོ་སྦྱང་
 དང་། བཅི་འཛུག་ ལྟ་རྟོག་བཅས་བྱས་ནས་བདེ་སྦྱིད་ངང་ཆེ་མཆུག་སྦྱེལ་རྒྱ་
 ཡོང་བ་བྱེད་ཀྱི་དེ་ནི་བྱ་ཕྱག་ཆེའི་འགན་འཁུལ་ཞིག་ཡིན་པ་བཤད་མི་དགོས་པ་...
 རེད། ཡིན་ན་ཡང་བྱིས་ཆང་འགའ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ད་དུང་རང་གི་པ་མ་དང་
 བཟའ་ལྔའི་པ་མར་འཆོ་སྦྱང་དང་བཅི་འཛུག་མི་བྱེད་པའི་གནས་ཚུལ་བཟུང་ཡོད་
 ཅིང་། དེ་འགས་ཐ་ན་པ་མར་མནར་གཅོད་དང་ཉེས་རྒྱུང་ཡང་གཏོང་གི་ཡོད་པ་
 དང་། ལྷག་པར་དུ་མནར་མ་དང་ཁྱོ་གའི་ཨ་མའི་བར་མ་འཆམ་པའི་གནས་
 ཚུལ་དེ་བས་ཀྱང་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད། སྦྱང་རན་དེ་རིགས་ལ་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲིང་
 ཕྱགས་ཀྱིས་ཁ་རྒྱུང་དག་པོ་གཏོང་དགོས་ཀྱི་རེད།

ཁྱོད་གཤི་ཨ་མ་དང་མཐུན་མ་གཉིས་མ་འཆམ་པའི་རྒྱ་མཚན་མང་པོ་ཡོད་
 ཀྱང་སྤྱིར་བཏང་འགན་གཙོ་བོ་བྱ་དང་མཐུན་མ་གཉིས་ལ་ཡོད། གང་ཡིན་ཟེར་
 བ། དེང་སང་ཁྱོད་གཤི་ཨ་མས་མཐུན་མ་ལ་སྤྱག་པོ་གཏོང་བའི་གནས་ཚུལ་ཏེ་
 ཅང་ཉུང་ཉུང་རེད། ཏེ་མཐོ་ན་ཨ་མས་ཆོ་མེད་པའི་སྐད་ཆ་གོད་རྒྱུར་དགའ་བ་
 དང་ཆ་བོར་སྒྲིབ་གསེབ་གཏོང་སྒྲུང་ས་རང་ཉིད་དང་གཅིག་གྱུར་མིན་པ། ལས་
 ཀ་ཁ་གསལ་ཐད་རྒྱས་གཏོགས་བྱེད་རྒྱ་མང་དགས་པ་བཅས་དེ་ཆོ་ཡིན་གྱི་རེད།
 དེ་ཆོའི་ཐད་གཞིན་ནུ་ཆོས་ཀྱན་ཁོག་ལ་བསམ་ཤེས་བྱེད་དགོས་པ་མ་ཟད། གལ་
 སྤྱད་ཁོང་ཆོར་འདུ་ཤེས་རྒྱིང་པའི་ལྷག་འཕྲོ་འདི་དང་དེ་འདྲ་ཡོད་ན་ཡང་གོ་སྐྱོན་
 བྱེད་དགོས། དེ་བཞིན་ཡ་མས་ཀྱང་བྱ་དང་མཐུན་མར་སེམས་ཁུར་བྱེད་དགོས་
 པ་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་དུ་སྤྱི་སྤྱི་བྱ་སྤྱག་དང་མཐུན་མའི་བར་ཉེ་རིང་མེད་པ་
 བྱེད་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ཆང་མས་ཡན་ཚུན་སེམས་ཁུར་བྱས་པ་ཡིན་ན་གཞི་
 བས་འཆོ་བ་སྤྱིད་པོ་ཡོང་གི་རེད།

བྱ་སྤྱག་ལ་སྒྲིབ་གསེབ་དང་འཆོ་སྤྱིད་བྱེད་རྒྱ་དེ་ནི་རྒྱལ་ཁབ་དང་། སྤྱི་
 ཚོགས། ཁྱིམ་ཆང་བཅས་སྤྱན་མོང་གི་འགན་འཁུལ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། འགན་འཁུལ་
 དེ་ཐོག་མར་ཁྱིམ་ཆང་གིས་འཁུར་དགོས་གྱི་རེད། དོན་རྒྱུང་ངེས་ཅན་ཞིག་གི་
 ཐོག་ནས་བཤད་ན་ཡ་མ་ནི་བྱ་སྤྱག་གི་དགེ་ཀན་དང་པོ་དེ་རེད། ཡ་མ་ཡག་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་བྱ་སྤྱག་གསེབ་སྤྱིད་ཡག་པོ་བྱས་ནས་རྒྱལ་ཁབ་དང་སྤྱི་ཚོགས་...
 ལ་ཡན་ཐོགས་པའི་མི་ཚགས་པ་བྱེད་བྱུང་ཅིང་། ཡ་མ་དེའི་གསལ་ལ་མི་དམངས་
 ཀྱིས་བརྩི་འཇོག་དང་བརྟུན་བསྐྱེད་བྱེད་གྱི་རེད། གསལ་བརྩི་ཨ་མ་ཐོའི་ཁྱོད་
 ལགས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་བྱ་སྤྱག་གསལ་བརྩི་དོན་དུ་རང་སྤྱི་འདོར་རྒྱུར་མ་...
 འཇོམ་པའི་དཔལ་བོ་ཞིག་དུ་གསེབ་སྤྱིད་བྱས་པ་རེད། ཉིང་ཅི་གོང་གི་ཨ་མ་
 ཉིང་རྒྱང་གི་ལགས་ཀྱིས་རང་གི་བྱ་དེ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་མེས་རྒྱལ་སྤྱི་ཚོགས་
 བྱེད་མཁན་དཔལ་བོ་ཞིག་དུ་གསེབ་སྤྱིད་བྱས་པ་རེད། ཁོང་རྣམས་པ་ནི་ཡ་མ་མའི་

མིག་དཔེ་མ་རེད་དམ། དེ་ལས་སྐྱབ་སྤྱི་གལ་སྤྱི་པ་མས་བྱ་བྱག་ལ་འགན་མ་
 ཁྱར་བ་དང་སློབ་གསེམ་བཏང་བར་མ་ཟད་ཐ་ན་བྱ་བྱག་ལ་བྱ་བ་ངན་པ་བྱེད་
 རྒྱུ་འདྲི་ངན་སློབ་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ན་མཐར་ཉི་མ་གཅིག་རང་གི་བྱ་བྱག་སྤྱི་ཚོགས་ལ་
 གནོད་པའི་མི་ཞིག་ཆགས་ཏེ་བྲིམས་ལྷགས་ལྟར་ཉེས་ཆད་འཁེལ་བ་དང་ཆབས་
 ཅིག་པ་མ་རང་ཉིད་ལའང་མི་ནུམས་ཀྱིས་སྦྱོན་བཟོད་བྱེད་ངེས་རེད། དེར་བརྟེན་
 ཡ་མ་ནུམས་ཀྱིས་བྱ་བྱག་ལ་སློབ་གསེམ་གཏོང་རྒྱུ་དོ་སྣང་ཆེན་པོ་བྱས་ནས་རང་
 ཉིད་ཀྱི་བྱ་བྱག་ཀྱན་སྦྱོད་དང་། ཞེས་རིག ལུས་ཅལ་བཅས་སྤྱོད་ཀྱི་ནས་
 ཡར་རྒྱས་འགྲོ་བའི་མི་ཞིག་ཏུ་གསོ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ནི་རང་གི་འདོར་ཐབས་མེད་
 པའི་འགན་འཁེལ་ཞིག་ཡིན་ལ། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དོན་ཏུ་སྦྱོབ་དགོས་པའི་འོས་འགན་
 ཞིག་ཀྱང་ཡིན་པའི་ངོས་འཛིན་བྱེད་དགོས། མཚེ་མས་བརྒྱར་བ།

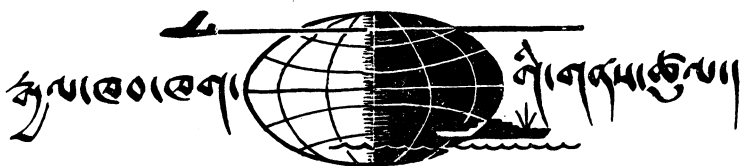
ཆན་རིག་པས་བཙོན་འགྲུས་སྒྲོར་བ།

རྒྱུ་མཐུན་གྱི་ཞེས་རབ་ནི། མ་གཤིབ་རུ་འབད་བ་བྱས་
—མན་ཅེ་མེ་རྒྱ་ནས།
 བྱས་ཐོབ་པ་ཞིག་རེད།

ལས་དོན་ཞིག་འབྲུབ་པ་བྱེད་དགོས་ན། ངེས་པར་རུ་ཆེ་
—མེ་རྒྱན་ཅུ་ཅུ་ཁོ་ནས།
 གང་གི་རུས་ཚོད་སྦྱོང་དགོས།

རེ་མོ་བྱས་ན་རྒྱགས་ལ་བཅའ་རྒྱག་པ་ནང་ བཞིན་མིའི་.....
 གཞུགས་པོ་ཉམས་ཀྱི་རེད། རུས་དང་རྒྱལ་བ་ཀྱན་རུ་བེད་སྦྱོང་
 བྱེད་པའི་ལྷ་མིག་དེ་ནམ་ཡིན་རུང་འོད་ལམ་མེར་སྣང་གྱི་རེད།
—རྒྱ་ལན་ཁེ་མིན་ནས།

དོན་དོད་དང་རྩ་མོས་འདེམ་རྒྱུར་བྱས་བ།

ལྷ་ལན་ཞི་མྱི་མཐུན་ཀླུ་ཁབ་

ལྷ་ལན་ཞི་མྱི་མཐུན་ཀླུ་ཁབ་ཀྱི་འཕུལ་མིང་ལ་ལྷ་ཁྱོ་ཟེར།

ལྷ་ལན་ཞི་མྱི་མཐུན་ཀླུ་ཁབ་ཀྱི་འཕུལ་མིང་ལ་ལྷ་ཁྱོ་ཟེར། ཀླུ་ཁབ་དེ་
སའི་ཁྱོ་ལའི་རྩ་བ་ལྷ་ཁྱོ་ཀྱི་ཨོལ་མིང་ལྷ་ཁྱོ་མཆོད་པོར་གནས་ཡོད་ཅིང་། དེའི་
ཀྱི་ཁྱོན་མྱི་ལེ་བྱ་བཞི་མ་ 551,602 ཡོད་པ་དང་། མི་གྲངས་ 55,000,000
ཡོད་པ་རེད། ཀླུ་ལན་ཞི་མྱི་མཐུན་ཀླུ་ཁབ་ཀྱི་འཕུལ་མིང་ལ་ལྷ་ཁྱོ་ཟེར།

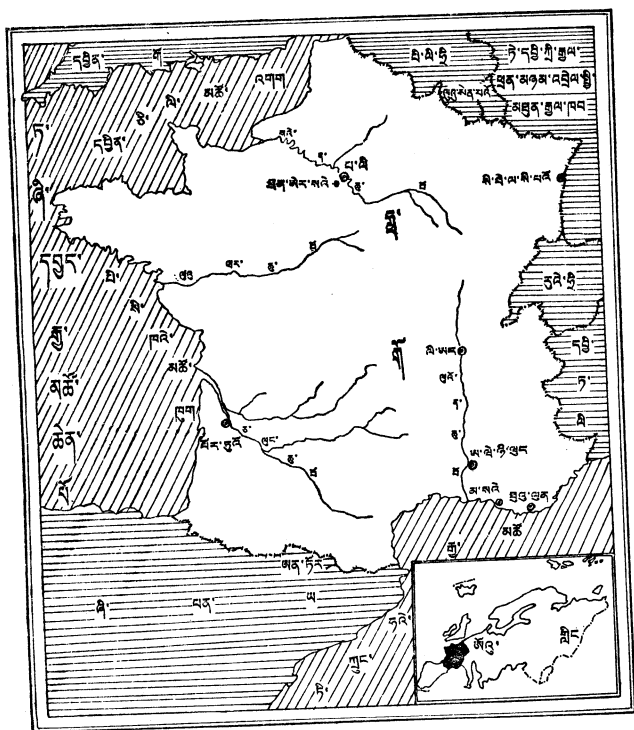
ལྷ་ལན་ཞི་མྱི་མཐུན་ཀླུ་ཁབ་ཀྱི་འཕུལ་མིང་ལ་ལྷ་ཁྱོ་ཟེར། ཀླུ་ཁབ་དེ་
བཅན་ལྷ་ལན་ཞི་མྱི་མཐུན་ཀླུ་ཁབ་ཀྱི་འཕུལ་མིང་ལ་ལྷ་ཁྱོ་ཟེར། ཀླུ་ཁབ་དེ་
ཞིང་། དེ་ལྷ་ལན་ཞི་མྱི་མཐུན་ཀླུ་ཁབ་ཀྱི་འཕུལ་མིང་ལ་ལྷ་ཁྱོ་ཟེར།
1789 ལོའི་ལྷ་ལན་ཞི་མྱི་མཐུན་ཀླུ་ཁབ་ཀྱི་འཕུལ་མིང་ལ་ལྷ་ཁྱོ་ཟེར། ཀླུ་ཁབ་དེ་
བཅན་ལྷ་ལན་ཞི་མྱི་མཐུན་ཀླུ་ཁབ་ཀྱི་འཕུལ་མིང་ལ་ལྷ་ཁྱོ་ཟེར། ཀླུ་ཁབ་དེ་
ཀླུ་ཁབ་ཀྱི་འཕུལ་མིང་ལ་ལྷ་ཁྱོ་ཟེར། ཀླུ་ཁབ་དེ་
རྩ་བ་ལྷ་ལན་ཞི་མྱི་མཐུན་ཀླུ་ཁབ་ཀྱི་འཕུལ་མིང་ལ་ལྷ་ཁྱོ་ཟེར། 1792 ལོར་ལྷ་ལན་ཞི་མྱི་མཐུན་ཀླུ་ཁབ་དང་
པོ་བཅན་ལྷ་ལན་ཞི་མྱི་མཐུན་ཀླུ་ཁབ་ཀྱི་འཕུལ་མིང་ལ་ལྷ་ཁྱོ་ཟེར། 1799 ལོའི་ལྷ་ལན་ཞི་མྱི་མཐུན་ཀླུ་ཁབ་(1769 ལོ་ནས་
1821 ལོའི་བར་)ལོ་ལྷ་ལན་ཞི་མྱི་མཐུན་ཀླུ་ཁབ་ཀྱི་འཕུལ་མིང་ལ་ལྷ་ཁྱོ་ཟེར། 1804 ལོའི་
ལྷ་ལན་ཞི་མྱི་མཐུན་ཀླུ་ཁབ་ཀྱི་འཕུལ་མིང་ལ་ལྷ་ཁྱོ་ཟེར། (ན་ལྷ་ལན་ཞི་མྱི་མཐུན་ཀླུ་ཁབ་ཀྱི་འཕུལ་མིང་ལ་ལྷ་ཁྱོ་ཟེར།
ལྷ་ལན་ཞི་མྱི་མཐུན་ཀླུ་ཁབ་ཀྱི་འཕུལ་མིང་ལ་ལྷ་ཁྱོ་ཟེར། 1814 ལོར་ལྷ་ལན་ཞི་མྱི་མཐུན་ཀླུ་ཁབ་ཀྱི་འཕུལ་མིང་ལ་ལྷ་ཁྱོ་ཟེར།

88

ཕྱ་གོ་མི་བཟོ་ལས་གཙོ་བོར་གཉེར་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་པས། དེར་
 འབྲུལ་འཁོར་བཟོ་ལས་དང་། རར་ལྷགས་བཟོ་ལས། རིས་འཕྱར་བཟོ་ལས་
 སྤྱལ་སྤྱོད་ཆེན་ཡོད་པར་མ་ཟད། ཞིང་ལས་ཕྱོད་སྤྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་ཨོ་ཁྱིའ་དྲུ་
 གོ་གནས་གལ་ཆེན་ཞིག་བཟུང་ཡོད་པ་རེད།

འཛམ་གླིང་དམག་ཆེན་གཉིས་པ་མཆུག་འགྲིལ་རྗེས། ཕྱ་གོ་སྤྱོད་གཞུང་
 གིས་རང་བཅན་རང་བདག་གི་ཕྱི་འབྲེལ་སྤྱོད་རྒྱུ་ལག་ལེན་དུ་བསྐྱར་ནས། རྒྱལ་
 ཁབ་ཆེན་པོས་བཅན་དབང་གཉེར་བར་རོ་རྒྱལ་དང་ཨོ་ཁྱིའ་ཁྱོད་ལྷན་ཁའི་རྒྱལ་ཁབ་
 མཉམ་འབྲེལ་བྱེད་པར་སྐུལ་འདེད་གཏོང་གང་ཐུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། 1964 ལོར་
 རང་རྒྱལ་དང་ཕྱི་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་བ་བཅུགས་པ་རེད།

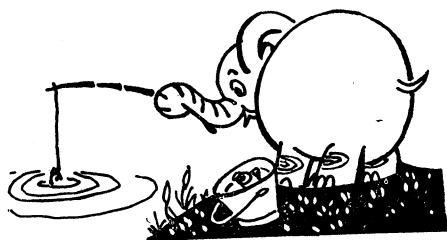

འཇམ་ སྒྲིང་ ཐོག་ གི་གནས་ རྩལ་ རྒྱ་ མཆར་ ཅན།

སྒྲིང་ཆེན་གྱིས་ཉ་འཛིན་པ།

ཕུ་གུ་ཕུ་གུ་ཞིག་ཀྱང་ཁར་ཉ་འཛིན་གྱིན་སྟེ་པའི་སྐབས་སུ་ཁོའི་ཁྱིམ་གྱི་
 སྒྲིང་ཆེན་དེས་ཕུ་གུ་དེའི་སར་ཡོང་ནས་སྐྱེ་ཁྲུག་གིས་ཉ་འཛིན་གྱིད་ཅིག་“ཁྱིར་”དེ་
 ཕུ་གུ་དང་མཉམ་དུ་ཉ་འཛིན་གྱིན་བསྟེན་པ་རེད། ཉིག་ཅམ་སོང་ནས་ཉ་ཆེན་པོ་
 ཞིག་དང་ས་འབྲེལ་ལྷགས་ཀྱང་ཐོབས་པ་རེད། སྒྲིང་ཆེན་དེ་དགའ་ཐག་ཆོད་ནས་
 སྟེན་ཆེན་པོ་བསྟེན་མར་བརྒྱབ་ཏེ་ཕུ་གུ་དེ་པོས་པས། ཕུ་གུས་ཉ་དེ་ལྷགས་ཀྱི་
 ཐོག་ནས་སྒྲིང་ས་པ་མ་གཏོགས་ལྷགས་ཀྱི་ཐོག་ལ་ཉ་ཟན་གསར་པ་མ་བསྟན་པ་...
 རེད། ཕུ་གུས་ལྷགས་ཀྱི་ཉ་ཟན་གསར་པ་མ་བསྟན་པ་དེ་སྒྲིང་ཆེན་གྱིས་ཤེས་
 ཉི་སྟེན་ཅུང་ཞིང་འཇམ་པ་ཞིག་བརྒྱབ་ནས་ཕུ་གུ་ཉ་ཟན་དགོས་མདོག་མདོག་
 བྱས་པར་མ་ཟད་དེ་དྲུང་...
 གང་ཡོང་ཅི་ཡོང་གིས་སུ་...
 ཕུས་ཉ་ཟན་ལྷགས་པའི་སྐམ་
 ཅུང་དེར་དོ་སྙེད་ཡོང་ཐབས་
 ཀྱང་བྱས་ཅུང་ཕུ་གུས་ཨ་...
 གཏན་ནས་མ་བྱས་པ་རེད།

སྐབས་དེར་ཉག་ཉག་སྒང་ཆེན་གྱི་བདག་པོ་སྤྲུལ་གྱི་ཨ་པ་དེར་སྒྲིབས་གིང་།
 སྒང་ཆེན་གྱིས་ལམ་སང་ཉ་ཟན་ཐུགས་པའི་སྐམ་ཆུང་དེ་སྤྲུལ་གྱི་ཨ་པ་འི་མདུན་དུ་
 བསྐྱལ་བས། ཨ་པས་སྒང་ཆེན་ལ་ག་རེ་དགོས་མིན་གིས་ནང་རྒྱགས་པ་མ་བྱས་
 པར་ཉ་ཟན་ཐུགས་པའི་སྐམ་ཆུང་དེ་ཁྱིམ་ནས་ཕྱིན་པ་རེད། ཁོས་དེ་འདྲ་བུས་
 སྤྲུལ་སྒང་ཆེན་ཁོང་ཁོ་ཟ་ཐག་ཆོད་ནས་སྤྲུལ་གྱི་ནང་ཆུང་དག་དག་བརྒྱངས་ཏེ་
 ཁོ་པའི་སྤྱིན་བདག་ལ་གཏོར་བས་སྤྱིན་བདག་ཐབས་གིས་མེད་པར་ལག་བརྟེན་བྱས་
 ཏེ་དགོངས་དག་ཟེར་བའི་ནམ་འགྱུར་སྤྱིན་དགོས་བྱུང་ཞིང་། སྒང་ཆེན་གྱིས་སྤྱིན་
 དག་“མགོ་བདགས་པ”མཐོང་མ་ཐག་ཆུང་གཏོར་མཆམས་བཞག་པ་རེད། སྤྱིན་
 བདག་གིས་ལྷགས་ཀྱི་ཕྱོག་ལ་ཉ་ཟན་བསྐྱོན་རྗེས་སྒང་ཆེན་དེས་གཞི་ནས་དགའ་
 ཚར་ཆེན་པོའི་ངང་ནས་སྤྲུལ་མཐུད་དེ་ཉ་འཛིན་པར་ཕྱིན་པ་རེད།

སྒང་ཆེན་གྱིས་འཁོན་ལན་བསྐྱོགས་པ།

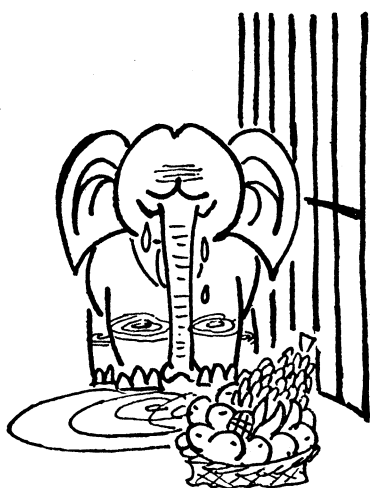
ཕྱ་གར་དུ་སྒང་
 ཆེན་ཞིག་ཁོམ་ལམ་དུ་
 འགྲོ་བའི་སྐབས་སུ་མི་
 ཚང་ཞིག་གི་སྐུ་ཁྱུང་
 བར་དུ་མགོ་ཆུང་ནས་
 ལྟ་ཅམ་བྱས་པ་རེད།
 མི་ཚང་དེའི་ཁྱིམ་.....
 བདག་ཆོམ་བུ་བ་ཞིག་
 ཡིན་པས། ཁོས་སྒང་
 ཆེན་དེའི་སྤྲུལ་ལ་.....
 ཁབ་ཅིག་བརྒྱགས་པ་.....

རེད། དེ་ནས་སྒྲིབ་པ་ཁ་གསལ་སྤང་རྒྱུ་མཁུ་དེ་སྒྲིབ་པ་ཡང་ཁྱིམ་ལམ་དེར་
 སྒྲིབ་ས་ཏེ་མི་ཚང་དེའི་སྒྲིབ་པ་ལྟར་འབྱུང་ཁར་འཁོན་ལན་སྒྲིབ་ཆེད་དུ་ཆུ་སྒྲིབ་
 རྒྱུ་དག་དག་གང་བརྒྱུང་ས་ཏེ་མི་ཚང་དེའི་ཁྱིམ་བདག་ཆེས་བྱ་བ་དེར་གཏོར་
 བས་སྒྲིབ་ཀྱང་བཟོས་པ་རེད།

སྒྲིབ་ཆེན་གྱིས་རོ་སྒྲིབ་བྱས་པ།

ཉིན་ཞིག་ཀྱུ་གར་ཀ་ལི་ཀ་ཏའི་སྒྲིབ་ཆགས་སྒྲིབ་ཁའི་སྒྲིབ་ཆེན་གསེ་མཁན་

སྒྲིབ་ཆེན་སྒྲིབ་བྱུག་“ཕི་ཅི་ཡི”ཟེར་
 བ་དེར་སྒྲིབ་ཆེན་བར་འགྲོ་དུས།
 “ཕི་ཅི་ཡི”སྒྲིབ་བྱུང་དུ་སྒྲིབ་ལངས་
 ཏེ་སྒྲིབ་ཆེན་གསེ་མཁན་ཡང་བཀྲ་ག་
 བས་ས་ལ་དྲུག་ཐེངས་གཅིག་ལ་
 བསད་པ་རེད། སྒྲིབ་ཆེན་འཇུག་
 སའི་ཁར་པ་དེའི་ནང་གི་སྒྲིབ་ཆེན་
 བྱང་པོ་ཞིག་གིས་གནས་ཆུལ་དེ་
 མཐོང་རྒྱུ་མཁས་སྒྲིབ་ཆེན་གསེ་
 ཆུ་ཤོར་བར་མ་ཟད། སྒྲིབ་བྱུག་

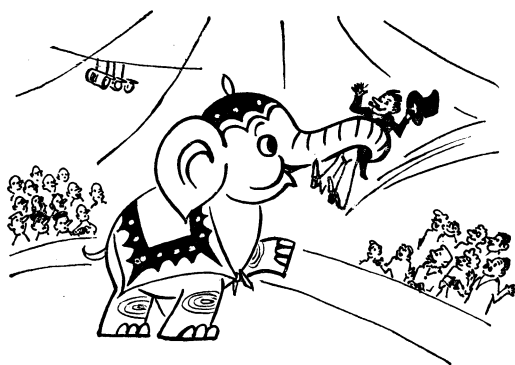
རོ་སྒྲིབ་གྱི་ཆུལ་དུ་སྒྲིབ་ཆེན་བ་ནས་མ་བཟས་པ་རེད།

སྒྲིབ་ཆེན་གྱིས་བཀའ་དྲིན་གཙོ་བོ་

ཀྱུ་གར་དུ་སྒྲིབ་པ་ལ་ཅ་ཟེར་མཁན་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། ཁྱིམ་གྲོགས་པོ་

ཞིག་གི་ནང་ལ་ལས་ཀ་བྱེད་རྒྱུ་གསུང་བྱེད་མཁན་ཟླ་ཆེན་མང་པོ་གསུང་ཡོད་པ་
 ཅིང་། ཉིན་ཞིག་ཟླ་པ་དེ་གྲོགས་པོའི་སར་འགྲོ་དུས་གྲོགས་པོའི་ཟླ་ཆེན་ཞི-
 ན་ནས་ལངས་མ་ཐུབ་པར་བསྐྱད་ཡོད་པ་ཁོས་མཐོང་ནས་དེ་འབྲུལ་ཟླ་ན་བཙོས་
 བྱས་པས་ཟླ་ཆེན་ནད་པ་དེ་མད་དེ་དྲག་པ་རེད།

ལོ་ཁ་ཤས་སོང་རྗེས། ཉི་མ་གཅིག་ཟླ་ན་པ་ལ་ཅ་ཀ་ལི་ཀ་ཏར་རྩ་ལ་རྩ་
 ལྟ་མོ་བལྟ་བར་ཕྱིན་པ་རེད། ཟླ་པ་ཆེ་ཆོ་གཅིག་གིས་རྩ་ལ་རྩེད་ལྟ་མོ་སྟེ་
 བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་ཟླ་ཆེན་གཅིག་སྟོ་བུར་དུ་མིའི་དགྲིལ་དུ་རྒྱགས་ཡོང་ནས་
 རྒྱར་པ་མཆུག་མཆུག་དུ་བསྐྱད་པའི་ཟླ་ན་པ་ལ་ཅ་སྟེ་ཁྲག་གིས་ཡར་བཀྲག་དེ་སྟེ་
 པ་མདུན་མདུན་དུ་བཞག་པས་ལྟ་མོ་སྟེ་མཁན་ཆང་མ་སྐྱག་ནས་སྐད་ཤོར་བ་
 རེད། ཟླ་ན་པ་ལ་ཅས་གཟབ་གཟབ་བྱས་ནས་གཅིག་ལྟ་དུས་ཟླ་ཆེན་དེ་ཏ་
 ཏག་ལོ་ཁ་ཤས་སྟོན་ལ་ཁོས་ཟླ་ན་བཙོས་བྱེད་ཚུང་བའི་ཟླ་ཆེན་དེ་ཡིན་པ་རེད།

(བྱ་གར་དམངས་ཁྲིད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད།)

ཉིན་གཅིག་གི་ཁྱིམ་...
 ཆང་ཞིག་གི་དངུལ་ཁྲག་...
 གཅིག་རྒྱན་མ་ཤོར་བ་རེད།
 ཁྱིམ་བདག་གིས་ཁྱིམ་...
 དཔོན་ཅེར་གཏུག་བཞིར་...
 བྱེད་པར་ཕྱིན་ནས་“དཔོན་...
 བོ་ལགས། ཁ་སང་མཆན་...
 མེར་ངའི་དངུལ་ཁྲག་...
 གཅིག་རྒྱན་མ་ཤོར་མོང་།
 འོན་ཀྱང་སྐབས་དེར་ངའི་...
 ཁྱིམ་མི་མང་པོ་ཡོད་སྐབས་...
 སྐུས་བརྒྱུས་པ་ཡིན་མིན་...

ངས་ཤིས་ཀྱི་མི་འདུག”ཅེས་ཞུས་པས། ཁྱིམ་དཔོན་གྱིས་“ཁྲིད་ཀྱི་ཁྱིམ་དུ་སྤྱོད་མཁན་ཆང་མ་
 འདིར་ཁྲིད་ཤོག ངས་རྒྱན་མ་སུ་ཡིན་ཇོས་འཛིན་བྲུབ་པ་བྱས་ཆོག”ཅེས་བཞུད་པ་རེད།

དེ་ནས་མི་ཆང་མ་ཁྱིམ་དཔོན་དེའི་མདུན་དུ་འཛུགས་གིང་། ཁྱིམ་དཔོན་གྱིས་ཁོ་
 ཆང་“ངས་ཁྲིད་ཆོ་མི་རེར་རྩ་རྒྱུ་ཡིན། སང་ཉིན་ཞོགས་པར་རྩ་དེ་ཆོ་ང་ལ་ཚུར་
 སྤྱོད་ཤོག ངས་ཁྲིད་ཆོར་མ་གསང་བྱང་པོར་བཞུད་ན། སྐུས་དངུལ་བརྒྱུས་པ་ཡིན་ན་ཁོས་
 ཁྱིར་བའི་རྩ་དེ་མཆན་མོ་རེར་ཚུན་གང་རེ་སྐྱུས་ཡོང་གི་རེད”ཅེས་བཞུད་པས།

རྒྱན་མས་སྤྱོད་ཆ་དེ་ཐོས་འཕྲལ་སྒྲག་ཐག་ཆོད་ནས་ཚུར་ལོག་རྗེས་ཁྱིམ་དཔོན་ལ་མགོ་
 སྐྱོར་གཏོང་བའི་ཤིག་འཆོལ་དགོས་སྐུམ་ནས་བསམ་སྒྲོ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བཏང་མཐར་སྒྲོལ་
 རྩ་དེ་ནས་ཚུན་གང་བཅད་པ་ཡིན་ན་མཆན་མོར་ཚུན་གང་སྐྱུས་ནས་སང་ཞོར་རིང་ཐུང་གཞན་
 དག་དང་མཉམ་པ་ཞིག་ཡོང་གི་མི་རེད་དམ་བསམས་པ་དེ་ལྟར་ལག་ལེན་དུ་བསྐྱར་བ་རེད།

ཕྱི་ཉིན་ཞོགས་པར་མི་ཆང་མས་ཁྱིམ་དཔོན་ལ་རྩ་ལུམ་བས། མི་གཅིག་གི་རྩ་ཚུན་
 གང་ཐུང་དུ་ཕྱིན་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་མི་གཞན་དག་གི་རྩ་ཆང་མ་རིང་ཐུང་གཅིག་པ་ཡིན་པ་...
 ཁྱིམ་དཔོན་གྱིས་མཐོང་ནས་“སྟོན་དང་། རྒྱན་མ་ཁོ་རེད”ཅེས་བོས་པས། རྒྱན་མ་དེས་
 དངུལ་ཁྲག་ཕྱིར་མ་སྤྱོད་ཐབས་མེད་བྱུང་བ་རེད།

ཆོ་རིང་གིས་བརྒྱུར་བ།

ཐག་ ཨ་ “ཏ་ ཆན་ མོན་” * མིག་ རྩ་ བོར་ བ།

——ངས་ཀྱལ་སྤོ་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་ཞིག་བྱེ་ཡོད་དེ།

ཁོ་པ་ཆོས་ཀྱང་བཅུགས་ནས་ང་“ལྷག་སྤོ་”

ནས་འགྲོ་ཏུ་འཇུག་གི་འདུག།

མཆན།

* བྱེ་སྤོ་“ཏ་ ཆན་ མོན་”ཞེས་པ་ནི་ཀྱལ་སྤོ་ཆེན་པོའི་དོན་ཡིན།

ཅང་ཏོ་མིང་གིས་རི་མོ་བྲིས་པ།   དོན་གྲུབ་ཀྱིས་བརྒྱུར་པ།

ཏཱ་ལའ་བོད་ཀི་ཁྱ་ཁྱ

ཏཱ་ལའ་བོད་ཀི་ཁྱ་ཁྱ

ཏཱ་ལའ་བོད་ཀི་ཁྱ་ཁྱ

Class No.

Acc. No.

LIBRARY OF TIBETAN BOOKS & A.
DHARAMSALA.

知识火花

(第四期)

(内文)

人民邮电出版社出版 新华书店发行
民族印刷厂印刷

开本：880×1280 毫米 32开 20页

2001年10月第4版

1980年10月第1次印刷

印数：6001—8,500册 定价：0.16元

书号：M 170450124